

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 20ή ΜΑΡΤΙΟΥ 2020
ΑΘΗΝΑ 2020

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 20ή ΜΑΡΤΙΟΥ 2020
ΑΘΗΝΑ 2020

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διεύθυνση

Ελ. Βενιζέλου 21

102 50 Αθήνα

Δικτυακός τόπος

<http://www.bankofgreece.gr>

Τηλέφωνο

+30 210 320 2551

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Fax

+30 210 325 5508

Τυπώθηκε στο

Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών
της Τράπεζας της Ελλάδος

ISSN: 2732-9887 (print)

ISSN: 2732-9895 (online)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ	
ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	7
ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2019	27
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	47
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31.12.2019	55
Ισολογισμός	56
Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως	58
Πίνακας διάθεσης κερδών	58
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων	59
I. Πλαίσιο κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων	59
II. Λογιστικές αρχές και ποιοτικά χαρακτηριστικά	59
III. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	59
IV. Σημειώσεις επί του Ισολογισμού	65
V. Σημειώσεις επί της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως	91
VI. Πρόσθετες πληροφορίες	101

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η παρούσα Έκθεση Διαχείρισης προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων και η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελούν αναπόσπαστο όλο. Σκοπός της είναι να παράσχει στους αναγνώστες πληροφορίες συναφείς με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιμέρους δραστηριότητες της Τράπεζας διενεργούνται προς τον σκοπό της υλοποίησης των αρμοδιοτήτων και των καταστατικών σκοπών της σύμφωνα ιδίως με τα άρθρα 2 και 4 του Καταστατικού της, η παρούσα Έκθεση αποδίδει ορθή, τεκμηριωμένη και ολοκληρωμένη ανάλυση των οικονομικών της καταστάσεων, δίχως να παροράται η σύνδεση με τις αποφάσεις πολιτικής που η Τράπεζα λαμβάνει. Οι εν λόγω οικονομικές καταστάσεις καταρτίστηκαν σύμφωνα με τις προσήκουσες λογιστικές αρχές και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Έκθεση Διαχείρισης αποδίδει κατά τρόπο αληθή τη θέση της Τράπεζας και παρουσιάζει τον απολογισμό της χρήσεως 2019, παρέχοντας ανάλυση για τις βασικές εξελίξεις των μεγεθών του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως και πληροφορίες για τις σημαντικότερες μεταβολές αυτών. Επιπλέον, περιγράφει το περιβάλλον κινδύνων στο οποίο δραστηριοποιείται η Τράπεζα της Ελλάδος, παρέχοντας πληροφορίες για τους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθεται και τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιούνται για την άμβλυνσή τους.

Επιπλέον, παρουσιάζει θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος, τις δράσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης της Τράπεζας, καθώς και θέματα εταιρικής διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ο διφυής χαρακτήρας της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία είναι επιφορτισμένη και με δημοσίου δικαίου αρμοδιότητες που ασκούνται από ιδιαίτερα όργανα σύμφωνα με τα άρθρα 28, 35Α, 55Α, 55Β και 55Γ του Καταστατικού της, καθώς επίσης η ιδιότητα της Τράπεζας ως μέλους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Ενόψει τούτων, το καταφανώς μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της Τράπεζας προέρχεται από την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος, καθώς επίσης από πράξεις άσκησης δημόσιας εξουσίας (πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα, απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και ημεδαπών ή διεθνών οργανισμών κ.ο.κ.).

Εν όψει των ανωτέρω, δεν προβλέπονται ποσοτικοί στόχοι υπό την έννοια της εκπόνησης προϋπολογισμού εσόδων, όπως συμβαίνει σε ανώνυμες εταιρίες που ασκούν αμιγώς επιχειρηματική δραστηριότητα. Συνεπώς, η απόδοση της Τράπεζας δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί με ποσοτικά κριτήρια και προς τούτο δεν προβλέπεται κάποια διαδικασία προσδιορισμού της απόδοσης.

1. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

1α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2019 διαμορφώθηκαν σε 842,3 εκατ. ευρώ, έναντι 657,6 εκατ. ευρώ στη χρήση 2018, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 184,7 εκατ. ευρώ.

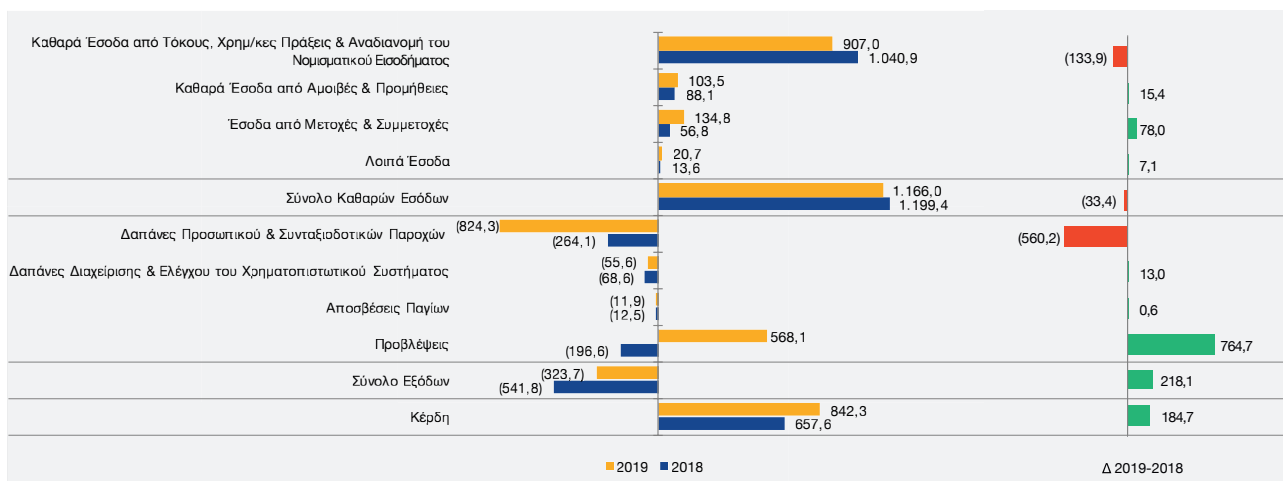
Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2019 ανήλθαν σε 1.166,0 εκατ. ευρώ έναντι 1.199,4 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 2,8%.

Τα συνολικά έξοδα διαμορφώθηκαν σε 323,7 εκατ. ευρώ, έναντι 541,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 40,3%.

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού, προτείνεται στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2019 να διατεθούν για καταβολή μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Από το υπόλοιπο των κερδών, ποσό ύψους 50,0 εκατ. ευρώ προτείνεται να προσauξήσει το έκτακτο αποθεματικό και ποσό ύψους 779,0 εκατ. ευρώ να περιέλθει στο Ελληνικό Δημόσιο.

Αποτελέσματα

Ποσά σε εκατ. €

Αναλυτικά, τα έσοδα και τα έξοδα της Τράπεζας στη χρήση 2019 διαμορφώθηκαν ως εξής:

Έσοδα

Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, τους τόκους των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, καθώς και τις προμήθειες και τα λοιπά έσοδα από εργασίες εσωτερικού και εξωτερικού ανήλθαν σε 1.166,0 εκατ. ευρώ, έναντι 1.199,4 εκατ. ευρώ στη χρήση 2018, σημειώνοντας μείωση κατά 2,8%.

Ειδικότερα:

Τα καθαρά έσοδα από τόκους, χρηματοοικονομικές πράξεις και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος ανήλθαν σε 907,0 εκατ. ευρώ, έναντι 1.040,9 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, μειωμένα κατά 12,9%.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες διαμορφώθηκαν σε 103,5 εκατ. ευρώ, έναντι 88,1 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, αυξημένα κατά 17,5%.

Τα έσοδα από μετοχές και συμμετοχές υπερδιπλασιάστηκαν και ανήλθαν σε 134,8 εκατ. ευρώ, έναντι 56,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, αυξημένα κατά 78,0 εκατ. ευρώ.

Τέλος, τα λοιπά έσοδα διαμορφώθηκαν σε 20,7 εκατ. ευρώ, έναντι 13,6 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, αυξημένα κατά 52,2%. Τα έσοδα αυτά προέρχονται κυρίως από τις εργασίες του Ιδρύματος Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ) για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου.

Οι καθαροί τόκοι-έσοδα αποτελούν το 71,7% των συνολικών καθαρών εσόδων της Τράπεζας στις 31.12.2019 και αναλύονται ως εξής:

Καθαροί τόκοι-έσοδα

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή	Ποσοστό επί του συνόλου 2019	Ποσοστό επί του συνόλου 2018
Έσοδα από τόκους επενδυτικού χαρτοφυλακίου	455,7	496,7	-41,0	53,5%	51,7%
Έσοδα από τόκους χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής	281,9	284,7	-2,8	33,1%	29,6%
Έσοδα από τόκους δανείων νομισματικής πολιτικής και από πράξεις έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα Π.Ι.	0,4	124,8	-124,4	0,0%	13,0%
Λοιπά έσοδα από τόκους	113,1	55,1	58,0	13,3%	5,7%
Σύνολο εσόδων από τόκους	851,1	961,3			
Έξοδα από τόκους δανείων νομισματικής πολιτικής και από πράξεις έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα Π.Ι.	-15,4	0,0	-15,4	99,4%	-
Λοιπά έξοδα από τόκους	-0,1	-0,1	0,0	0,6%	100,0%
Σύνολο εξόδων από τόκους	-15,5	-0,1			
Γενικό σύνολο	835,6	961,2	-125,6		

Η μεταβολή των καθαρών τόκων-εσόδων κατά 125,6 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως:

- στη μείωση των εσόδων από τόκους από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance/ELA) κατά 97,3 εκατ. ευρώ λόγω της πλήρους αποπληρωμής των πράξεων παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα από τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα στις 21 Μαρτίου 2019,
- στη μείωση των τόκων από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής κατά 42,5 εκατ. ευρώ λόγω της λογιστικοποίησης τόκων-εξόδων από πράξεις TLTRO II και TLTRO III σε σχέση με τόκους-έσοδα από πράξεις TLTRO II κατά τη συγκρινόμενη χρήση.

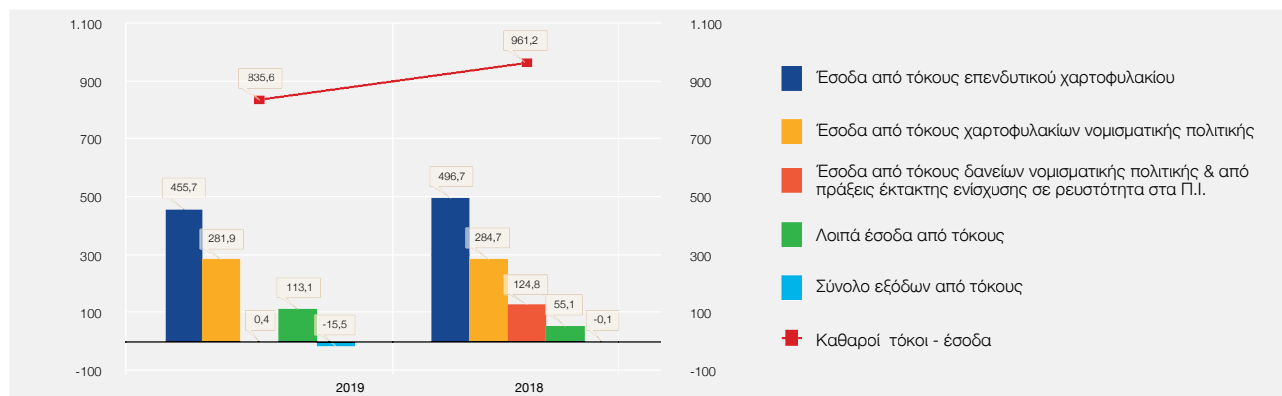
Τα έσοδα από τόκους επί του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τα οποία αποτελούν το 53,5% των συνολικών εσόδων από τόκους, παρουσίασαν μείωση κατά 41,0 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η μεταβολή αυτή οφείλεται στη μείωση του μέσου υπολοίπου του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, καθώς και στη μείωση της μέσης απόδοσής του.

Τα έσοδα από τόκους χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής, τα οποία αποτελούν το 33,1% των συνολικών εσόδων από τόκους, παρουσίασαν μείωση κατά 2,8 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη χρήση 2018, κυρίως λόγω της μείωσης των τόκων των χαρτοφυλακίων CBPP και SMP, η οποία οφείλεται στη μείωση του μέσου ύψους των χαρτοφυλακίων λόγω λήξεων.

Η μεταβολή των λοιπών εσόδων από τόκους ύψους 58,0 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και διαφόρων φορέων και οργανισμών, οι οποίες εκτοκίζονται με αρνητικά επιτόκια.

Καθαροί Τόκοι - Έσοδα

ποσά σε εκατ. €

Έξοδα

Τα συνολικά έξοδα στη χρήση 2019 διαμορφώθηκαν σε 323,7 εκατ. ευρώ, έναντι 541,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 40,3%.

Ειδικότερα:

Τα συνολικά έξοδα της Τράπεζας πλην προβλέψεων (δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών, αποσβέσεις, λοιπές δαπάνες διαχείρισης και δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος) διαμορφώθηκαν σε 891,8 εκατ. ευρώ, έναντι 345,2 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 546,6 εκατ. ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αναλογιστική αποτίμηση των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους.

Ως αποτέλεσμα, οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών παρουσίασαν αύξηση κατά 560,2 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και διαμορφώθηκαν σε 824,3 εκατ. ευρώ, έναντι 264,1 εκατ. ευρώ το 2018. Η μεταβολή οφείλεται κατά κύριο λόγο στη σημαντική μείωση των επιτοκίων προεξόφλησης.

Οι δαπάνες διαχείρισης και ελέγχου του χρηματοπιστωτικού συστήματος παρουσίασαν μείωση κατά 13,1 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και διαμορφώθηκαν σε 55,6 εκατ. ευρώ, έναντι 68,6 εκατ. ευρώ το 2018.

Οι αποσβέσεις της χρήσης μειώθηκαν κατά 0,6 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 11,9 εκατ. ευρώ, έναντι 12,5 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Στη χρήση 2019 απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες προβλέψεις για χρηματοοικονομικούς κινδύνους προηγούμενων ετών ύψους 766,0 εκατ. ευρώ, ενώ σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις ύψους 197,9 εκατ. ευρώ κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας και για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης. Η εν λόγω εκτίμηση προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις μείωσαν τα συνολικά έξοδα κατά 568,1 εκατ. ευρώ, έναντι αύξησης των εξόδων κατά 196,6 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2019.

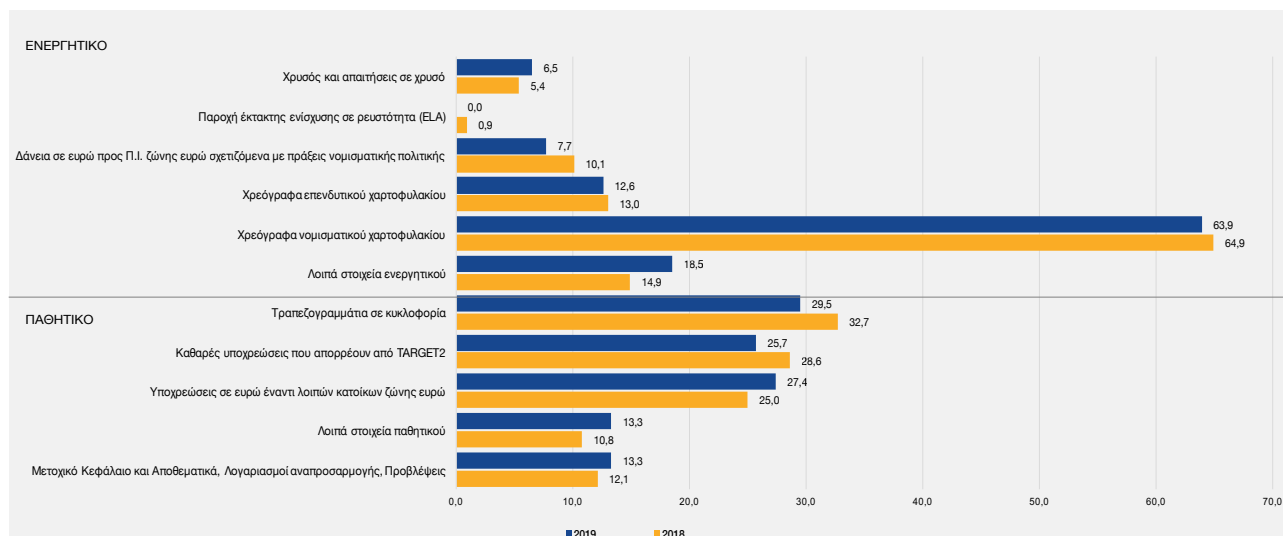
1β. ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Το ενεργητικό της Τράπεζας της Ελλάδος στις 31.12.2019 ανήλθε σε 109,2 δισεκ. ευρώ, παραμένοντας σχεδόν αμετάβλητο συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση. Ωστόσο, έλαβαν χώρα μεταβολές —τόσο αυξήσεις όσο και μειώσεις— σε στοιχεία του Ισολογισμού συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση, οι σημαντικότερες εκ των οποίων αναλύονται παρακάτω.

Η εξέλιξη του Ισολογισμού της Τράπεζας παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Εξέλιξη Ισολογισμού

ποσά σε δισεκ. €

Οι χορηγήσεις της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (δάνεια στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα – ELA) μειώθηκαν κατά 3,3 δισεκ. ευρώ, ως απόρροια της βελτίωσης της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών.

Χορηγηθείσα ρευστότητα προς Π.Ι.

(ποσά σε δισεκ. ευρώ)	Υπόλοιπα		Ποσοστό επί συνόλου ενεργητικού	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA)	0,0	0,9	-	0,8%
Δάνεια σε ευρώ προς Π.Ι. ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	7,7	10,1	7,1%	9,2%
Σύνολο	7,7	11,0		

Η χρηματοδότηση των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής διαμορφώθηκε σε 7,7 δισεκ. ευρώ, μειωμένη κατά 23,8% (31.12.2018: 10,1 δισεκ. ευρώ).

Από τις 21 Μαρτίου 2019, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν αποπληρώσει ολοσχερώς τις πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα.

Άλλη μεταβολή αποτέλεσε η μείωση, κατά 1,0 δισεκ. ευρώ, του υπολοίπου των χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (31.12.2019: 63,9 δισεκ. ευρώ, 31.12.2018: 64,9 δισεκ. ευρώ).

Η μεταβολή αυτή οφείλεται στη μείωση των διακρατούμενων τίτλων στο πλαίσιο των προγραμμάτων CBPP, CBPP3 και SMP λόγω λήξεων, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από τη μικρή αύξηση στις αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP¹). Σημειώνεται ότι, λόγω της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ της 13ης Δεκεμβρίου 2018, το Ευρωσύστημα από τον Ιανουάριο του 2019 έως τον Οκτώ-

¹ Μέσω του εν λόγω προγράμματος οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) μπορούν να αγοράζουν στη δευτερογενή αγορά χρεόγραφα σε ευρώ που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις, άλλους αναγνωρισμένους εκδότες (agencies), καθώς και από υπερεθνικούς οργανισμούς και πολυμερείς αναπτυξιακές τράπεζες της ζώνης του ευρώ.

βριο του 2019 επανεπένδυε, πλήρως, μόνο τα ποσά κεφαλαίου από την εξόφληση τίτλων αποκτηθέντων στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (Asset Purchase Programme – APP) κατά τη λήξη τους. Από την 1η Νοεμβρίου 2019 ξεκίνησε εκ νέου η διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος APP με μέσο ύψος αγορών 20 δισεκ. ευρώ το μήνα, σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ της 12ης Σεπτεμβρίου 2019.

Το σύνολο των χαρτοφυλακίων χρεογράφων της Τράπεζας, το οποίο αποτελούσε το 70,1% του ενεργητικού στις 31.12.2019, αναλύεται ως εξής:

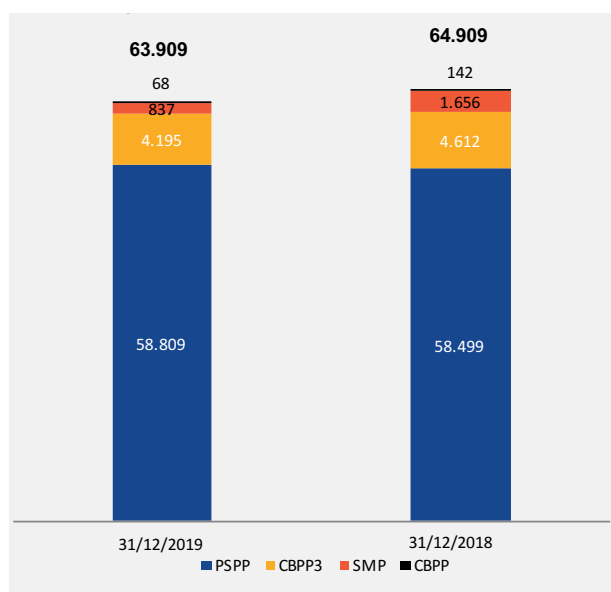
Χαρτοφυλάκια χρεογράφων στη λογιστική αξία

(ποσά σε δισεκ. ευρώ)	Υπόλοιπα		Ποσοστό επί συνόλου ενεργητικού	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	63,9	64,9	58,5%	59,4%
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου (σε ευρώ και συνάλλαγμα)	12,6	13,0	11,6%	11,9%
Σύνολο	76,5	77,9		

Η εξέλιξη των μεγεθών των νομισματικών χαρτοφυλακίων και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου χρεογράφων της Τράπεζας παρουσιάζεται στα παρακάτω διαγράμματα (σε εκατ. ευρώ):

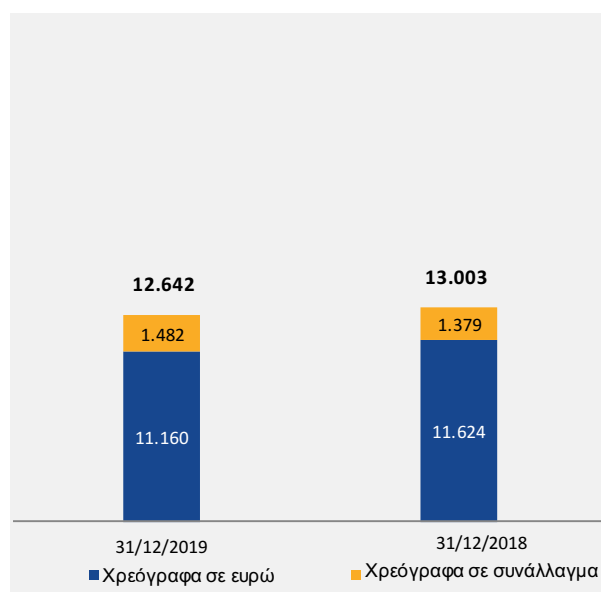
Νομισματικά χαρτοφυλάκια

ποσά σε εκατ. €

Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο

ποσά σε εκατ. €

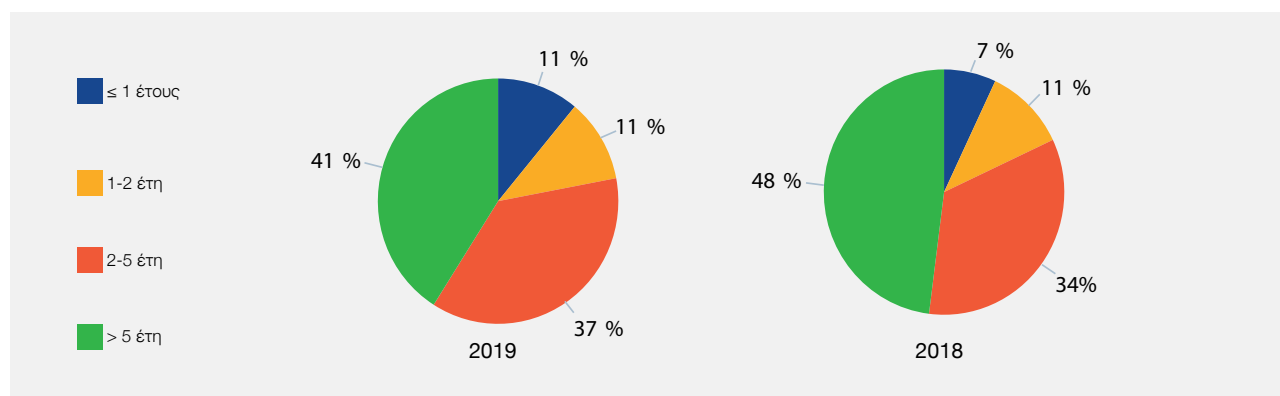
Το 92,0% του συνόλου του χαρτοφυλακίου νομισματικής πολιτικής στις 31.12.2019 αφορούσε χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP). Η Τράπεζα της Ελλάδος στις 31.12.2019 κατείχε μόνο ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών (supranational securities) και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα χρεόγραφα νομισματικής πολιτικής και τα χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ για την 31.12.2019 με βάση την εναπομένουσα διάρκεια τους. Το μεγαλύτερο μέρος των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής έχει μακροπρόθεσμη εναπομένουσα διάρκεια, όπως φαίνεται στα κατωτέρω διαγράμματα.

Χρεόγραφα νομισματικής πολιτικής 31.12.2019

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	68,5	63,5	0,0	5,0	0,0
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	4.195,1	720,3	662,9	1.980,6	831,3
Πρόγραμμα του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	837,2	516,9	248,4	53,0	18,9
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	58.808,6	5.851,7	6.191,4	21.572,7	25.192,8
Σύνολο	63.909,4	7.152,4	7.102,7	23.611,3	26.043,0

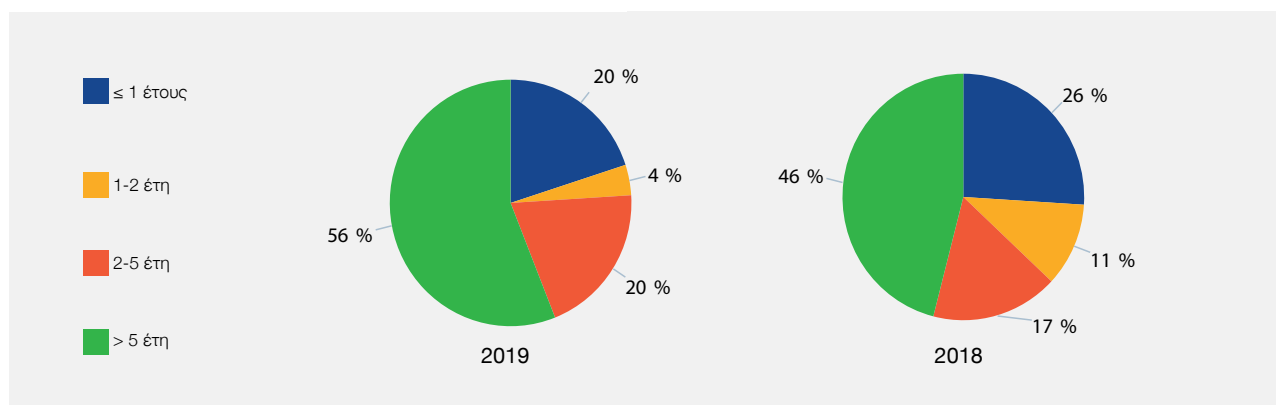
Εναπομένονσα διάρκεια χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής

Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ 31.12.2019

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός των διακρατούμενων έως τη λήξη)					
Χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.					
• Ομόλογα	400,7	110,5	96,2	144,9	49,1
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	220,1	95,1	125,0	0,0	0,0
Χρεόγραφα Ε.Δ.					
• Ομόλογα	81,6	0,0	0,0	81,6	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	1.011,8	1.011,8	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.714,2	1.217,4	221,2	226,5	49,1
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη					
• Ομόλογα Ε.Δ.	3.578,5	232,0	0,0	1.660,4	1.686,1
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.867,6	827,1	246,5	305,8	4.488,2
Σύνολο	9.446,1	1.059,1	246,5	1.966,2	6.174,3
Γενικό σύνολο	11.160,3	2.276,5	467,7	2.192,7	6.223,4

Εναπομένουσα διάρκεια χαρτοφυλακίου χρεογράφων σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο χρεογράφων σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ περιέχει κυρίως τίτλους μακροπρόθεσμης εναπομένουσας διάρκειας, με ένα μέρος επενδεδυμένο σε τίτλους εναπομένουσας διάρκειας μικρότερης του έτους.

Όσον αφορά το παθητικό, η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα ανήλθε σε 21,1 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019, έναντι 28,6 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018, μειωμένη κατά 7,5 δισεκ. ευρώ. Καθώς η πραγματική κυκλοφορία είναι μικρότερη από αυτή που αναλογεί στην Τράπεζα με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων, η διαφορά τους, ύψους 8,4 δισεκ. ευρώ, εμφανίζεται στο ενεργητικό ως *“Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”*, παρουσιάζοντας αύξηση 4,3 δισεκ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (31.12.2018: 4,1 δισεκ. ευρώ).

Επιπρόσθετα, οι υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής παρουσίασαν αύξηση της τάξεως των 2,2 δισεκ. ευρώ, ήτοι κατά 31,2% (31.12.2019: 9,1 δισεκ. ευρώ, 31.12.2018: 6,9 δισεκ. ευρώ). Η αύξηση οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι από τις 30 Οκτωβρίου του 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ θέσπισε σύστημα δύο βαθμίδων για τον εκτοκισμό των αποθεματικών, σύμφωνα με το οποίο μέρος από τα ως άνω πλεονάζοντα αποθεματικά των πιστωτικών ιδρυμάτων θα εξαιρείται από το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και θα εκτοκίζεται με ετήσιο επιτόκιο 0%. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα αύξησαν το υπόλοιπο των καταθέσεων στους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) διαμορφώθηκαν σε 25,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019, έναντι 28,6 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018, σημειώνοντας μείωση κατά 2,9 δισεκ. ευρώ.

1γ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Σημαντική συμβολή στο εν λόγω έργο έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), που είναι επιφορτισμένη με την επιμέτρηση και παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων, τη διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, την εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και τον απαιτούμενο συντονισμό σε επίπεδο Τράπεζας.

– Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η μέθοδος της “αξίας σε κίνδυνο” (Value-at-Risk). Η αξία σε κίνδυνο είναι μέθοδος επιμέτρησης η οποία υπολογίζει τη μέγιστη ζημία που μπορεί να επέλθει σε ένα χαρτοφυλάκιο εξαιτίας δυσμενών εξελίξεων σε παραμέτρους που επηρεάζουν την αξία του.

Οι επιμετρήσεις και η εκάστοτε αξιολόγηση της έκθεσης της Τράπεζας στους εν λόγω κινδύνους διενεργούνται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε έτους.

Στους υπό παρακολούθηση χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται ο κίνδυνος αγοράς και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την πιθανή μεταβολή των αγοραίων τιμών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαρτίζουν τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, εξαιτίας:

- α) μεταβολής των επιτοκίων (κίνδυνος επιτοκίου), ή/και
- β) μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών (συναλλαγματικός κίνδυνος).

Ο πιστωτικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αλλαγής πιστοληπτικής διαβάθμισης) είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις πληρωμές που οφείλει να καταβάλει, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης χρέους του, ή εξαιτίας μιας μεταβολής επί τα χείρω της πιστοληπτικής του διαβάθμισης. Αντισυμβαλλόμενοι μπορεί να είναι τα δανειζόμενα πιστωτικά ιδρύματα, οι εκδότες επενδεδυμένων τίτλων, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι αποδέκτες καταθέσεων εκ μέρους της Τράπεζας.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, ειδικότερα, επιμετρείται με τη μέθοδο της CreditMetrics, με βάση μια προσεκτική και συνεπή παραμετροποίηση, η καταλληλότητα της οποίας επανεξετάζεται σε τακτική βάση.

Η ΜΔΚ επιμετρεί τον πιστωτικό κίνδυνο στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της Τράπεζας. Όσον αφορά τα χαρτοφυλάκια που συνδέονται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, οι κίνδυνοι επιμετρούνται και παρακολουθούνται κεντρικά από την ΕΚΤ και επιμερίζονται στις ΕθνΚΤ. Το μερίδιο της Τράπεζας από τον εν λόγω επιμερισμό λαμβάνεται υπόψη κατά την επιμέτρηση του συνολικού κινδύνου.

Τόσο ο κίνδυνος αγοράς όσο και ο πιστωτικός κίνδυνος παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της σύνταξης αναφορών, σε τακτά χρονικά διαστήματα, σχετικά με το μέγεθος και την εξέλιξή τους.

– Λειτουργικοί κίνδυνοι

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι αφορούν τις επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων πραγματοποιείται από τις ίδιες τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας, που προβαίνουν σε εκτίμηση της πιθανότητας εμφάνισης των κινδύνων και σε αποτίμηση των επιπτώσεων. Τακτική επικαιροποίηση γίνεται σε ετήσια βάση.

– Κίνδυνοι εκμετάλλευσης

Πρόκειται για κινδύνους που σχετίζονται με έκτακτες ζημιές, διαχειριστικά ελλείμματα, επισφαλείς απαιτήσεις, ζημιές από εκκρεμείς αγωγές, καθώς και κινδύνους που αφορούν θέματα συνδεδεμένα με τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών σχέσεων της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς δραστηριότητάς της.

Η αξιολόγηση και επιμέτρηση των εν λόγω κινδύνων εκ μέρους της Τράπεζας πραγματοποιείται με ανάλυση της πιθανότητας επέλευσής τους κατόπιν εισήγησης κάθε αρμόδιας Διεύθυνσης.

16. ΜΕΤΟΧΟΙ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ ΑΝΩ ΤΟΥ 5%

Οι μετοχές της Τράπεζας της Ελλάδος είναι ονομαστικές και εισηγμένες στην Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. από τις 12 Ιουνίου 1930.

Στις 31.12.2019 το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας της Ελλάδος ανερχόταν σε 111.243.362 ευρώ, διαιρούμενο σε 19.864.886 μετοχές ονομαστικής αξίας 5,60 ευρώ έκαστη.

Το Ελληνικό Δημόσιο και ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) είναι οι μέτοχοι της Τράπεζας της Ελλάδος με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο του 5% και συγκεκριμένα με 8,93% και 6,36% αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές την 31.12.2019.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιστορική αναδρομή

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε το 1927 με βάση το Πρωτόκολλο της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου 1927 και άρχισε τις εργασίες της στις 14 Μαΐου 1928. Το Καταστατικό της Τράπεζας βασίζεται σε διεθνή συνθήκη που κυρώθηκε με νόμο αυξημένης τυπικής ισχύος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε ως αμιγώς εκδοτική τράπεζα με κύριες αρμοδιότητες τη ρύθμιση της νομισματικής κυκλοφορίας και της πίστωσης και τη διασφάλιση της εσωτερικής και εξωτερικής αξίας του νομίσματος. Το 1953 ο ρόλος της Τράπεζας ως εποπτικής αρχής του τραπεζικού συστήματος ενισχύθηκε με τη σύσταση της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών, ενώ το 1982 οι περισσότερες αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής περιήλθαν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημαντικός σταθμός στην ιστορία της Τράπεζας ήταν η θεσμική κατοχύρωση της ανεξαρτησίας της με το νόμο 2609/1998, όπως άλλωστε προέβλεπε η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την οποία ιδρύθηκαν η ΕΚΤ και το ΕΣΚΤ.

Από την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2001, πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζας είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μέλος του Ευρωσυστήματος και συμμετέχει, μαζί με τις υπόλοιπες εθνικές κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στη χάραξη και εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, με πρωταρχικό σκοπό τη σταθερότητα των τιμών. Επίσης μεριμνά για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Οργανωτικά θέματα

Στο πλαίσιο της προσαρμογής του οργανωτικού σχήματος της Τράπεζας στις σύγχρονες απαιτήσεις, πραγματοποιήθηκαν οργανωτικές αλλαγές στη Διεύθυνση Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων. Επιπλέον, εγκρίθηκαν από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο νέος Κανονισμός Ασφαλείας της Τράπεζας της Ελλάδος, το Πλάνο Χρόνων Τήρησης (retention plan) Αρχειακού Υλικού της Τράπεζας και η Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Τράπεζας βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Στο πλαίσιο αυτό, τέθηκαν σε λειτουργία ο ανανεωμένος ιστοχώρος της Τράπεζας, ο Κόμβος Καινοτομίας FinTech και η Γνωσιακή Βάση της Βιβλιοθήκης, ενώ αναβαθμίστηκε το εσωτερικό δίκτυο (intranet) του προσωπικού. Το Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας (ΣΗΔΑ) ενισχύθηκε με νέες λειτουργικότητες και τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Προσωπικής Πληροφόρησης (myΣΔΑΔ) του προσωπικού της Τράπεζας. Επιπλέον, η Πύλη Ανοικτών Δεδομένων (Open Data Portal) της Τράπεζας, το περιεχόμενο της οποίας διαρκώς εμπλουτίζεται, πιστοποιήθηκε από τον Ελληνικό Κόμβο του Ινστιτούτου Ανοικτών Δεδομένων.

Όσον αφορά τη Γνωσιακή Βάση της Βιβλιοθήκης, πρόκειται για βάση δεδομένων που θα συγκεντρώσει το παραγόμενο στην Τράπεζα πνευματικό κεφάλαιο. Συγκεκριμένα, θα περιέχει επιστημονικές δημοσιεύσεις στελεχών της Τράπεζας σε συλλογικούς τόμους, σε επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.

Κτίρια

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αναπτύσσονται στο Κεντρικό Κατάστημα, σε 17 Υποκαταστήματα, 2 Θυρίδες και 32 Πρακτορεία.

Σημειώνεται ότι στις 4.2.2019, 1.4.2019 και 1.7.2019 αντίστοιχα διακόπηκε η λειτουργία των Θυρίδων Σπάρτης, Πύργου και Αγρινίου.

Το Κεντρικό Κατάστημα στεγάζεται σε κτίρια που βρίσκονται στην Αθήνα και ειδικότερα στο κτίριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου 21, στο κτίριο επί της οδού Αμερικής 3, και στο Χαλάνδρι επί της οδού Μεσογείων 341, όπου στεγάζεται και το Νομισματοκοπείο (ΙΕΤΑ).

Τα Υποκαταστήματα και οι Θυρίδες της Τράπεζας βρίσκονται σε μεγάλες πόλεις και εξυπηρετούν τις εργασίες της Τράπεζας στην περιφέρεια.

Τα Πρακτορεία της Τράπεζας στεγάζονται στις αντίστοιχες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες των πόλεων όπου λειτουργούν. Εξυπηρετούν κυρίως εισπράξεις και πληρωμές του Ελληνικού Δημοσίου.

Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, το έτος 2019 η Διεύθυνση Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης συνέχισε το πρόγραμμα εκπόνησης μελετών και υλοποίησης τεχνικών έργων με στόχους:

- τη βελτίωση της ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω εκτεταμένων εργασιών συντήρησης και αναδιαρρυθμίσεων των κτιρίων της Τράπεζας,
- τη διαρκή ενίσχυση του βαθμού ασφαλείας των κτιρίων και των εγκαταστάσεων,
- τη μελέτη και εφαρμογή σχεδίου ενεργειακής διαχείρισης στα στρατηγικής σημασίας κτίρια της Τράπεζας, η οποία θα μπορεί να εξασφαλίσει τη βελτίωση της ενεργειακής και οικονομικής αποδοτικότητας της λειτουργίας των κτιρίων, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων και την προβολή του κοινωνικού χαρακτήρα της Τράπεζας.

Κυβερνοασφάλεια

Στον τομέα της ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων της Τράπεζας της Ελλάδος πραγματοποιούνται σε διαρκή βάση δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας (cyber-security) και αφορούν:

- την ανάπτυξη μεθοδολογικού πλαισίου για την ανάλυση και διαχείριση κινδύνων των πληροφοριακών συστημάτων της Τράπεζας (IT Risk Management Framework – IRM) και τη μελέτη μηχανισμών αποφυγής διαρροής εμπιστευτικών πληροφοριών (Data Leakage Prevention – DLP),
- την αναθεώρηση του πλαισίου αρχών και του οργανωτικού πλαισίου της πολιτικής ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων, τον εμπλουτισμό του θεσμικού πλαισίου με την έκδοση πολιτικών που αφορούν τα πρότυπα ασφαλείας για τη κυβερνοασφάλεια, για τη χρήση υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, για την ασφάλεια δικτύων, για τη χρήση λογισμικού ανοικτού κώδικα κ.λπ.,
- τη διενέργεια αξιολογήσεων των διαδικασιών και μηχανισμών ασφαλείας (penetration tests) που εφαρμόζονται κατά την ανάπτυξη και λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων της Τράπεζας, καθώς και τη διενέργεια ελέγχων ευπαθειών (vulnerability tests) στα συστήματα ασφαλείας της Τράπεζας,
- τον εκσυγχρονισμό και την περαιτέρω ενίσχυση των περιμετρικών υποδομών ασφαλείας με την εγκατάσταση και ενεργοποίηση συστημάτων έγκαιρου εντοπισμού και πρόληψης επιθέσεων (Advanced Intrusion Detection – IDS, Intrusion Prevention Systems – IPS), συστημάτων προστασίας βάσεων δεδομένων, εφαρμογών διαδικτύου (Web Application Firewall) και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.ά.,
- την προμήθεια συστήματος κεντρικής συλλογής, παρακολούθησης και επεξεργασίας ημερολογίων με σκοπό την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών ασφαλείας (Security and Incident Event Management), με ενσωματωμένη τη

δυνατότητα λήψης στοχευόμενων πληροφοριών για επερχόμενες απειλές για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων σε στρατηγικό, τεχνικό και λειτουργικό επίπεδο (Threat Intelligence),

- την επιτυχή αντιμετώπιση περιστατικών κακόβουλου λογισμικού (ransomware κ.λπ.) και τη συνεχή ευαισθητοποίηση των χρηστών της Τράπεζας μέσω ενημερωτικών οδηγιών.

Πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η Τράπεζα της Ελλάδος, σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην εκ μέρους της FATF αξιολόγηση της χώρας το 2019 όσον αφορά το σύστημα πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος (ΞΧ) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΧΤ), αναλαμβάνοντας το συντονισμό και την εκπροσώπηση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η FATF (Financial Action Task Force) είναι το διεθνές διακυβερνητικό όργανο που θέτει τα σχετικά πρότυπα σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σύμφωνα με την Έκθεση Αμοιβαίας Αξιολόγησης της Ελλάδος² (δημοσίευση 3.9.2019) της FATF, η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των κρατών με υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης προς τα διεθνή πρότυπα καταπολέμησης του ΞΧ/ΧΤ και για το λόγο αυτό εντάχθηκε στη διαδικασία κανονικής παρακολούθησης (regular follow-up), καθεστώς στο οποίο έχει υπαχθεί περιορισμένος αριθμός χωρών παγκοσμίως.

Όσον αφορά την Τράπεζα της Ελλάδος, εντός του 2019 ξεκίνησε η διαδικασία επανεξέτασης της υφισταμένης πολιτικής της Τράπεζας για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ώστε να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές που επήλθαν με τη νέα νομοθεσία.

Καταπολέμηση απάτης

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος παρέχει στους αποδέκτες κατευθυντήριες οδηγίες σε θέματα υπηρεσιακής και επαγγελματικής δεοντολογίας και αποτελεί κείμενο αναφοράς ως προς τη συμπεριφορά που εύλογα αναμένεται αυτοί να τηρούν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους σε σχέση με το σύνολο των εργασιών της Τράπεζας.

Η πιστή συμμόρφωση των αποδεκτών του Κώδικα με τους κανόνες, τις αρχές και τις διαδικασίες που προβλέπονται από την Τράπεζα εξασφαλίζει την ασφαλή και εύρυθμη λειτουργία της, καθώς και την αποτροπή φαινομένων απάτης ή άλλων αντικανονικών ενεργειών.

Στο πλαίσιο της υιοθέτησης βέλτιστων πρακτικών, η Τράπεζα πρόκειται να ενσωματώσει διατάξεις σχετικές με την πρόληψη/αντιμετώπιση κρουσμάτων απάτης, καθώς και την αποφυγή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες σήμερα περιλαμβάνονται στον Κώδικα Δεοντολογίας, στο Γενικό Κανονισμό της Καταστάσεως των Υπαλλήλων και σε άλλα κανονιστικά κείμενα, σε αυτοτελείς πολιτικές που θα εγκριθούν από το Γενικό Συμβούλιο.

Οικονομική ενημέρωση

Η Τράπεζα της Ελλάδος, δημοσιεύοντας εκθέσεις, μελέτες και αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία, ενημερώνει τους πολίτες για τα ζητήματα της οικονομίας και παρέχει έγκυρη πληροφόρηση για θέματα οικονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Έρευνα

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης οικονομικής έρευνας για θέματα που αφορούν την ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία, η Τράπεζα συμμετείχε στις ερευνητικές δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2019 ολοκληρώθηκε η συλλογή και επεξεργασία των στατιστικών μικροδεδομένων του τρίτου κύματος της Έρευνας για τα Οικονομικά και την Κατανάλωση των Νοικοκυριών (Household Finance and Consumption Survey).

Το 2019 δημοσιεύθηκαν 21 δοκίμια εργασίας (Working Papers) και εκδόθηκαν δύο τεύχη του Οικονομικού Δελτίου της Τράπεζας της Ελλάδος.³

² <http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-greece-2019.html>

³ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ereynitiki-drastiriotita/anazitisi?types=a3d718e7-e532-456b-90c2-f07519e87bb2&years=2019>, <https://www.bankofgreece.gr/Publications/oikodelt201907.pdf>, <https://www.bankofgreece.gr/Publications/oikodelt201912.pdf>

Συνεχίστηκε το πρόγραμμα επιστημονικής συνεργασίας, με την από κοινού εκπόνηση μελετών από ερευνητές της Τράπεζας και ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της Ελλάδος και του εξωτερικού, καθώς και με τη συμμετοχή μεταπτυχιακών φοιτητών από ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια, σε θέματα που αφορούν: 1) την αξιολόγηση από τις τράπεζες των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε επιχειρηματικούς ομίλους έναντι εκείνων που δεν συμμετέχουν, για σκοπούς χρηματοδότησης σε περίοδο πιστωτικής συστολής, 2) τις επιπτώσεις των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και 3) την ανάπτυξη και τα χαρακτηριστικά των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Επίσης, με τη βοήθεια ειδικών ακαδημαϊκών εμπειρογνομόνων επικαιροποιήθηκαν μακροοικονομικά υποδείγματα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της ελληνικής οικονομίας και για τις μακροοικονομικές προβλέψεις.

Στο πλαίσιο της δράσης Marie Sklodowska-Curie, ενός διακεκριμένου και ανταγωνιστικού ευρωπαϊκού προγράμματος υποτροφιών που χρηματοδοτείται από τα κονδύλια του προγράμματος “Ορίζοντας 2020” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Τράπεζα φιλοξένησε για δύο χρόνια υπότροφο, η οποία συνέβαλε στην εκπόνηση μελέτης με θέμα την επίδραση των χρηματοδοτικών περιορισμών στην εξέλιξη του μεριδίου εργασίας.⁴ Η συμμετοχή της Τράπεζας στη δράση αυτή ολοκληρώθηκε με τη διοργάνωση ημερίδας με τίτλο “Εξέλιξη του μεριδίου εργασίας: προσδιοριστικοί παράγοντες και προτάσεις πολιτικής”.

Επίσης, διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ημερίδα με τίτλο “Προοπτικές ανάπτυξης στην Ελλάδα”. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια, διαλέξεις και ερευνητικά εργαστήρια με ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με στόχο την ενημέρωση των οικονομολόγων της Τράπεζας και της ακαδημαϊκής κοινότητας σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνα.

Βραβεύσεις – Διακρίσεις

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η πρώτη κεντρική τράπεζα διεθνώς και ο πρώτος οργανισμός στην Ελλάδα που έλαβε πιστοποίηση από τον Ελληνικό Κόμβο του Ινστιτούτου Ανοικτών Δεδομένων, τον οποίο διαχειρίζεται ο Οργανισμός Ανοικτών Τεχνολογιών – ΕΕΛ/ΛΑΚ, για τα στοιχεία που δημοσιεύει στην πύλη ανοικτών δεδομένων της (open data portal).

Στο διαγωνισμό 3rd EUROChain Hackathon της ΕΚΤ, στις 27-29 Μαΐου 2019, διακρίθηκε για δεύτερη φορά η Τράπεζα της Ελλάδος, παρουσιάζοντας μια ολοκληρωμένη πρόταση, με τίτλο “A DLT-based value transfer ecosystem”, σε τεχνολογία blockchain με συγκεκριμένη εφαρμογή και αξιοποίηση στον τραπεζικό τομέα στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος.

Το Μάιο του 2019 απονεμήθηκε από τον πρόεδρο του Πανεπιστημίου Κρήτης στον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα το Χρυσό Μετάλλιο του Πανεπιστημίου σε αναγνώριση της συμβολής της Τράπεζας στην ανάπτυξη της έρευνας στις οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες. Η απονομή έγινε σε ειδική τελετή στο πλαίσιο του 23ου Διεθνούς Συνεδρίου Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Διεθνούς Χρηματοδότησης, που πραγματοποιήθηκε στο Ρέθυμνο το διάστημα 30.5-1.6.2019.

Με την ευκαιρία του εορτασμού της Ημέρας Ελληνικής Ναυτιλιακής Χρηματοδότησης 2019, στις 27 Νοεμβρίου η Ένωση Τραπεζικών και Χρηματοοικονομικών Στελεχών της Ελληνικής Ναυτιλίας απένειμε στον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα έπαινο διακεκριμένης προσωπικότητας (πλακέτα) για την προσφορά του στη διαμόρφωση της σύγχρονης ελληνικής τραπεζικής αγοράς και την υποστήριξη της ναυτιλιακής χρηματοδότησης, καθώς και για τη συμβολή του στην ενίσχυση του ρόλου της ελληνικής ναυτιλίας διεθνώς.

3. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, αναγνωρίζοντας τη σημασία της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, λειτουργεί με σεβασμό προς τον εργαζόμενο και υλοποιεί δράσεις με περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση, οι οποίες έχουν ουσιαστικό όφελος για την κοινωνία.

⁴ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ereynitiki-drastiriotita/anazitisi/synopsh?publication=8888a62c-185e-4dde-a76a-72b25092eb31>

Το πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στηρίζεται σε τρεις άξονες: Εργαζόμενοι, Περιβάλλον, Κοινωνία - Πολιτισμός:

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Σεβασμός δικαιωμάτων του ανθρώπου

Η Τράπεζα της Ελλάδος σέβεται και προασπίζει τη διαφορετικότητα των εργαζομένων της ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων ή οποιασδήποτε άλλης διακρίσεως, προωθώντας την ισότητα στη μεταχείριση και την αξιοκρατική εξέλιξη του προσωπικού, δίνοντας ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σε άνδρες και γυναίκες εργαζομένους και εφαρμόζοντας ενιαία μισθολογική πολιτική ανεξαρτήτως φύλου σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος:

- α.** Στηρίζει τη διαρκή επιμόρφωση του προσωπικού της, με σκοπό τη διεύρυνση των γνώσεων και την ανάπτυξη των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων του, μέσω της συμμετοχής του σε σεμινάρια και συνέδρια τα οποία πραγματοποιούνται στο εσωτερικό και το εξωτερικό.
- β.** Εξασφαλίζει τις απαραίτητες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας. Συγκεκριμένα η Τράπεζα έχει συνάψει σύμβαση με Εταιρεία Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ) η οποία αναλαμβάνει την υποχρέωση παροχής των υπηρεσιών Ιατρού Εργασίας και Τεχνικού Ασφάλειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- γ.** Εφαρμόζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής διακρίσεων, όπως προβλέπεται ρητώς στον Κώδικα Δεοντολογίας.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος σχεδιάζει και εφαρμόζει στην επιχειρησιακή της λειτουργία δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την ενσωμάτωση αρχών κυκλικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, δρα με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος, την οποία επιτυγχάνει μέσω της ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, της διαχείρισης των αποβλήτων, της επιλογής περιβαλλοντικά φιλικών προμηθειών, της ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού δυναμικού της και της περιβαλλοντικής διαχείρισης των εργασιών της (ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών/αναλωσίμων και παλαιού εξοπλισμού). Προς αυτή την κατεύθυνση, η Τράπεζα εξετάζει τη σταδιακή μείωση του αριθμού αντιτύπων των τακτικών εκδόσεών της, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται η σταδιακή αντικατάσταση του στόλου των αυτοκινήτων της Τράπεζας με νέα υβριδικής τεχνολογίας και χρονικό ορίζοντα υλοποίησης το 2021.

Επίσης, στο πλαίσιο του σχεδίου ενεργειακής διαχείρισης στα στρατηγικής σημασίας κτίρια της Τράπεζας, το οποίο έχει εκπονήσει η Διεύθυνση Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης (ΔΤΔΥ) με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής και οικονομικής αποδοτικότητας της λειτουργίας των κτιρίων, έχει υλοποιηθεί ήδη μια σειρά σχετικών δράσεων. Σημειώνεται ότι εντός του 2019 κατατέθηκε έκθεση ενεργειακού ελέγχου, η οποία εκπονήθηκε από εξωτερικό μελετητή, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως ορίζει η περιβαλλοντική νομοθεσία.

Όσον αφορά το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ), η περιβαλλοντική του πολιτική υλοποιείται μέσω της εφαρμογής ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ISO 14001:2015.

Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ)

Από τους 17 στόχους που έχει θέσει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεχίζει να επενδύει στον Στόχο 13, που αναφέρεται στη δράση για το κλίμα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι από τις πρώτες κεντρικές τράπεζες που ασχολήθηκαν ενεργά με το θέμα της κλιματικής αλλαγής, συστήνοντας το 2009 την Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ). Οι μελέτες της ΕΜΕΚΑ έχουν δείξει ότι η κλιματική αλλαγή πρέπει να αποτελεί βασικό και οριζόντιο κριτήριο στη χάραξη της πολιτικής, καθώς επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Όπως κατά την τελευταία δεκαετία, έτσι και στη διάρκεια του 2019, κύριοι άξονες δραστηριότητας της ΕΜΕΚΑ είναι τόσο η επιστημονική έρευνα, για την παραγωγή εργαλείων διαμόρφωσης αποφάσεων και δράσεων, όσο και η δικτύωση με εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς με στόχο την επίτευξη συνεργειών στη δράση για το κλίμα και τη βιωσιμότητα.

Σύμφωνα με την τελευταία του έκθεση με θέμα τις κεντρικές τράπεζες και την κλιματική αλλαγή, το Official Monetary and Financial Institutions Forum (OMFIF)⁵ αναδεικνύει την Τράπεζα της Ελλάδος, την Τράπεζα της Αγγλίας και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ως τις κεντρικές τράπεζες που το 2019 προέβαλαν περισσότερο το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, στην ίδια έκθεση, ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γιάννης Στουρνάρας αναδεικνύεται ως ο κεντρικός τραπεζίτης που έχει πραγματοποιήσει τις περισσότερες ομιλίες με κεντρικό θέμα την κλιματική αλλαγή.

Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η πρώτη κεντρική τράπεζα παγκοσμίως που στήριξε και συνεχίζει να προωθεί μέσα από τις δράσεις της τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP FI (United Nations Environment Programme Finance Initiative), οι οποίες καθορίζουν το ρόλο και τις ευθύνες του τραπεζικού τομέα στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος (βλ. περισσότερα στο Κεφ. Χ.4.4 και στο Πλαίσιο Χ.III της Έκθεσης του Διοικητή για το έτος 2019).

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)

Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει στην επιτροπή του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ). Το νέο ΕΣΕΚ,⁶ που κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο τέλος του 2019, και παρουσιάστηκε επίσημα το Δεκέμβριο στην Τράπεζα της Ελλάδος, αποτελεί έναν αναλυτικό οδικό χάρτη για την επίτευξη συγκεκριμένων ενεργειακών και κλιματικών στόχων έως το έτος 2030 και προετοιμάζει τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050. Δρομολογεί την απολιγνιτοποίηση του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής και προδιαγράφει το ριζικό μετασχηματισμό του ενεργειακού τομέα, με παράλληλο στόχο το σχεδιασμό των κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποδοτικότερων πολιτικών που θα συντελέσουν στην επίτευξη μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων ενεργειακών και κλιματικών στόχων.

Πρόγραμμα LIFE-IP AdaptInGreece: Boosting the implementation of adaptation policy across Greece

Το 2019 ξεκίνησε η υλοποίηση της πρότασης "AdaptInGreece: Boosting the implementation of adaptation policy across Greece" στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE-IP,⁷ το οποίο είναι συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο οποίο η ΕΜΕΚΑ θα συμβάλει ερευνητικά και συντονιστικά για οκτώ χρόνια (2019-2026). Στο εθνικής διάστασης πρόγραμμα LIFE-IP, που έχει στόχο την ενίσχυση της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή – ΕΣΠΚΑ (το σχέδιο της ΕΣΠΚΑ συντάχθηκε από την ΕΜΕΚΑ, τέθηκε σε διαβούλευση και έγινε νόμος του κράτους, ως μέρος του ν. 4414/2016, άρθρα 42-45), με συντονιστή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συμμετέχουν η Τράπεζα της Ελλάδος και 17 ακόμη στρατηγικοί εταίροι από την κεντρική διοίκηση, την τοπική αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε συνεργασία με το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Με τη σύνταξη εκ μέρους της ΕΜΕΚΑ του κειμένου το οποίο θα αποτελέσει την επιστημονική βάση της νέας έκθεσης του Μουσείου Γουλανδρή, εξελίσσεται ο σχεδιασμός εκπαιδευτικού προγράμματος (2019-20-21) βασισμένου στις έρευνες της ΕΜΕΚΑ, με στόχο την κατανόηση της σημασίας της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της σε επιμέρους τομείς στον ελλαδικό χώρο. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα απευθύνεται στους επισκέπτες του Μουσείου και σε μαθητές όλων των ηλικιών.

⁵ <https://www.omfif.org/esg/>

⁶ <http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/downloads/2019/11/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A3%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%95%CE%BD%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CE%9A%CE%BB%CE%AF%CE%BC%CE%B1-%CE%95%CE%A3%CE%95%CE%9A.pdf>

⁷ Περισσότερες πληροφορίες για το έργο LIFE-IP αναφέρονται στο Κεφάλαιο Χ της Έκθεσης του Διοικητή για το έτος 2019.

Διεθνή δίκτυα και συνέργειες με εθνικούς φορείς

Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα και ομάδες εργασίας με θέμα τη δράση για το κλίμα, όπως το Network for Greening the Financial System (NGFS) (Δίκτυο για ένα Πράσινο Χρηματοοικονομικό Σύστημα). Το NGFS, το οποίο έχει συσταθεί με πρωτοβουλία της κεντρικής τράπεζας της Γαλλίας, είναι ένα δίκτυο κεντρικών τραπεζών και εποπτικών αρχών και έχει ως σκοπό την ενίσχυση της παγκόσμιας προσπάθειας για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας των Παρισίων, καθώς και την ενδυνάμωση του ρόλου του χρηματοοικονομικού συστήματος στον αγώνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Παράλληλα, η Τράπεζα στηρίζει το έργο του United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP-FI) μέσα από την υιοθέτηση αρχών όπως οι “Αρχές της Υπεύθυνης Τραπεζικής”. Οι Αρχές αυτές επιδιώκουν να καθορίσουν το ρόλο και τις ευθύνες του τραπεζικού τομέα στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος, ενώ οι τράπεζες που τις προσυπογράφουν δεσμεύονται να ευθυγραμμίσουν την επιχειρηματική τους στρατηγική με τους στόχους της παγκόσμιας κοινότητας, όπως αυτοί παρουσιάζονται στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και στη Συμφωνία των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή.

Επιπλέον, με σκοπό τη συνεργασία και τη δημιουργία συνεργειών για τη δράση για το κλίμα με ελληνικούς φορείς και δίκτυα, η Τράπεζα της Ελλάδος και η ΕΜΕΚΑ συνεργάζονται με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) και την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ), ενώ συνδιοργάνωσαν ή συμμετείχαν σε σχετικές ημερίδες, σεμινάρια και συνέδρια των Sustainable Development Solutions Network Greece, του Συμβουλίου ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, Convergences Greece Forum, της Γαλλικής Πρεσβείας, της Βρετανικής Πρεσβείας, του Αμερικανικού Κολλεγίου (Deree – The American College of Greece), του QualityNet Foundation, του Ιδρύματος Κεφαλονιάς και Ιθάκης (IKI), του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου (IMXA) κ.ά.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης, η Τράπεζα της Ελλάδος και το 2019 προέβη στις παρακάτω ενέργειες για κοινωνικούς και πολιτιστικούς σκοπούς:

- Η Τράπεζα της Ελλάδος συγκαταλέγεται στους αργυρούς χορηγούς του 85ου Παγκόσμιου Συνεδρίου της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ιδρυμάτων (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) με θέμα “Libraries: dialogue for change” (“Βιβλιοθήκες: διάλογος για αλλαγή”), το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών (Αύγουστος, 2019). Στελέχη του Κέντρου Πολιτισμού της Τράπεζας της Ελλάδος μετείχαν από την αρχή στο σχεδιασμό και την οργάνωση του συνεδρίου.
- Η Τράπεζα της Ελλάδος υποστηρίζει την πρωτοβουλία “Brain Regain” του μη κερδοσκοπικού σωματείου “Ελληνικές Ρίζες”, η οποία ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2019 έχοντας ως σκοπό τον επαγγελματικό επαναπατρισμό Ελλήνων του εξωτερικού που διακρίνονται για το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, τις δεξιότητες και τα επαγγελματικά τους προσόντα.
- Απόδοση εσόδων από τη διάθεση βιβλίων έκδοσής της σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.
- Η Τράπεζα φιλοξένησε στις εγκαταστάσεις της διάφορες εκδηλώσεις (διαλέξεις/ημερίδες). Ενδεικτικά φιλοξενήθηκαν το 3ο ετήσιο Συνέδριο Προσομοίωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, εκδηλώσεις του Institute of Finance and Financial Regulation, της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, όπου παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας για την κλιματική αλλαγή, και διαλέξεις για τον οικονομικό αλφαριθμητισμό.
- Πραγματοποιήθηκαν από στελέχη της Τράπεζας ενημερωτικές διαλέξεις σε φοιτητές ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων με θέμα την ελληνική οικονομία και το Ευρωσύστημα.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κέντρο Έρευνας, Πολιτισμού και Τεκμηρίωσης

Η Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω των δραστηριοτήτων του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη Βιβλιοθήκη, τις Συλλογές, το Ιστορικό Αρχείο και το Μουσείο της, λειτουργεί ως θεματοφύλακας και φορέας διάχυσης του ελληνικού πολιτισμού.

Επίσης είναι φορέας εκπαίδευσης των πολιτών σε χρηματοοικονομικά θέματα.

Η Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος, ως εξειδικευμένη οικονομική βιβλιοθήκη, συμβάλλει στην πληροφόρηση και οικονομική εκπαίδευση της κοινότητας των χρηστών της μέσα από σεμινάρια, εκπομπές, συζητήσεις και δράσεις στο πλαίσιο του Δικτύου Οικονομικών Βιβλιοθηκών. Παράλληλα, προσφέρει πληροφοριακή παιδεία κατά την επίσκεψη σε αυτήν, αλλά και εξ αποστάσεως με τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών της.

Το Μουσείο της Τράπεζας της Ελλάδος, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού του ρόλου και δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των επισκεπτών του είναι μαθητές γυμνασίου/λυκείου και φοιτητές, διοργανώνει ειδικές ξεναγήσεις μουσειοπαιδαγωγικού χαρακτήρα, αλλά και εκπαιδευτικές δράσεις για θέματα όπως ο πληθωρισμός, οι ηλεκτρονικές πληρωμές, το ευρώ, καθώς και εκδηλώσεις που σκοπό έχουν την εξοικείωση του κοινού με θέματα που αφορούν την ελληνική αλλά και τη διεθνή οικονομία.

Παράλληλα, διεξάγει μουσειοεκπαιδευτικά προγράμματα που βασίζονται σε ανοιχτές συζητήσεις, τη μαιευτική μέθοδο, την ανάπτυξη του ομαδικού πνεύματος, την προσωπική συμμετοχή στην ανακάλυψη της πληροφορίας, καθώς και δημιουργικές δραστηριότητες όπως ο αυτοσχεδιασμός και το θεατρικό παιχνίδι, προσφέροντας μια πρωτότυπη και διαδραστική μαθησιακή εμπειρία.

Μέσα στο έτος 2019, το Μουσείο της Τράπεζας της Ελλάδος, στην προσπάθειά του να αναβαθμίσει την ψηφιακή του παρουσία στο διαδίκτυο, ξεκίνησε τη δημιουργία νέου ιστοτόπου (microsite). Μέσω αυτού, το ευρύ κοινό θα έχει πρόσβαση σε επιλεγμένα τμήματα των συλλογών της Τράπεζας, αλλά και θα πληροφορείται για την εκθεσιακή δραστηριότητα του Μουσείου.

Το αρχειακό υλικό του Ιστορικού Αρχείου της Τράπεζας προσφέρει προστιθέμενη εκπαιδευτική αξία είτε για τους ερευνητές στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών είτε ως έκθεμα σε εκθέσεις διάφορων φορέων.

Οι εκδόσεις του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης εξυπηρετούν τον γενικότερο σκοπό του Κέντρου, που είναι η προβολή και η ανάδειξη του ρόλου της Τράπεζας της Ελλάδος στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Με βάση το παραπάνω πλαίσιο, δημοσιεύονται ιστορικές μελέτες, καλλιτεχνικά λευκώματα, κατάλογοι εκθέσεων, καθώς και έντυπο υλικό που σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Κέντρου (εκθέσεις, συνέδρια, ημερίδες και εκπαιδευτικά προγράμματα).

Για το 2019 ο συνολικός αριθμός επισκεπτών των εκθέσεων (μόνιμης, περιοδικής και περιοδεύουσας) του Μουσείου της Τράπεζας ανήλθε σε περίπου 8.000.

Δράσεις 2019

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

- Τον Ιούνιο του 2019 παρουσιάστηκε το αρχείο του πρώην Υποδιοικητή και επιφανούς πολιτικού και διανοούμενου Ιωάννη (Γιάγκου) Πεσμαζόγλου, το οποίο δωρήθηκε από την οικογένεια στο Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας και το οποίο είναι πλέον προσβάσιμο σε όλη την επιστημονική κοινότητα και το κοινό.
- Εκδόθηκαν δύο βιβλία από τη νέα εκδοτική σειρά “Τεκμήρια από το ιστορικό αρχείο”, η οποία βασίζεται σε αρχειακό υλικό του Ιστορικού Αρχείου της Τράπεζας: “Σ. Κοσμίδης, Ημερολόγιο 1941-1945” με εισαγωγή-μεταγραφή-σημειώσεις της ιστορικού Άντζελας Καραπάνου και “Κ. Βαρβαρέσος, Η ελληνική οικονομική κατάσταση (Υπόμνημα προς τον Υφυπουργό Εξωτερικών Dean Acheson, 1946)” με εισαγωγή του Σωτήρη Ριζά.
- Εκδόθηκε η μετάφραση στα αγγλικά του βιβλίου “Ιστορία της Τράπεζας της Ελλάδος 1928-2008” του Μ. Ψαλιδόπουλου.
- Συνδιοργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2019 από το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας και το Ιστορικό Αρχείο της Alpha Bank συνέδριο με θέμα “Πολιτική και Κράτος στην Ελλάδα κατά τον 20ό και 21ο αιώνα”.
- Συνδιοργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2019 από το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας και την Ακαδημία Αθηνών ημερίδα με θέμα “Η κρίση του ’29 και η Ελλάδα: Οικονομικές, πολιτικές και θεσμικές όψεις”.

- Συνεχίστηκε για τέταρτη χρονιά η σειρά διαλέξεων για το ευρύ κοινό με τίτλο “Καταθέσεις Πολιτισμού” και ομιλητές σημαντικές προσωπικότητες από το χώρο της Ιστορίας (Μαρία Ευθυμίου), της πολιτιστικής διαχείρισης (Ασπασία Λούβη) και της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας (Αμάντα Μιχαλοπούλου).
- Η περιοδική έκθεση για τον Ξενοφώντα Ζολώτα μεταφέρθηκε (κατόπιν αιτήματος του Πανεπιστημίου Αιγαίου) στο Υποκατάστημα της Τράπεζας στη Σάμο.
- Το Δεκέμβριο του 2019 ξεκίνησε η έκθεση “Σημείο Συνάντησης” στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας, η οποία θα διαρκέσει μέχρι το Μάρτιο του 2020. Η έκθεση αποτελεί προϊόν συνεργασίας της Τράπεζας της Ελλάδος με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Καβάλας.
- Συνεχίζεται η προετοιμασία της μεγάλης επετειακής έκθεσης “1821 πριν και μετά”, που θα εγκαινιαστεί το Μάρτιο του 2021. Την έκθεση διοργανώνει το Μουσείο Μπενάκη (οδού Πειραιώς), με τη σύμπραξη της Τράπεζας της Ελλάδος, της Εθνικής Τράπεζας και της Alpha Bank.
- Συνεχίστηκε ο κύκλος των “Συζητήσεων στο Μουσείο της Τράπεζας”, μέσω των οποίων η Τράπεζα έφερε το ευρύ κοινό σε επαφή με σημαντικούς Έλληνες οικονομολόγους και πανεπιστημιακούς καθηγητές, με τους οποίους συζητήθηκαν θέματα οικονομίας και τεχνολογίας (Μ. Ιακωβίδης, Δ. Σπινέλης, Κ. Πιερρακάκης, Γ. Δουκίδης).
- Στο πλαίσιο των δράσεων της Τράπεζας της Ελλάδος για την προώθηση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο 2019 η νέα περιοδική έκθεση του Μουσείου της Τράπεζας με τίτλο “e-Πληρωμές: ένας οδικός χάρτης”, η οποία είναι αφιερωμένη στις ηλεκτρονικές πληρωμές λιανικής, ενώ εκδόθηκαν και σχετικοί κατάλογοι στα ελληνικά και στα αγγλικά.
- Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Δήμου Αθηναίων για την “Αθήνα 2018 – Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου” (23.4.2018 έως 22.4.2019), η Βιβλιοθήκη συμμετείχε με ομιλίες και υποδοχή επισκεπτών στη δράση *Ανοιχτές Συλλογές*.
- Στο πλαίσιο του 85ου Συνεδρίου της IFLA, το οποίο διεξήχθη στην Αθήνα τον Αύγουστο του 2019, η Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος συμμετείχε στο πρόγραμμα επισκέψεων σε βιβλιοθήκες που οργανώθηκε για τους συνέδρους και δέχθηκε επισκέπτες στις εγκαταστάσεις της.

4. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Έχει συνταχθεί Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης με ημερομηνία αναφοράς στις 31.12.2019.

Αναμένεται η έγκριση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας της Ελλάδος από το Γενικό Συμβούλιο. Ο εν λόγω Κώδικας, ο οποίος αποσκοπεί στη σαφή περιγραφή του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, θα αναρτηθεί μετά την έγκρισή του στον ιστοχώρο της Τράπεζας.

Σχέσεις με εποπτικές αρχές

Δεν υφίσταται ενημέρωση από κάποια αρχή (ΕΚΤ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, φορολογικές αρχές) σχετικά με τη μη συμμόρφωση της Τράπεζας της Ελλάδος με το πλαίσιο κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων ή σχετικά με εντοπισθείσες αδυναμίες σε αυτό. Επίσης, δεν υφίσταται οποιαδήποτε εν εξελίξει επιθεώρηση από τις ως άνω αρχές ή επιθεώρηση που να έχει ολοκληρωθεί και να μην έχει εκδοθεί ακόμα η σχετική έκθεση.

Περαιτέρω, δεν έχει εγερθεί ζήτημα περί άρνησης ή παράλειψης συμμόρφωσης της Τράπεζας της Ελλάδος με υποχρεώσεις της εμπίπτουσες στο πλαίσιο συνεργασίας της με τις λοιπές εποπτικές και νομισματικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΚΤ, ΕΤΑ, ΕΑΑΕΣ), ούτε υφίσταται εν εξελίξει διαδικασία από την οποία δύναται να εγερθεί ζήτημα περί άρνησης ή παράλειψης συμμόρφωσής της με τις ως άνω υποχρεώσεις.

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Η Τράπεζα προβαίνει στις κατά νόμον επιβαλλόμενες τακτικές γνωστοποιήσεις προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Οι συνηθέστερες τακτικές γνωστοποιήσεις που έχουν ανακύψει και πραγματοποιήθηκαν από την Τράπεζα είναι οι ακόλουθες:

- Ενημέρωση για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις
- Γνωστοποίηση της πρόσκλησης για τη Γενική Συνέλευση
- Ενημέρωση για τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης
- Ενημέρωση για τη διανομή μερίσματος

Επιπλέον, την επομένη της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων παραδίδεται τεύχος της Έκθεσης του κ. Διοικητή. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενημερώνεται ανελλιπώς για τις αλλαγές του Καταστατικού της Τράπεζας μέχρι και την τελευταία, νυν ισχύουσα έκδοση (Έκδοση Ι'). Επιπροσθέτως, η Τράπεζα καταβάλλει τέλος προς την Επιτροπή ως εισηγμένη εταιρία στο Χ.Α. μια φορά το χρόνο (η χρέωση είναι ανάλογη προς την κεφαλαιοποίηση και γίνεται στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους).

Κώδικας Δεοντολογίας

Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος θεσπίστηκε ο ισχύων Κώδικας Δεοντολογίας της Τράπεζας.

Σε συνεργασία με τον Σύμβουλο Δεοντολογίας, συνετάγησαν και εκδόθηκαν από την αρμόδια Διεύθυνση της Τράπεζας δύο Εγκύκλιοι, που συμπληρώνουν και εξειδικεύουν το θεσμικό πλαίσιο της Δεοντολογίας στην Τράπεζα της Ελλάδος: η Εγκύκλιος περί “Εισαγωγής περιορισμών επί ιδιωτικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών” και η Εγκύκλιος περί “Εσωτερικής Λειτουργίας Συμβούλου Δεοντολογίας”. Στη δεύτερη από τις ως άνω Εγκυκλίους προβλέπεται, μεταξύ άλλων, και η διαμόρφωση ειδικής ενότητας “Δεοντολογίας” εντός του εσωτερικού δικτύου (intranet) της Τράπεζας, η οποία τέθηκε σε πλήρη λειτουργία στις 20 Μαΐου του 2018.

Το 2019 έγινε συγκροτημένη προσπάθεια ευαισθητοποίησης των υπαλλήλων της Τράπεζας και για το σκοπό αυτό διοργανώθηκαν 8 σεμινάρια όπου εκπαιδεύθηκε το 40% των υπαλλήλων με στόχο εντός του 2020 να ενημερωθεί όλο το προσωπικό.

Προστασία προσωπικών δεδομένων

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τον Κανονισμό 2016/679 της ΕΕ (GDPR), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή το Μάιο του 2018 και συμπληρώθηκε αργότερα από τον ελληνικό νόμο 4624/29.8.2019, η Τράπεζα όρισε από το 2018 Υπεύθυνο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Data Protection Officer – DPO), καθώς και Ομάδα η οποία τον υποστηρίζει. Η Ομάδα συνεργάζεται με ειδικά υποδειχθέντες από κάθε Διεύθυνση “συντονιστές” για θέματα προσωπικών δεδομένων. Έχει θεσπιστεί επίσης Επιτροπή Παρακολούθησης Προσωπικών Δεδομένων, που συνεδριάζει κάθε δύο περίπου μήνες.

Εντός του 2019 πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

- Θεσπίστηκε η Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- Θεσπίστηκε η διαδικασία για τη διαχείριση Περιστατικών Παραβίασης Προσωπικών Δεδομένων

Αναρτήθηκε εκπαιδευτικό υλικό στο εσωτερικό δίκτυο (intranet) της Τράπεζας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του προσωπικού της σχετικά με τον GDPR και την εν γένει προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ολοκληρώθηκε η καταγραφή των μητρώων διεργασιών και πραγματοποιήθηκε διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (DPIA), όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.

Πραγματοποιήθηκε άσκηση εξέτασης κινδύνου (Risk assessment) σε όλα τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας.

Στο πλαίσιο της νομικής συμμόρφωσης επικαιροποιήθηκαν όλες οι συμβάσεις της Τράπεζας.

Λήξη θητείας μελών του Γενικού Συμβουλίου

Στις 4.4.2019 αποχώρησε ο κ. Χαράλαμπος Κ. Σταματόπουλος από τη θέση του μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, και συνακόλουθα του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, λόγω λήξης της θητείας του. Στη θέση του διορίστηκε, με το από 16.4.2019 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 218/19.4.2019) η κα Όλγα Π. Χαρίτου, με εξαετή θητεία, σύμφωνα με το άρθρο 35Α του Καταστατικού.

Στην παρούσα Τακτική Γενική Συνέλευση λήγει η θητεία της κας Ιουλίας Β. Αρμάγου, του κ. Στέφανου Ν. Οκταποδά, του κ. Αθανάσιου Ι. Σαββάκη και του κ. Γρηγόριου Σ. Στεργιούλη, οι οποίοι είχαν εκλεγεί Σύμβουλοι από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 24.2.2017, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού. Για το λόγο αυτό, η Γενική Συνέλευση θα κληθεί να εκλέξει στη θέση τους τέσσερις νέους Συμβούλους για μία τριετία. Οι απερχόμενοι Σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2020

Για το Γενικό Συμβούλιο
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2019

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου και περιέχει πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παρ. 1 του άρθρου 152 του ν. 4548/2018 κατά την ημερομηνία αναφοράς 31.12.2019. Ειδικότερα παρατίθενται κατωτέρω τα απαιτούμενα πληροφοριακά στοιχεία:

A. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος υιοθετεί το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που αποτυπώνεται στο Καταστατικό της, το οποίο κυρώθηκε με τον ν. 3424/7.12.1927 (ΦΕΚ Α' 298) και του οποίου οι διατάξεις έχουν ισχύ νόμου, και μάλιστα αυξημένης τυπικής ισχύος, δοθέντος ότι αποτελεί μέρος διεθνούς σύμβασης κυρωθείσης διά νόμου (βλ. άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος). Το Καταστατικό έχει τροποποιηθεί διαδοχικά, ώστε να συνάδει και να ανταποκρίνεται στον ιδιαίτερο ρόλο και στην αποστολή της Τράπεζας της Ελλάδος, αυτοτελώς, αλλά και ως μέλους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Ο εύλογος και λυσιτελής χαρακτήρας του συγκεκριμένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης —όπως αποτυπώνεται στο Καταστατικό— καταδεικνύεται εκ του γεγονότος ότι η Τράπεζα της Ελλάδος έχει διφυή χαρακτήρα, αφού είναι παράλληλα επιφορτισμένη και με δημοσίου δικαίου αρμοδιότητες που ασκούνται από ιδιαίτερα όργανα κατά τα άρθρα 28, 35Α, 55Α, 55Β και 55Γ του Καταστατικού. Εν όψει τούτων, η Τράπεζα δεν παρεκκλίνει από το συγκεκριμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης.

Το Καταστατικό στη νυν ισχύουσα μορφή του είναι διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας:

https://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/Καταστατικό_Έκδοση_I.pdf

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της υιοθέτησης των βέλτιστων πρακτικών στο πεδίο της εταιρικής διακυβέρνησης, η Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία θέσπισης Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, μέσω του οποίου συστηματοποιείται το εφαρμοζόμενο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και προάγεται η συνέχεια, η συνέπεια και η αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας της Τράπεζας. Μετά την έγκρισή του από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας (α' τρίμηνο του 2020), ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης θα αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Τράπεζας.

Η διοικητική δομή της Τράπεζας εξασφαλίζει τη λήψη αποφάσεων με διαφάνεια, ανεξαρτησία και συνέπεια, δεδομένου ότι η οργανωτική της διάρθρωση βασίζεται στο διαχωρισμό αρμοδιοτήτων, ώστε οι αρμοδιότητες να είναι σαφείς και διακριτές. Επιπλέον, το ισχυρό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου της επιτρέπει στην Τράπεζα να διεκπεραιώνει αποτελεσματικά τα καθήκοντά της και να εκπληρώνει με αξιοπιστία το σκοπό της.

B. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 54Α του Καταστατικού της, με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που ισχύουν κάθε φορά για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), όπως καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε ευρέως αποδεκτές λογιστικές αρχές και έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτουν με το βέλτιστο τρόπο τις ανάγκες των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος, στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας τους. Για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες και τις οδηγίες της ΕΚΤ ή που η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική αλλά συνιστώμενη, ακολουθούνται είτε οι συστάσεις της ΕΚΤ είτε οι

διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας σε συνδυασμό με τον ν. 4548/2018 “Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών” και τον ν. 4308/2014 “Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις”, στο μέτρο που δεν αντιβαίνουν τις διατάξεις του Καταστατικού. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διαθέτει τις ανάλογες πολιτικές και διαδικασίες για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τον Πίνακα Διάθεσης Κερδών της χρήσης που έληξε την 31.12.2019, καθώς και από περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες (Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων). Δεδομένου του ειδικού ρόλου που επιτελεί η Τράπεζα της Ελλάδος ως Κεντρική Τράπεζα της χώρας, η δημοσίευση κατάστασης ταμειακών ροών δεν θα παρείχε στους αναγνώστες των οικονομικών καταστάσεων χρήσιμες πρόσθετες πληροφορίες.

Γ. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

1. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, στο οποίο η Τράπεζα της Ελλάδος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα, συνίσταται σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και σε διαδικασίες που καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων της με σκοπό την αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της. Μέσω του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζονται:

- η συνεπής υλοποίηση των εργασιών και των καθηκόντων της Τράπεζας της Ελλάδος με αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων,
- η αναγνώριση και η αντιμετώπιση των κινδύνων που αναλαμβάνονται,
- η πληρότητα και η αξιοπιστία των στοιχείων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Τράπεζας της Ελλάδος και για την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων,
- η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και με τους κανόνες δεοντολογίας,
- η πρόληψη και η αποφυγή λανθασμένων ενεργειών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα της Τράπεζας και των μετόχων,
- η αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής που υποστηρίζουν τις εργασίες της Τράπεζας, καθώς και η ασφαλής διακίνηση, επεξεργασία και αποθήκευση κρίσιμων πληροφοριών.

Οι υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας, ως η πρώτη γραμμή άμυνας, καθιερώνουν κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Οι λειτουργίες της διαχείρισης κινδύνων, της συμμόρφωσης και της επίβλεψης αντιπροσωπεύουν τη δεύτερη γραμμή άμυνας της Τράπεζας και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Η Εσωτερική Επιθεώρηση λειτουργεί ανεξάρτητα ως η τρίτη γραμμή άμυνας εντός του συστήματος διακυβέρνησης της Τράπεζας.

2. Εσωτερική Επιθεώρηση

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης συμβάλλει στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχοντας ανεξάρτητες και αντικειμενικές ελεγκτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι οποίες έχουν σκοπό να προσθέτουν αξία και να βελτιώνουν τις λειτουργίες της Τράπεζας. Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης επικουρεί την Τράπεζα στην επίτευξη των στόχων της προσφέροντας μία συστηματική και βασισμένη στους κινδύνους προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των διαδικασιών της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Η ανεξαρτησία της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης διασφαλίζεται με τη λειτουργία της υπό την επίβλεψη και τον έλεγχο της Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας, στην οποία και αναφέρεται για το έργο της.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης εκπροσωπείται στην Επιτροπή Εσωτερικών Επιθεωρητών (Internal Auditors Committee – IAC) και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο, σε τοπικό επίπεδο, των εργασιών του Ευρωσυστήματος/ΕΣΚΤ

και του ΕΕΜ. Επιπλέον, η Διεύθυνση συμμορφώνεται με τις υποχρεωτικές οδηγίες του διεθνώς αναγνωρισμένου Πλαισίου Επαγγελματικής Εφαρμογής του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors International Professional Practices Framework – IIA IPPF).

Στη Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι τοποθετημένο και το Αρμόδιο Διευθυντικό Στέλεχος Αναφοράς Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (AML Officer), στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τη νομοθεσία για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (νόμος 4557/2018 όπως ισχύει).

3. Διαχείριση κινδύνων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Σημαντική συμβολή στο εν λόγω έργο έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία αποτελεί ειδική υπηρεσιακή μονάδα της Τράπεζας και είναι αρμόδια για την ενημέρωση της Διοίκησης αναφορικά με τους πάσης φύσεως κινδύνους της Τράπεζας. Προς τούτο, είναι επιφορτισμένη με την εκτέλεση των λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων και επιχειρησιακής συνέχειας και έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

- την ευθύνη της αναγνώρισης, καταγραφής, αξιολόγησης, μέτρησης, παρακολούθησης, αντιστάθμισης, περιορισμού και αναφοράς των κινδύνων που έχουν αναληφθεί ή πρόκειται να αναληφθούν, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις, στο επίπεδο της Τράπεζας,
- την ευθύνη για την εξειδίκευση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων και τον συντονισμό της υλοποίησής της από τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας,
- την αξιολόγηση των κινδύνων που αντιμετωπίζει κάθε αρμόδια εκτελεστική μονάδα, την εξειδίκευση των ορίων ανάληψης κινδύνων και την παρακολούθηση της τήρησής τους με τη θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών,
- τη διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress tests),
- τον προσδιορισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, την ανάπτυξη μεθοδολογίας εκτίμησής τους για την κάλυψη του συνόλου των κινδύνων και την εισήγηση πολιτικών διαχείρισής τους,
- την περιοδική αξιολόγηση ως προς την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης κινδύνων, καθώς επίσης την πρόταση διορθωτικών μέτρων, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων είναι επιφορτισμένη με την επιμέτρηση και παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων, καθώς επίσης του κινδύνου εκμετάλλευσης.

- Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η μέθοδος της “αξίας σε κίνδυνο” (Value-at-Risk).

Οι επιμετρήσεις και η εκάστοτε αξιολόγηση της έκθεσης της Τράπεζας στους εν λόγω κινδύνους διενεργούνται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε έτους.

Στους υπό παρακολούθηση χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται ιδίως ο κίνδυνος αγοράς και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την πιθανή μεταβολή των αγοραίων τιμών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαρτίζουν τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, εξαιτίας:

- α) μεταβολής των επιτοκίων (κίνδυνος επιτοκίου), ή/και
- β) μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών (συναλλαγματικός κίνδυνος).

Ο πιστωτικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αλλαγής πιστοληπτικής διαβάθμισης) είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις πληρωμές που οφείλει να καταβάλει, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης χρέους του, ή εξαιτίας μιας μεταβολής επί τα χείρω της πιστοληπτικής του διαβάθμισης.

Η ΜΔΚ επιμετρεί τον πιστωτικό κίνδυνο στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της Τράπεζας. Όσον αφορά τα χαρτοφυλάκια που συνδέονται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, οι κίνδυνοι επιμετρούνται και παρακολουθούνται κεντρικά από την ΕΚΤ και επιμερίζονται στις ΕθνΚΤ. Το μερίδιο της Τράπεζας από τον εν λόγω επιμερισμό λαμβάνεται υπόψη κατά την επιμέτρηση του συνολικού κινδύνου.

– *Λειτουργικοί κίνδυνοι*

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι αφορούν τις επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας, ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων πραγματοποιείται από τις ίδιες τις επιχειρησιακές μονάδες της Τράπεζας που προβαίνουν σε εκτίμηση της πιθανότητας εμφάνισης των κινδύνων και σε αποτίμηση των επιπτώσεων.

– *Κίνδυνοι εκμετάλλευσης*

Πρόκειται για κινδύνους που σχετίζονται με έκτακτες ζημίες, διαχειριστικά ελλείμματα, επισφαλείς απαιτήσεις, ζημίες από εκκρεμείς αγωγές, καθώς και κινδύνους που αφορούν θέματα συνδεδεμένα με τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών σχέσεων της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς δραστηριότητάς της.

Η αξιολόγηση και επιμέτρηση των εν λόγω κινδύνων εκ μέρους της Τράπεζας πραγματοποιείται με ανάλυση της πιθανότητας επέλευσής τους κατόπιν εισήγησης κάθε αρμόδιας Διεύθυνσης.

Το γενικό πλαίσιο στρατηγικής για την ανάληψη χρηματοοικονομικών κινδύνων κατά τις επενδυτικές δραστηριότητες της Τράπεζας καθορίζεται από το Γενικό Συμβούλιο και εξειδικεύεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνει σε ετήσια βάση τα χαρτοφυλάκια αναφοράς και τα εφαρμοζόμενα μέτρα κινδύνου για τη διαχείριση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων της Τράπεζας. Ενημερώνεται σε τακτική βάση από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων για το ύψος των κινδύνων και φροντίζει για την εφαρμογή της γενικότερης πολιτικής της Τράπεζας ως προς τους αναλαμβανόμενους κινδύνους που αποσκοπεί στην πλήρη κάλυψη αυτών με αντίστοιχες προβλέψεις.

4. Κανονιστική συμμόρφωση

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο του περιορισμού του κανονιστικού κινδύνου, έχει ενσωματώσει τη λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων και στη Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Πιο συγκεκριμένα, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων είναι αρμόδια για:

- τη διαμόρφωση και υλοποίηση κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών επί θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης,
- την εκπόνηση ετήσιου προγράμματος εργασιών για θέματα διαχείρισης κινδύνων κανονιστικής συμμόρφωσης και υποβολή του για έγκριση στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων,
- την παροχή συμβουλών στη Διοίκηση και στο προσωπικό για την επίπτωση του κανονιστικού πλαισίου στο χώρο ευθύνης τους,
- την καλλιέργεια νοοτροπίας συμμόρφωσης προς το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο στην Τράπεζα, μέσω προγραμμάτων συνεχούς ενημέρωσης/επιμόρφωσης του προσωπικού της.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι αρμόδια για:

- την ενσωμάτωση των ελέγχων κανονιστικής συμμόρφωσης στο ετήσιο πρόγραμμα επιθεωρήσεων

- τον έλεγχο εντοπισμού παραβάσεων του κανονιστικού πλαισίου και υλοποίησης των συστάσεων για τη λήψη διορθωτικών μέτρων όπου και όταν αυτό απαιτείται.

Δ. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως 19 του Καταστατικού, η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας, εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Γενικό Συμβούλιο, συνέρχεται μια φορά κατ' έτος, όχι αργότερα από το μήνα Απρίλιο, και αποφασίζει περί του τρόπου διεξαγωγής των εργασιών της. Επίσης, είναι μόνη αρμόδια να αποφασίζει επί των ακόλουθων θεμάτων:

- έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, έγκρισης καταβολών σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διάθεσης των καθαρών κερδών,
- εκλογής ή ανάκλησης των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού των αμοιβών τους,
- απαλλαγής των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη,
- προτάσεων τροποποίησης του Καταστατικού, οι οποίες στη συνέχεια υποβάλλονται στη Βουλή διά της Κυβέρνησης, εξαιρουμένης της αύξησης του κεφαλαίου (άρθρο 9 Καταστατικού),
- προτάσεων που υποβάλλονται από το Γενικό Συμβούλιο επί παντός άλλου θέματος.

Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις συγκαλούνται από το Γενικό Συμβούλιο και συνέρχονται όποτε παρίσταται ανάγκη. Για τη σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Καταστατικού και του ν. 4548/2018, όπως ισχύει.

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 2019 πραγματοποιήθηκε την 1η Απριλίου 2019.

Ε. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο είναι επιφορτισμένο με τη γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας και υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση. Λαμβάνει αποφάσεις και ασκεί εξουσία, εντός των ορίων του Καταστατικού, επί θεμάτων που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα είτε της Γενικής Συνέλευσης είτε κάποιου οργάνου άσκησης δημόσιας εξουσίας (άρθρο 20 του Καταστατικού).

Πέραν τούτων, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού, το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει ιδίως επί των ακόλουθων θεμάτων:

- επί των γενικών όρων και της έκτασης των εργασιών της Τράπεζας που εκτελούνται εκτός του πεδίου των καθηκόντων του ΕΣΚΤ,
- επί του διορισμού ή της παύσης των Διευθυντών κατόπιν πρότασης του Διοικητή, καθώς επίσης περί του γενικού εσωτερικού οργανισμού της Τράπεζας,
- επί ζητημάτων σχετικών με την απόκτηση ακινήτων κατά τα άρθρα 56 αρ. 3 και 58 του Καταστατικού,
- επί της απόσβεσης ενεργητικού της Τράπεζας,
- επί της ίδρυσης και της κατάργησης Υποκαταστημάτων και Πρακτορείων της Τράπεζας,
- επί της Ημερήσιας Διάταξης των Γενικών Συνελεύσεων,
- επί των υποχρεουσών την Τράπεζα υπογραφών,
- επί των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, που υποβάλλονται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας προς έγκριση.

2. Σύνθεση του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές, τα λοιπά (τρία) μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι Συμβούλους οι οποίοι έχουν τριετή θητεία και εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση (άρθρο 21 του Καταστατικού).

Τα τρία μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από γνώμη του Διοικητή (άρθρο 35Α του Καταστατικού). Επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα και είναι πλήρους απασχόλησης. Υπάλληλοι του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δεν μπορούν να διατηρήσουν τη θέση τους, εφόσον αποδεχθούν το διορισμό τους ως μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να διοριστούν μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής καθηγητές ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν συγχρόνως τα καθήκοντά τους στα εν λόγω ιδρύματα.

Στις 31.12.2019 η σύνθεση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος είχε ως εξής:

Γιάννης Στουρνάρας	Διοικητής, Πρόεδρος του Συμβουλίου
Ιωάννης Α. Μουρμούρας	Υποδιοικητής
Θεόδωρος Μ. Μητράκος	Υποδιοικητής
Ιουλία Β. Αρμάγου	Σύμβουλος
Ευάγγελος Δ. Γερασιωτάκης	Σύμβουλος
Στέφανος Ν. Οκταποδάς	Σύμβουλος
Αθανάσιος Ι. Σαββάκης	Σύμβουλος
Δημήτριος Α. Σιδέρης	Σύμβουλος
Νικόλαος Ι. Σκορίνης	Σύμβουλος
Γρηγόριος Σ. Στεργιούλης	Σύμβουλος
Γεώργιος-Σπυρίδων Δ. Ταβλάς	Σύμβουλος
Όλγα Π. Χαρίτου	Σύμβουλος

Επισημαίνεται ότι στις 4.4.2019 έληξε η θητεία του Χαράλαμπου Κ. Σταματόπουλου ως μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και συνακόλουθα του Γενικού Συμβουλίου.

3. Λειτουργία του Γενικού Συμβουλίου

Τηρουμένων των διατάξεων του Καταστατικού, το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει περί του τρόπου της διεξαγωγής των εργασιών του.

Ο Διοικητής, ή, εν απουσία αυτού, ο Υποδιοικητής που τον αναπληρώνει σύμφωνα με το άρθρο 32 του Καταστατικού, καλεί σε συνεδρίαση το Γενικό Συμβούλιο οσάκις παραστεί ανάγκη και άπαξ τουλάχιστον του μηνός, προεδρεύει δε των συνεδριάσεων αυτού. Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία εάν παρίστανται έξι τουλάχιστον από τα μέλη του. Στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, και ο Επίτροπος του Κράτους στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών.

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περιπτώσεις ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Συμβουλίου περιλαμβάνουν τα ονόματα των παρόντων Συμβούλων, αναφέρουν τις λαμβανόμενες αποφάσεις και υπογράφονται από τον Πρόεδρο της συνεδρίασης, ένα μέλος του Συμβουλίου και τον Γραμματέα.

Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης η απόφαση μπορεί να ληφθεί από το Συμβούλιο σε ειδική σύνθεση, αποτελούμενη από τον Διοικητή, έναν Υποδιοικητή και δύο άλλα μέλη του Συμβουλίου. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απόφαση υποβάλλεται προς έγκριση στο Γενικό Συμβούλιο κατά την αμέσως επόμενη συνεδρίασή του.

Χρέη Γραμματέα του Συμβουλίου εκτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας και Κανονισμού της Βαθμολογικής και Μισθολογικής Τάξεως των Υπαλλήλων, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης, ο οποίος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνεται στο καθήκον του αυτό από τον Υποδιευθυντή της ως άνω Διεύθυνσης στην αμεσότερη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται το Τμήμα Γραμματείας, στο έργο του οποίου εντάσσεται η ευρύτερη γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η άρτια εκπλήρωση των καθηκόντων των μελών του Συμβουλίου, στις αρχές εκάστου ημερολογιακού έτους γνωστοποιείται στα μέλη του Συμβουλίου το πρόγραμμα των συνεδριάσεων του επόμενου έτους, το οποίο πάντως δύναται να αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες της Τράπεζας.

4. Αμοιβή μελών Γενικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα εφαρμόζει για τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου πολιτική αποδοχών η οποία εναρμονίζεται με τις προβλέψεις του Καταστατικού της Τράπεζας (ιδίως το άρθρο 25) και τη φύση των εργασιών της, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τον διφυή χαρακτήρα της.

Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του Καταστατικού της Τράπεζας το λειτουργήμα του Συμβούλου είναι επίτιμο. Οι αμοιβές και τα οδοιπορικά αυτών έξοδα, τα σχετικά προς την άσκηση των καθηκόντων τους ως Συμβούλων, ορίζονται κάθε φορά από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Η Τράπεζα προβαίνει στην καταβολή σταθερών μηνιαίων αμοιβών για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου. Έτσι, για τους Συμβούλους προβλέπεται πάγια μηνιαία αποζημίωση που συνδέεται με την ιδιότητα του μέλους και αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου.

Το άρθρο 29 του Καταστατικού απαγορεύει απολαβές υπό τη μορφή προμήθειας (ποσοστών) ή δικαιώματος συμμετοχής στα κέρδη της Τράπεζας. Επίσης, δεν υφίστανται μεταβλητές αποδοχές, ούτε προβλέπονται προγράμματα διάθεσης μετοχών της Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης) σε μέλη του Γενικού Συμβουλίου, αφού οι συγκεκριμένοι τύποι απολαβών δεν συνάδουν με τα ανωτέρω.

Επί των απολαβών των μελών του Συμβουλίου από τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του οργάνου εφαρμόζεται “Πολιτική Αποδοχών Μελών Γενικού Συμβουλίου”, η οποία εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η νυν ισχύουσα πολιτική κατ’ εφαρμογή των άρθρων 110-111 ν. 4548/2018 έχει εγκριθεί από την 86η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 1ης Απριλίου 2019 κατόπιν πρότασης από το Γενικό Συμβούλιο (Συνεδρία 2/25.2.2019), ισχύει για τέσσερις χρήσεις και είναι αναρτημένη στον ιστοχώρο της Τράπεζας.

Επιπροσθέτως, σε συμμόρφωση με το άρθρο 112 του ν. 4548/2018, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει καταρτίσει Έκθεση Αποδοχών για τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2019, η οποία θα υποβληθεί στην επικείμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων.

5. Βιογραφικά σημειώματα των μελών του Γενικού Συμβουλίου

Γιάννης Στουρνάρας

Διοικητής, Πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 10 Δεκεμβρίου 1956. Τελείωσε το Δημόσιο Γυμνάσιο Φιλοθέης το 1974 και αποφοίτησε από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1978. Απέκτησε Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό τίτλο (MPhil 1980, DPhil 1982) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, στο οποίο και εργάστηκε από το 1981 έως το 1985 ως Research Fellow και Lecturer στο Κολλέγιο St. Catherine’s και ως ερευνητής στο Ινστιτούτο Ενεργειακών Σπουδών. Σήμερα είναι Καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Την περίοδο 1986-1989 εργάστηκε ως ειδικός σύμβουλος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών σε θέματα Δημοσίων Επιχειρήσεων και Εισοδηματικής Πολιτικής και στη συνέχεια της Τράπεζας της Ελλάδος (1989-1994) σε θέματα Νομισματικής Πολιτικής. Ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από το 1994 έως τον Ιούλιο του 2000, συμμετείχε στο σχεδιασμό της μακροοικονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής εκπροσωπώντας το Υπουργείο στη Νομισματική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμμετείχε επίσης στις διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή της Ελλάδας στην ΟΝΕ και είχε την ευθύνη για τις ετήσιες διαβουλεύσεις με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον ΟΟΣΑ. Από το 1994 έως το 1997 ήταν Αντιπρόεδρος της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου ενώ από το 1998 έως τον Ιούλιο του 2000 ήταν μέλος του Δ.Σ. του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους. Από το 2000 μέχρι το 2004 ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εμπορικής Τράπεζας και Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Από το 2005 έως το 2008 ήταν Διευθύνων Σύμβουλος στην ΚΑΠΠΑ Χρηματιστηριακή. Διετέλεσε Γενικός Διευθυντής στο IOBE (Σεπτέμβριος 2009-Ιούνιος 2012) και Υπουργός Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, στην Υπηρεσιακή Κυβέρνηση (Μάιος-Ιούνιος 2012). Από τον Ιούλιο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2014 ήταν Υπουργός Οικονομικών.

Ιωάννης Α. Μουρμούρας

Υποδιοικητής

Ο Ιωάννης Α. Μουρμούρας είναι Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος με αρμοδιότητες την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, τις διεθνείς αγορές κεφαλαίων, τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού, την εξυγίανση τραπεζών κ.λπ. Είναι επίσης Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού της Τράπεζας.

Έχει διατελέσει Υφυπουργός Οικονομικών (2011-2012), Οικονομικός Σύμβουλος του Έλληνα Πρωθυπουργού και Διευθυντής του Οικονομικού του Γραφείου (2012-2014).

Είναι τακτικός Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (εκλέχθηκε ομοφώνως στη θέση αυτή το 2001 στην ηλικία των 36 ετών). Έχει στο ενεργητικό του δεκαετή ακαδημαϊκή προϋπηρεσία σε γνωστά Βρετανικά Πανεπιστήμια (Λονδίνο, Σαουθάμπτον και Εδιμβούργο), ενώ υπήρξε επισκέπτης Καθηγητής σε αμερικανικά και ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου και απόφοιτος του ΑΠΘ και του LSE. Έχει δημοσιεύσει πολλά ερευνητικά δοκίμια σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά στα πεδία της νομισματικής πολιτικής, της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών, τα μακροοικονομικά της ανοιχτής οικονομίας και τη θεωρία της ανάπτυξης. Θεωρείται ειδήμων σε θέματα που αφορούν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση στην Ευρώπη και είναι συγγραφέας τριών βιβλίων στο αντικείμενο αυτό.

Το τελευταίο διάστημα έχει προσκληθεί να δώσει διαλέξεις και ομιλίες με θέμα την ευρωπαϊκή κρίση χρέους και τα προγράμματα προσαρμογής, τη νομισματική πολιτική και τις διεθνείς αγορές, μεταξύ άλλων, στα εξής διεθνούς φήμης πανεπιστήμια και ιδρύματα: Harvard University, Columbia University, NYU, LSE, Oxford University, National University of Singapore, Monash Business School (Melbourne), Banca d'Italia, Federal Reserve Bank of St. Louis, Council on Foreign Relations (Νέα Υόρκη), Brookings Institution, Institute of International Finance (Ουάσινγκτον), Bruegel Institute, Japan Center for Economic Research, OMFIF, Concordia κ.λπ.

Κατά καιρούς δημοσιεύει άρθρα στο διεθνές οικονομικό τύπο, ειδικότερα σε εφημερίδες και περιοδικά όπως Financial Times, Wall Street Journal, The Banker, OMFIF Bulletin κ.λπ.

Πρόσφατα βιβλία:

- Speeches on Monetary Policy and Global Capital Markets (2018), 705 σελ.
- Η Διπλή Κρίση Δημόσιου Χρέους-Τραπεζών – Τόμος Β΄ (2015), 226 σελ.
- Η Διπλή Κρίση Δημόσιου Χρέους-Τραπεζών – Τόμος Α΄ (2014), 241 σελ.

Πρόσφατες ομιλίες:

- Παρουσίαση βιβλίου στο NYU Stern School of Business, Νέα Υόρκη (Σεπτέμβριος 2018)

- Παρουσίαση βιβλίου στο Λονδίνο (Δεκέμβριος 2017)
- Ομιλία με τίτλο: “Post-MoU Greece: five proposals” στο 2ο Διεθνές Συνέδριο του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος στο Κέντρο Πολιτισμού του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (Μάιος 2018).

Θεόδωρος Α. Μητράκος

Υποδιοικητής

Γεννήθηκε στη Δόξα του Νομού Αρκαδίας το 1962. Είναι αριστούχος απόφοιτος των Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτορας του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (M.A., PhD in Economics).

Την περίοδο 1987-1988 εργάστηκε ως ερευνητής στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) και στη συνέχεια, κατά την περίοδο 1989-1997, στη Εθνική Στατιστική Αρχή σε θέματα Εθνικών Λογαριασμών. Από το 1997 εργάστηκε ως Οικονομολόγος-Ερευνητής στη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου δημιούργησε και ανέπτυξε τη Μονάδα Ανάλυσης Αγοράς Ακινήτων. Κατά την περίοδο 2010-2011 διετέλεσε αντιπρόεδρος της Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου.

Το 2011 εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, ενώ ως Επισκέπτης Καθηγητής διδάσκει στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή συνέδρια και διαθέτει πλούσια ερευνητική και εκπαιδευτική εμπειρία. Το συγγραφικό του έργο είναι δημοσιευμένο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους, ενώ έχει συγγράψει με συνεργάτες του έξι βιβλία. Μεταξύ αυτών, “Η μορφολογία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και η διεθνής κρίση”, “Τα βήματα των μεταναστών στην ελληνική οικονομία”, “Structural change and banking employment”, καθώς και το βιβλίο “Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας”, το οποίο τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών. Η έρευνά του επικεντρώνεται σε θέματα αγοράς εργασίας, ευρωπαϊκής και νομισματικής πολιτικής, διανομής εισοδήματος και αγοράς ακινήτων.

Από το Μάρτιο του 2015 είναι Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Είναι επίσης Πρόεδρος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Βουλής και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔ.ΔΗ.Χ.). Επιπλέον, εκπροσωπεί την Τράπεζα της Ελλάδος στην Economic and Financial Committee (EFC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γεώργιος – Σπυρίδων Ταβλάς

Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου

Ο Γεώργιος Ταβλάς είναι μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος, Αναπληρωτής του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος. Κατέχει τη θέση του Διακεκριμένου Επισκέπτη Ερευνητή στο Hoover Institution του Stanford University και Επισκέπτη Καθηγητή στο Leicester University στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με την Τράπεζα της Ελλάδος, διετέλεσε Επικεφαλής Διεύθυνσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Εργάστηκε επίσης ως Ανώτερος Οικονομολόγος στην κυβέρνηση των ΗΠΑ και ως Σύμβουλος στην Παγκόσμια Τράπεζα και στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Είναι απόφοιτος του Babson College και κατέχει Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό Τίτλο στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης.

Διετέλεσε Ακαδημαϊκός Επισκέπτης στο Becker Friedman Institute του Πανεπιστημίου του Σικάγο, στο Κέντρο για την Ιστορία της Πολιτικής Οικονομίας του Duke University, στο Brookings Institution, στη Κεντρική Τράπεζα της Νότιας Αφρικής και στο Lebow School of Business του Drexel University. Επίσης, είναι ο αρχισυντάκτης του οικονομικού περιοδικού “Open Economies Review”, το οποίο εκδίδεται από τον εκδοτικό οίκο Springer.

Δημήτριος Σιδέρης*Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου*

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1964. Κατέχει Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph.D.) από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (European University Institute) στη Φλωρεντία, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (MSc.) στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (Birckbeck College, University of London) και Πτυχίο από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Από το 1997 εργάζεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, όπου προσελήφθη μετά από ειδικό διαγωνισμό. Εργαζόταν στην Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών (ΔΟΑΜ) ως επικεφαλής των Τμημάτων Οικονομετρικού Σχεδιασμού και Προβλέψεων και Εσωτερικής Οικονομίας.

Παράλληλα ακολούθησε και ακαδημαϊκή πορεία. Από το 1992 διδάσκει σε πανεπιστήμια του εξωτερικού (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία) και της Ελλάδος αντικείμενα που καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα της οικονομικής επιστήμης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Σήμερα είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Οικονομικής Θεωρίας στο Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Έχει αξιόλογο αριθμό δημοσιεύσεων σε έγκριτα οικονομικά περιοδικά, στις εκδόσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ έχει συγγράψει αρκετά δοκίμια εργασίας. Επίσης έχει σημαντικό αριθμό ανακοινώσεων σε συνέδρια, όπου έχει παρουσιάσει πρωτογενή έρευνα (συνέδρια της ΕΚΤ, της ΕΕ, της Τράπεζας της Ελλάδος, ICMAIF (του Παν/μιου Κρήτης), ASSET κ.λπ.).

Τα πεδία της ερευνητικής του ενασχόλησης περιλαμβάνουν την Διεθνή Πολιτική Οικονομία, τα Διεθνή Οικονομικά, τις Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις, τα Οικονομικά της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και την Ελληνική Οικονομία.

Συμμετείχε ως τακτικό μέλος σε ομάδες εργασίας των ΟΟΣΑ, Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) και Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και πιο αναλυτικά στις ομάδες WGF, WGEM, της ΕΚΤ, STEP του ΟΟΣΑ, EF της ΕΕ, LINK των Ηνωμένων Εθνών.

Το Σεπτέμβριο 2018 διορίστηκε ως μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Όλγα Χαρίτου*Μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου*

Η Όλγα Χαρίτου είναι διευθυντικό στέλεχος, με 40 περίπου έτη εμπειρία στην εφαρμογή και αξιοποίηση της τεχνολογίας στο χρηματοοικονομικό τομέα.

Είναι μαθηματικός με μεταπτυχιακό τίτλο (MSc) σε Computing Mathematics and Statistics από το University College Cardiff, University of Wales, U.K. από όπου αποφοίτησε με διάκριση.

Έχει άριστη γνώση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, της διατραπεζικής αγοράς και των συστημάτων πληρωμών, του εποπτικού, ρυθμιστικού και κανονιστικού πλαισίου συναλλαγών, καθώς και των τεχνολογικών εφαρμογών και μηχανισμών υποστήριξής τους.

Έχει μακρά εμπειρία στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή συστημάτων πληροφορικής στον τραπεζικό και χρηματοοικονομικό κλάδο και στον σχεδιασμό καινοτόμων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με την αξιοποίηση των εξελίξεων της τεχνολογίας.

Από το 1981-2001 εργάστηκε ως Διευθυντικό Στέλεχος στον Τομέα Πληροφορικής και Οργάνωσης της Alpha Bank και από το 2001-2009 ήταν Διευθυντής Διοίκησης Πληροφορικής, υπεύθυνη στο σχεδιασμό και την υλοποίηση μεγάλων έργων Πληροφορικής για το δίκτυο της Τράπεζας, στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ενδεικτικά μεγάλα έργα η Μετάπτωση του Ευρώ, η μετάπτωση στα IAS, η συγχώνευση της Ιονικής Τράπεζας, η ενοποίηση των Συστημάτων

Πληρωμών και των Back-Offices, καθώς και τα συστήματα MIS, EIS, Treasury, Risk και Asset/Private Management της Τράπεζας και του Ομίλου.

Τον Ιανουάριο του 2010 σύστησε την εταιρία ΟΜΙΚΡΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΠΕ και μέχρι τον Απρίλιο του 2019 ήταν ιδιοκτήτρια και Διευθύντριά της.

Η εταιρία είχε αντικείμενο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Υλοποίησης Εφαρμογών Πληροφορικής σε ελληνικές και ξένες εταιρίες, οι οποίες παρείχαν τις υπηρεσίες τους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οργανισμούς, ασφαλιστικά ταμεία, ταμεία εναλλακτικών επενδύσεων, ταμεία διαχείρισης δημόσιου πλούτου (Sovereign funds), Asset Managers, Private and Wealth Managers, Investment Managers, Risk Managers, Compliance Officers, Family & Multi-family Offices, Prime Brokers κ.λπ.

Από τον Οκτώβριο του 2016 μέχρι τον Οκτώβριο του 2019 ήταν Μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ).

Το Εποπτικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, η οποία διαχειρίζεται και αξιοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία και συμμετοχές του Δημοσίου που έχουν περιέλθει στην δικαιοδοσία της. Η ΕΕΣΥΠ αποσκοπεί την επαύξηση της αξίας και τη βελτίωση της απόδοσης των περιουσιακών της στοιχείων, καθώς και τη δημιουργία εσόδων, προς όφελος του Δημοσίου. Περαιτέρω, η Εταιρεία προωθεί μεταρρυθμίσεις των δημοσίων επιχειρήσεων μέσω αναδιάρθρωσης, βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και μέσω της προαγωγής υπεύθυνης διοίκησης, κοινωνικής ευθύνης, αειφορίας, καινοτομίας και βέλτιστων εταιρικών πρακτικών.

Τον Απρίλιο του 2019 διορίστηκε μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ιουλία Αρμάγου

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 15 Ιουνίου 1958. Τελείωσε το Α΄ Τοσίτσιο Αρσάκειο Εκάλης το 1977 και αποφοίτησε από το Χημικό Τμήμα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1981. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στα πετρελαιοειδή στο ΕΜΠ (1984-1987) και στη συνέχεια ασχολήθηκε με την έρευνα στον τομέα της κοσμητολογίας με μεταπτυχιακές σπουδές το 1993 στην τοξικολογία της Ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Την περίοδο 1982-1991 εργάστηκε ως χημικός ποιοτικού ελέγχου στην εταιρία πετρελαιοειδών Shell Company Hellas LTD. Στο διάστημα αυτό συμμετείχε το 1982-1983 στην επιτροπή Κανονισμών Λειτουργίας Εγκαταστάσεων Πετρελαιοειδών (ΥΒΕΤ) και το 1989 στην κοστολόγηση των καυσίμων (Υπ. Εθνικής Οικονομίας). Το 1983-1984 συμμετείχε στην περιβαλλοντολογική μελέτη για την επέκταση των ΕΛΔΑ και το 1985 εκπονεί τη μελέτη βιωσιμότητας της εταιρίας πετρελαιοειδών ΕΛΒΥΝ.

Το διάστημα 1989-1992, κατείχε θέσεις προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου σε επιχειρήσεις, διαδοχικά στην καλτσοβιομηχανία Πουρνάρα και στη σουηδική φαρμακευτική εταιρία NOBEL HELLAS.

Το 1992 με τον επίσης χημικό σύζυγό της Μ. Παπαευστρατίου ιδρύουν εταιρία έρευνας παραγωγής και εμπορίας καλλυντικών και παραφαρμακευτικών ειδών, την JULIETTE ARMAND, στην οποία είναι πρόεδρος μέχρι σήμερα. Η εν λόγω εταιρία είναι 100% ελληνική παραγωγική οικογενειακή επιχείρηση με εξαγωγική δραστηριότητα σε πάνω από 40 χώρες.

Είναι μέλος του Δ.Σ. του Πανελλήνιου Συνδέσμου Βιομηχανίας Καλλυντικών (μέλος του ΣΕΒ) από το 2017 μέχρι σήμερα.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

Ευάγγελος Γερανιωτάκης

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου του 1967 στην Αθήνα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος M.A. in Economics από το University of Kent, U.K. Βρίσκεται στη διαδικασία απόκτησης PhD in Economic and Writing-Up Status του Queen Mary's College.

Προσλήφθηκε με γραπτό διαγωνισμό στην Τράπεζα της Ελλάδος το 1997 μέσω προκήρυξης για εξειδικευμένο προσωπικό.

Διετέλεσε Προϊστάμενος του Τμήματος Έρευνας και Ανάλυσης Διεθνών Αγορών της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος (2012).

Είναι Πρόεδρος του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Ελλάδος και μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2013.

Στέφανος Οκταποδάς

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Είναι οικονομολόγος και έχει πραγματοποιήσει πανεπιστημιακές σπουδές στη Διοίκηση Επιχειρήσεων στην Ολλανδία και τις Η.Π.Α.

Έχει διατελέσει υψηλόβαθμο στέλεχος σε ανώτατες διευθυντικές θέσεις σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.

Από το 1999 έως το 2011 διετέλεσε διευθυντικό στέλεχος του ομίλου τηλεπικοινωνιών Cosmote, αρχικά ως επικεφαλής οικονομικού ελέγχου και στη συνέχεια (2000/2011) ως Διευθύνων Σύμβουλος στην AMC, θυγατρική του ομίλου στην Αλβανία, ενώ παράλληλα διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Cosmofon, θυγατρικής του ομίλου στα Βαλκάνια (2005/2008).

Δραστηριοποιήθηκε επιχειρηματικά το 2011, συμμετέχοντας μετοχικά στην ίδρυση της ελληνικής εταιρίας αναψυκτικών Green Cola A.E., ασκώντας παράλληλα καθήκοντα Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της από το 2011 έως το 2014, ενώ έχει διατελέσει αντιπρόεδρος της ΛΑΡΚΟ και Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. (Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας).

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

Αθανάσιος Σαββάκης

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος. Πρόεδρος του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της SavvyCan AE - Hellenic Metal Packaging. Διευθύνων Σύμβουλος της BioSolids AE (βελτιωτικά εδάφους). Μέτοχος της National Can Hellas A.E. Μέλος Δ.Ε. του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ). Γ' Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE). Γραμματέας του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας. Μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Παραγωγής – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη. Μέλος Δ.Σ. του Ελληνικού Συνδέσμου Επιχειρηματικών Πάρκων (ΕΣΕΠΠΑ). Αντιπρόεδρος Δ.Σ. του Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης (ΚΕΠΑ). Μέλος Δ.Σ. του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ). Μέλος Δ.Σ. του Συνδέσμου Παραγωγών & Εμπόρων Λιπασμάτων (ΣΠΕΛ). Μέλος Δ.Σ. του Σωματείου Επιχειρηματικότητας Νέων (ΣΕΝ). Μέλος Δ.Σ. του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα (IMMA).

Κάτοχος MBA από το University of Stirling (UK), BSc in Business Studies & Economics από το University of Surrey (RIHE). Certified Lead Assessor για συστήματα BSEN ISO, από το Scottish Quality Management Center του Uni-

versity of Stirling. Έχει παρακολουθήσει το INSEAD Executive Education Program (Negotiation Dynamics & Strategic Management). Κάτοχος του Certificate in Purchasing and Supply Chain Management του International Federation of Purchasing & Supply Management.

Μιλάει Αγγλικά και Ιταλικά.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

Νικόλαος Σκορίνης

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στις 7 Ιανουαρίου 1948 στην Παλαιόβρυση Λακωνίας.

Ασχολήθηκε επί 38 έτη στον επιχειρηματικό τομέα της μουσικής και του βιβλίου. Υπήρξε εκδότης του περιοδικού “ΑΣΜΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ”.

Διετέλεσε Γενικός Γραμματέας της ΓΣΕΒΕΕ (Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας) κατά την περίοδο 1988-1993 και 2003-2013.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Οικονομικής Κοινωνικής Επιτροπής Ελλάδος (ΟΚΕ) και μέλος της Εκτελεστικής της Επιτροπής σε τρεις συνεχόμενες θητείες. Διετέλεσε Αντιπρόεδρος της ΟΚΕ την τετραετία 2012-2015 και Πρόεδρος την ίδια περίοδο της Α΄ Ομάδας των Εργοδοτών: (ΣΕΒ-ΕΣΕΕ-ΓΣΕΒΕΕ-ΣΕΤΕ-ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ-ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΦΟΠΛΙΣΤΩΝ κ.λπ.).

Συνέβαλε αποφασιστικά στην υπογραφή της εκάστοτε Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, από τη δεκαετία του 1990 μέχρι και το 2010, τις οποίες και συνυπέγραψε.

Έχει διοργανώσει και λάβει μέρος σε δεκάδες συνέδρια στην Ελλάδα και Ευρώπη· επιχειρηματικά, οικονομικά, συνδικαλιστικά, πολιτιστικά και κοινωνικού χαρακτήρα.

Άρθρα του και συνεντεύξεις έχουν δημοσιευθεί σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Σύγχρονος συγγραφέας μυθιστορημάτων. Έργα του έχουν πάρει το δρόμο του θεάτρου, της μικρής και της μεγάλης οθόνης.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2015.

Γρηγόριος Στεργιούλης

Μέλος του Γενικού Συμβουλίου

Ο Γρηγόριος Στεργιούλης από τον Οκτώβριο του 2019 είναι εκλεγμένο μέλος της Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας της Ελλάδος.

Κατείχε τη θέση του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου του Οργανισμού Enterprise Greece από τον Ιούνιο του 2018, όπου και παρέμεινε μέχρι το Σεπτέμβριο του 2019.

Από το Φεβρουάριο του 2017 είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ασκούσε τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου στην Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., από το Μάιο του 2015 και για τρία συναπτά έτη.

Το 1984 ξεκίνησε να εργάζεται στον Όμιλο Ελληνικά Πετρέλαια, όπου ανελίχθηκε σε διευθυντικές θέσεις, σε διάφορους επιχειρησιακούς τομείς. Συμμετείχε στην ομάδα αναβάθμισης του Διυλιστηρίου Ασπροπύργου κατά την πε-

ρίοδο 1984-1987, ανέλαβε διάφορες θέσεις σε μελετητικές και παραγωγικές δραστηριότητες, με εξειδίκευση σε συστήματα ελέγχου και αριστοποίηση της παραγωγής και κατά το διάστημα 2008-2014 ανέλαβε Συντονιστής του Έργου αναβάθμισης του Διυλιστηρίου της Ελευσίνας.

Είναι χημικός μηχανικός, με μεταπτυχιακές σπουδές (MSc in Advanced Integrated Design) στη σχολή Houldsworth School of Applied Sciences του Πανεπιστημίου του Leeds στο Ηνωμένο Βασίλειο, από όπου και αποφοίτησε με διάκριση.

Διαθέτει σημαντική επαγγελματική εμπειρία στην πετρελαϊκή βιομηχανία και έχει εργαστεί σε εταιρίες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Έχει δημοσιεύσει τεχνικά άρθρα σε θέματα Αυτόματης Ρύθμισης, Συστημάτων Πληροφορικής της Παραγωγής και Συστημάτων Προηγμένης Ρύθμισης & Βελτιστοποίησης Λειτουργίας. Είναι ο συγγραφέας του βιβλίου με τίτλο: “Η Αγορά Πετρελαίου στην Νοτιοανατολική Ευρώπη”, το οποίο εξέδωσαν το Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης και η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας, ενώ έχει συμμετάσχει σε πολλά συνέδρια ως εισηγητής.

ΣΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Γενικό Συμβούλιο συστήνει μόνιμες ή προσωρινές Επιτροπές για να συνδράμουν στην εκπλήρωση των καθηκόντων του, να διευκολύνουν τις δραστηριότητές του και να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τη λήψη αποφάσεων. Οι Επιτροπές έχουν συμβουλευτικό ρόλο, αλλά δύνανται επίσης να αναλάβουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες που καθορίζονται από το Γενικό Συμβούλιο.

Η κύρια αποστολή των Επιτροπών είναι η εξέταση των θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους, η προετοιμασία σχεδίων αποφάσεων προς έγκριση από το Γενικό Συμβούλιο και η υποβολή σχετικών ενημερώσεων, εκθέσεων, βασικών πληροφοριών και εισηγήσεων προς το Γενικό Συμβούλιο.

Το Γενικό Συμβούλιο έχει συστήσει τις ακόλουθες μόνιμες Επιτροπές:

1. Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελεί ανεξάρτητη επιτροπή και παρέχει υποστήριξη προς το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Η Επιτροπή Ελέγχου επιβλέπει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα, και εξετάζει τις εκθέσεις των εξωτερικών ελεγκτών για θέματα αποκλίσεων από τις τρέχουσες λογιστικές πρακτικές, ενημερώνοντας σχετικά και το Γενικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου, για τη συμβολή του στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, καθώς και για το ρόλο της Επιτροπής Ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό:

- διενεργεί συναντήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές, χωρίς την παρουσία της Διοίκησης, μία φορά τουλάχιστον το χρόνο και οποτεδήποτε το κρίνει αναγκαίο, ιδίως δε κατά το στάδιο του προγραμματισμού, της διεξαγωγής του ελέγχου και της κατάρτισης των σχετικών εκθέσεων,
- διενεργεί συναντήσεις με τον Διευθυντή Εσωτερικής Επιθεώρησης και τον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης των Κινδύνων, χωρίς την παρουσία της Διοίκησης, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο και εκτάκτως, κατά την κρίση της για θέματα της αρμοδιότητάς τους,
- καλεί οποιοδήποτε υπηρεσιακό παράγοντα, αρμοδίως, για την ενημέρωσή της επί θεμάτων που εμπίπτουν στο αντικείμενό της,
- διαμεσολαβεί για τη σύγκλιση τυχόν διαφορετικών απόψεων μεταξύ των εξωτερικών ελεγκτών και των εμπλεκόμενων διευθυντικών στελεχών της Τράπεζας, και
- ζητεί τη συνδρομή εμπειρογνομόνων, των οποίων η αμοιβή εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου συνίστανται ιδίως στις εξής:

- εξετάζει τις οικονομικές καταστάσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η παρεχόμενη με αυτές πληροφόρηση είναι πλήρης, αξιόπιστη και σύμφωνη με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τη νομοθεσία,
- αξιολογεί την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς επίσης επισκοπεί και παρακολουθεί τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής τους,
- εξετάζει περιοδικά την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και την επάρκεια των λειτουργιών της Διαχείρισης Κινδύνων και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης,
- αξιολογεί το έργο της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης, με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, καθώς και την ποιότητα και το εύρος των διενεργούμενων ελέγχων,
- επιβεβαιώνει ότι οι κυριότεροι κίνδυνοι έχουν εντοπιστεί και αντιμετωπίζονται.

Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τρία τουλάχιστον μέλη, τα οποία δεν έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Τράπεζα και το ένα τουλάχιστον εξ αυτών ανταποκρίνεται, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- δεν θα κατέχει μετοχές σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και
- δεν θα έχει σχέση εξάρτησης με την Τράπεζα ή με συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα.

Ένα τουλάχιστον από τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου θα πρέπει να διαθέτει εξειδίκευση και εμπειρία σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής Ελέγχου είναι τριετής και ανανεώσιμη. Παύση της θητείας προ της λήξεως αυτής μπορεί να αποφασιστεί από το Γενικό Συμβούλιο, εφόσον συντρέχει, αντιστοίχως, οποιαδήποτε από τις αιτίες παύσης της θητείας του Διοικητή, των Υποδιοικητών και των μελών του Γενικού Συμβουλίου, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στο Καταστατικό της Τράπεζας.

Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου δεν πρέπει να έχουν αρμοδιότητες ή ιδιότητες που μπορεί να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή τους, συμμορφούμενα με τον «Κώδικα Συμπεριφοράς του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Τράπεζας της Ελλάδος», καθώς και τις διατάξεις του «Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος».

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τουλάχιστον ανά τρίμηνο και εκτάκτως, όποτε το κρίνει απαραίτητο. Επιπλέον, υποβάλλει ετησίως και εκτάκτως, όποτε της ζητηθεί, έκθεση στο Γενικό Συμβούλιο, διά του Διοικητή, αναφορικά με το έργο που της έχει ανατεθεί, αναφέροντας σχετικώς την άποψή της και παραθέτοντας προτάσεις για βελτιώσεις και μέτρα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί. Στην αρχή κάθε έτους συντάσσει το πρόγραμμα διεξαγωγής των εργασιών της και το υποβάλλει στο Γενικό Συμβούλιο διά του Διοικητή.

Στις 31.12.2019 η σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου είχε ως εξής:

Πρόεδρος:	Χαράλαμπος Σταματόπουλος
Μέλη:	- Δημήτριος Σιδέρης - Γρηγόριος Στεργιούλης - Διονύσιος Νικολάου

Επισημαίνεται ότι οι κ.κ. Γρηγόριος Στεργιούλης και Διονύσιος Νικολάου αντικατέστησαν τους κ.κ. Χρήστο Πολυζωγόπουλο και Ιωάννη Σιώμο, των οποίων η θητεία στην Επιτροπή Ελέγχου έληξε στις 22.7.2019.

Εντός του έτους 2019 η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε πέντε (5) φορές.

2. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Σκοπός της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αποτελεσματική κάλυψη όλων των μορφών κινδύνου, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών, λειτουργικών, κανονιστικών, και η διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο Τράπεζας.

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή:

- διαμορφώνει και εγκρίνει σε ετήσια βάση τη στρατηγική ανάληψης πάσης φύσεως κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους στόχους της Τράπεζας, καθώς και την πολιτική και τις αρχές που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων ως προς την αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους, σε συνέπεια με την εκάστοτε επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων,
- αξιολογεί, σε εξαμηνιαία βάση τουλάχιστον, την επάρκεια και αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου, καθώς και την καταλληλότητα των ορίων, των μέτρων και την επάρκεια των προβλέψεων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων,
- λαμβάνει αποφάσεις και διατυπώνει συστάσεις σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της,
- ελέγχει την ανεξαρτησία, επάρκεια και αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας,
- εγκρίνει σε ετήσια βάση την Πολιτική και τις αρχές που διέπουν την ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση του Πλαισίου Επιχειρησιακής Συνέχειας, ώστε να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη επιχειρησιακή λειτουργία της Τράπεζας.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται από τέσσερα μέλη, με Πρόεδρο τον Διοικητή, έναν Υποδιοικητή και δύο μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής. Ο Διοικητής, απουσιάζων ή κωλυόμενος, αναπληρώνεται από τον Υποδιοικητή που ορίζεται ως μέλος της Επιτροπής. Η Επιτροπή, στις συνεδριάσεις της οποίας ο Προϊστάμενος της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων παρίσταται ως εισηγητής, ευρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία τριών εκ των τεσσάρων μελών της. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τουλάχιστον ανά εξάμηνο και εκτάκτως, όποτε κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο.

Στις 31.12.2019 η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είχε ως εξής:

Πρόεδρος:	Γιάννης Στουρνάρας, Διοικητής
Μέλη:	- Ιωάννης Μουρμούρας, Υποδιοικητής - Δημήτριος Σιδέρης, μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής - Όλγα Χαρίτου, μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής

Επισημαίνεται ότι η κ. Όλγα Χαρίτου αντικατέστησε τον κ. Χαράλαμπο Σταματόπουλο, του οποίου η θητεία ως μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και συνακόλουθα του Γενικού Συμβουλίου έληξε στις 4.4.2019.

Εντός του έτους 2019 η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδρίασε τρεις (3) φορές.

Ζ. ΟΡΓΑΝΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

1. Διοικητής

Ο Διοικητής ασκεί τις εποπτικές, κυρωτικές και κανονιστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από το άρθρο 55Γ του Καταστατικού και αφορούν στην υποχρέωση παροχής στατιστικών πληροφοριών στην ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της κατ' εφαρμογή του εκδιδόμενης συμπληρωματικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποχρέωση παροχής στοιχείων περιλαμβάνει και τα απαιτούμενα στοιχεία για την κατάρτιση του ισοζυγίου

πληρωμών και των χρηματοοικονομικών λογαριασμών των επιμέρους τομέων της οικονομίας, καθώς και για τον υπολογισμό της διεθνούς επενδυτικής θέσης της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, ορίζει τα στοιχεία και τις πληροφορίες που οφείλουν να παρέχονται από τα υπόχρεα πρόσωπα εν αναφορά προς τις συναλλαγές τους με πρόσωπα εγκατεστημένα στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και τις έναντι των προσώπων αυτών απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους, καθώς και τον τρόπο, το χρόνο και τη διαδικασία παροχής αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του ΕΣΚΤ, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας του Διοικητή από οδηγίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22 του Καταστατικού. Επίσης, εξετάζει την επίδραση των αποφάσεων που λαμβάνονται στο προαναφερθέν πλαίσιο σχετικά με θέματα που αφορούν τη λειτουργία και αποτελεσματικότητα των συστημάτων και μέσων πληρωμών και την έκδοση τραπεζογραμματίων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ΕΣΚΤ το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ, τις οποίες και ενσωματώνει στο εγχώριο δίκαιο.

Οι παραπάνω αρμοδιότητες ασκούνται μέσω της έκδοσης Πράξεων του Συμβουλίου και της μετέπειτα δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αποτελείται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές και άλλα τρία μέλη που διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, εκδιδόμενο μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή, και δίνουν τον προβλεπόμενο στο άρθρο 22 του Καταστατικού όρκο.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής οφείλουν και μετά την παύση των καθηκόντων τους να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και οι οποίες καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο.

Οι όροι απασχόλησης και οι αποδοχές των μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές είναι μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, ως εκ της ιδιότητάς τους, και η θητεία τους διαρκεί για όσο χρόνο έχουν την ιδιότητα αυτή. Η θητεία των υπολοίπων μελών είναι εξαετής και μπορεί να ανανεώνεται. Σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησης για οποιονδήποτε λόγο μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, εκτός από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές, πριν από τη λήξη της θητείας τους, η θητεία του μέλους που διορίζεται σε αντικατάστασή του θα περιλαμβάνει το υπόλοιπο της θητείας του θανόντος ή αποχωρήσαντος μέλους και μία ακόμη πλήρη θητεία, εφόσον το υπολειπόμενο μέρος της θητείας είναι μικρότερο από δύο έτη.

Πρόεδρος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, αναπληρούμενος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του Καταστατικού. Ο Πρόεδρος καλεί τα μέλη του Συμβουλίου σε συνεδρίαση όταν παρίσταται ανάγκη και τουλάχιστον μία φορά το μήνα.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τέσσερα τουλάχιστον μέλη. Το Συμβούλιο αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Σε περίπτωση θανάτου, λήξης της θητείας ή αποχώρησης μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και μέχρι τον ορισμό νέων μελών, το Συμβούλιο μπορεί να λειτουργεί με ελλιπή συγκρότηση.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής επικουρείται στο έργο του από υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας και από επιτροπές αποτελούμενες από μέλη του και από υπαλλήλους της Τράπεζας, στις οποίες επιτροπές μπορεί να αναθέτει τη λήψη αποφάσεων επί ορισμένων θεμάτων της αρμοδιότητάς του, διατηρούμενης πάντως της αρμοδιότητας του Συμβουλίου να αποφασίζει και επί των θεμάτων αυτών.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής μπορεί να αναθέτει την εποπτεία τομέων της αρμοδιότητάς του σε ορισμένα μέλη του.

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ως εκ του λειτουργήματός τους μέλη και του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας (άρθρο 35Α του Καταστατικού).

3. Εκτελεστική Επιτροπή

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές, προσκαλείται από τον Διοικητή ή, εν απουσία του, από τον αναπληρούντα αυτόν Υποδιοικητή, και αποφασίζει με απαρτία και πλειοψηφία δύο μελών, στα οποία πρέπει να συγκαταλέγεται ο Διοικητής, εκτός αν αυτός αναπληρώνεται κατά τα ανωτέρω. Εάν δεν σχηματίζεται απαρτία, στην Επιτροπή μετέχει και το μέλος του Γενικού Συμβουλίου που ορίζεται κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 32. Το Γενικό Συμβούλιο ορίζει κατ' έτος τρία μέλη του από τα μη μετέχοντα στην Εκτελεστική Επιτροπή προς παρακολούθηση της άσκησης της αρμοδιότητάς της, δυνάμει να αναφέρονται στο Συμβούλιο.

Οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής ρυθμίζονται από τη νομοθεσία εποπτείας πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων (βλ. ενδεικτικά ν. 4261/2014, ν. 4364/2016 και ν. 4537/2018), καθώς επίσης από το άρθρο 55Α του Καταστατικού.

Οι εν λόγω αρμοδιότητες αφορούν στην άσκηση κατασταλτικής εποπτείας υπό την έννοια της επιβολής διοικητικών κυρώσεων εις βάρος εποπτευόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων, καθώς επίσης των μελών της διοίκησής τους. Ομοίως, συγκαταλέγονται η άσκηση κανονιστικών αρμοδιοτήτων κατόπιν ρητής και ειδικής νομοθετικής εξουσιοδοτικής διάταξης, καθώς επίσης η λήψη εποπτικών μέτρων και η εποπτεία αναφορικά με τη φερεγγυότητα, τη διασφάλιση επαρκούς ρευστότητας και τη διαρκή συμμόρφωση των εποπτευομένων με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί μεταξύ άλλων την μακροπροληπτική αρμοδιότητα προς ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μείωση της συσσώρευσης των συστημικών κινδύνων.

4. Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων

Η εν λόγω Επιτροπή έχει συσταθεί με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 1/20.12.2012 “Ανασύσταση Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και ανάθεση αρμοδιότητας” (ΦΕΚ Β' 3410), όπως ισχύει μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις της με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015 “Σύνθεση και αρμοδιότητες της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος” (ΦΕΚ Β' 2312) και την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 165/17.12.2019 “Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015” (ΦΕΚ Β' 4730).

Στις αρμοδιότητές της συγκαταλέγεται η έκδοση των κανονιστικών και ατομικών αποφάσεων και εισηγήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 55Α του Καταστατικού. Στις ανωτέρω αποφάσεις και εισηγήσεις περιλαμβάνονται ιδίως εκείνες που αφορούν την ίδρυση, την ανάκληση αδείας, τους όρους λειτουργίας των εποπτευομένων ιδρυμάτων, τη λήψη μέτρων και την επιβολή κυρώσεων και προστίμων σε νομικά και φυσικά πρόσωπα.

Η Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων συγκροτείται από τον Διοικητή ως Πρόεδρο και ως μέλη από τον Υποδιοικητή που δεν μετέχει στην Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης, καθώς επίσης από τους Διευθυντές των ακόλουθων Διευθύνσεων: (α) Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος, (β) Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, (γ) Εργασιών Δημοσίου, (δ) Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών, και (ε) Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Ο Διοικητής σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από τον ως άνω Υποδιοικητή. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

5. Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης

Η εν λόγω Επιτροπή έχει συσταθεί με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 6/08.01.2013 “Ανασύσταση Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης και ανάθεση αρμοδιοτήτων” (ΦΕΚ Β' 13), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015 “Σύνθεση και αρμοδιότητες της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος” (ΦΕΚ Β' 2312).

2312) και την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 130/22.01.2018 “Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 52/2.10.2015” (ΦΕΚ Β΄ 609).

Στις αρμοδιότητές της συγκαταλέγεται η έκδοση των κανονιστικών και ατομικών αποφάσεων και εισηγήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος ως αρχής εξυγίανσης, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, “περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποίησης του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010” (ΕΕ L 225 (30.7.2014)) και τις διατάξεις του άρθρου 2 ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α΄ 87/23.07.2015), καθώς και η έκδοση των αποφάσεων που αφορούν διαδικασίες εξυγίανσης, οι οποίες ήταν εκκρεμείς κατά τη θέση σε ισχύ του ως άνω νόμου.

Η Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης συγκροτείται από τον Υποδιοικητή, στον οποίο αναφέρεται η Διεύθυνση Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων, ως Πρόεδρο, και ως μέλη από τους Διευθυντές των ακόλουθων Διευθύνσεων: (α) Στατιστικής, (β) Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού, και (γ) Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων. Ο Υποδιοικητής, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από το μέλος του Γενικού Συμβουλίου που ορίζεται κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 32 του Καταστατικού. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου.

Η. ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Οι Διευθύνσεις της Τράπεζας παρουσιάζονται στο Οργανόγραμμα που είναι αναρτημένο στον ιστοχώρο της Τράπεζας (<https://www.bankofgreece.gr/trapeza/dioikisi-domi/organogramma>). Οι Διευθύνσεις λειτουργούν σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας Διευθύνσεων της Τράπεζας.

Θ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

1. Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO – Data Protection Officer)

Ορίζεται με απόφαση της Διοίκησης, στην οποία και αμέσως αναφέρεται, και είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό του λειτουργικού πλαισίου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Τράπεζας, τη διασφάλιση της εφαρμογής και της συμμόρφωσης με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο και τη διαβούλευση με τις εποπτικές αρχές, όποτε αυτή απαιτείται.

Κύρια καθήκοντά του αποτελούν:

- ο σχεδιασμός της στρατηγικής, του προγράμματος και του λειτουργικού πλαισίου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (επιμέρους πολιτικές, διαδικασίες και οδηγίες) της Τράπεζας,
- η παρακολούθηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, καθώς και των ειδικών διατάξεων που αφορούν στην Τράπεζα σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η διασφάλιση της εφαρμογής και της συμμόρφωσης της Τράπεζας με αυτό,
- η παρακολούθηση των κινδύνων που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- η ενημέρωση, η καθοδήγηση και η υποστήριξη των Συντονιστών Προστασίας Δεδομένων κατά την άσκηση των καθημερινών τους καθηκόντων, όπως απορρέουν από το λειτουργικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Τράπεζας,
- ο συντονισμός, η οργάνωση, η καθοδήγηση και η εποπτεία των σχετικών δράσεων και ενεργειών που αναλαμβάνονται στην Τράπεζα σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γνωμοδότηση αναφορικά με την εκτίμηση αντικτύπου),
- η παροχή συμβουλών για την κατάρτιση συμβάσεων με τρίτα μέρη που πρόκειται να επεξεργαστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό της Τράπεζας,

- η συνεργασία με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και λοιπές εποπτικές αρχές, όποτε αυτό απαιτείται, και
- η υποβολή περιοδικών αναφορών στη Διοίκηση της Τράπεζας.

2. Σύμβουλος Δεοντολογίας

Ορίζεται με απόφαση της Διοίκησης, επικουρεί την Τράπεζα στην προαγωγή υψηλών προτύπων επαγγελματικής συμπεριφοράς και είναι υπεύθυνος για την τήρηση και ορθή εφαρμογή του “Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος”. Ειδικότερα:

- παρέχει συμβουλές και κατευθύνσεις για την ορθή εφαρμογή του Κώδικα,
- μεριμνά για την ευαισθητοποίηση των αποδεκτών του Κώδικα στα εν λόγω θέματα, μέσω: α) εκπαίδευσης, β) ανάρτησης του Κώδικα στο εσωτερικό δίκτυο, κ.λπ.
- εντοπίζει ενδεχόμενους κινδύνους από τη μη εφαρμογή του Κώδικα,
- εξετάζει κάθε θέμα δεοντολογίας που προκύπτει και προτείνει στη Διοίκηση νέους ερμηνευτικούς δεοντολογικούς κανόνες,
- δέχεται αναφορές παραβίασης του Κώδικα και ενημερώνει αρμοδίως,
- αναλαμβάνει την ευθύνη να ενημερώνει τους εμπλεκόμενους αποδέκτες του Κώδικα για την πορεία των διαδικασιών,
- τηρεί αρχείο του ιστορικού όλων των αναφορών και περιστατικών που του έχουν αναφερθεί.

Ι. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ

Η παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης και εξέλιξης για όλους τους εργαζόμενους της Τράπεζας της Ελλάδος δεν αποτελεί απλώς νομική υποχρέωση, αλλά είναι συστατικό στοιχείο της πολιτικής της για το Ανθρώπινο Δυναμικό. Η πολιτική αυτή ενσωματώνεται στις διαδικασίες και στις πρακτικές διοίκησης του Ανθρώπινου Δυναμικού, εξασφαλίζοντας την αποτελεσματική τήρησή της. Προς τούτο, η Τράπεζα προωθεί την ισότητα στη μεταχείριση και την αξιοκρατική εξέλιξη του προσωπικού, δίνοντας ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σε άνδρες και γυναίκες εργαζόμενους και εφαρμόζοντας ενιαία μισθολογική πολιτική ανεξαρτήτως φύλου σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων. Η Τράπεζα της Ελλάδος σέβεται και προασπίζει τη διαφορετικότητα των εργαζομένων της ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων ή οποιασδήποτε άλλης διακρίσεως.

Αναφορικά με την ποικιλομορφία, τόσο σε επίπεδο Γενικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο Ανωτάτης Διοικήσεως εκπροσωπούνται διάφορες ηλικιακές ομάδες με ποικίλη ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, ώστε να καλύπτονται τα γνωστικά αντικείμενα και η εμπειρία που απαιτούνται για την ορθή και αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Προς επίρρωση τούτων, η Τράπεζα εφαρμόζει Κώδικα Δεοντολογίας, σε εναρμόνιση με τις Κατευθυντήριες Γραμμές (ΕΕ) 2015/855 και (ΕΕ) 2015/856 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 12ης Μαρτίου 2015, στον οποίο περιλαμβάνεται ρητά υποχρέωση ίσης μεταχείρισης και αποφυγής διακρίσεων.

ΙΑ. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τέλος σημειώνεται ότι η Τράπεζα εξαιρείται ρητά του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 της εν λόγω Οδηγίας.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2019, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και τον πίνακα διάθεσης κερδών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που έχει καθορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την "Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)" με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της και για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4548/2018 "Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών" και του Ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα», όπου αυτά έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα Ελλάδος.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου
Πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου Η πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε € 4.539 εκατ., σε σύγκριση με € 5.307 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018. Η πρόβλεψη αυτή, περιλαμβάνει και την πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου. Η εκτίμηση και επιμέτρηση της πρόβλεψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου γίνεται από τη Διοίκηση, με τη χρήση μοντέλου, είναι υποκειμενική και εμπεριέχει υψηλό βαθμό κρίσης που ασκεί η Διοίκηση κι επομένως θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου. Η Διοίκηση έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων στη σημείωση 12 "Προβλέψεις", παράγραφος "γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων" των οικονομικών καταστάσεων.	Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου που επιμετράται από την Τράπεζα. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: - Αξιολόγηση του σχεδιασμού των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την πρόβλεψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου που επιμετράται από τη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με την καταλληλότητα της μεθόδου και του μοντέλου καθώς και των κρίσεων που ασκεί η Διοίκηση για την εκτίμηση της πρόβλεψης αυτής. - Με την υποστήριξη των ειδικών εμπειρογνομόνων μας (risk specialists), αξιολόγηση της καταλληλότητας της μεθοδολογίας και του μοντέλου που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου καθώς και αξιολόγηση της κρίσεως που άσκησε η Διοίκηση. - Έλεγχος της πληρότητας και της καταλληλότητας των υποκείμενων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και σε δειγματοληπτική βάση έλεγχος της ακρίβειας των δεδομένων αυτών. - Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

Η πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε € 2.735,2 εκατ., σε σύγκριση με € 2.168,8 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η εκτίμηση της πρόβλεψης για παροχές προς ασφαλισμένους γίνεται με τη χρήση αναλογιστικού μοντέλου και περιλαμβάνει την άσκηση κρίσης της Διοίκησης αναφορικά με τον προσδιορισμό των σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών. Η εκτίμηση των παραδοχών αυτών ενέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας. Εξαιτίας της υποκειμενικότητας και του υψηλού βαθμού κρίσης που ασκείται από τη Διοίκηση θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου.

Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 12 "Προβλέψεις", παράγραφος "β. Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους" των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση αναφορικά με την πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων, την μεθοδολογία καθώς και τις παραδοχές που χρησιμοποίησε η Διοίκηση για την εκτίμηση της πρόβλεψης για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Αξιολόγηση, με την υποστήριξη των ειδικών εμπειρογνομόνων μας (αναλογιστές), της καταλληλότητας και του εύλογου των σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν στην αναλογιστική μελέτη για την εκτίμηση των προβλέψεων για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Έλεγχος της πληρότητας των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν από τον εξωτερικό αναλογιστή και σε δειγματοληπτική βάση έλεγχος της ακρίβειας αυτών.
- Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων στην Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία (Μέρος Α της Έκθεσης του Διοικητή χρήσης 2019) αλλά δεν περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών. Η Έκθεση του Διοικητή αναμένεται να τεθεί στη διάθεσή μας μετά την ημερομηνία της έκθεσης ελέγχου.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, όταν διαβάσουμε την Έκθεση του Διοικητή με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση της Τράπεζας.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που έχει καθορίσει η ΕΚΤ, με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της και για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4548/2018 "Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών" και του Ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα», όπου αυτά έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα Ελλάδος, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας,

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Γενικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν.4548/2018.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150-151 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν.4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2019.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα της Ελλάδος και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού της Συμβουλίου

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη σημείωση «VI. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ» των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 24 Φεβρουαρίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο δύο ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

17 Φεβρουαρίου 2020

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δέσποινα Ξενάκη

A.M. ΣΟΕΛ: 14161

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού
151 25 Μαρούσι
A.M. ΣΟΕΛ: Ε 120

Μιχάλης Καραβάς

A.M. ΣΟΕΛ: 13371

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού
151 25 Μαρούσι
A.M. ΣΟΕΛ: Ε 120

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31.12.2019

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

(Ποσά σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31.12.2019	31.12.2018
1. Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	1.	6.544.316.602	5.390.195.138
2. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.	2.700.269.631	2.483.673.148
2.1 Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	2.1	720.713.956	702.267.928
2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις	2.2	1.979.555.675	1.781.405.220
3. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	3.	228.868.498	320.388.447
3.1 Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης	3.1	19.475.008	16.359.029
3.2 Λοιπές απαιτήσεις	3.2	209.393.490	304.029.418
4. Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	4.	23.170	521.741
4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια	4.1	23.170	521.741
4.2 Απαιτήσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ II		0	0
5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	5.	7.651.000.000	10.123.400.000
5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης		51.000.000	958.400.000
5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης		7.600.000.000	9.105.000.000
5.3 Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας		0	0
5.4 Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις		0	0
5.5 Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης		0	60.000.000
5.6 Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων		0	0
6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	6.	1.828.428	947.532.869
7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	7.	75.075.229.320	76.536.148.136
7.1 Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	7.1	63.909.382.552	64.908.555.192
7.2 Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	7.2	11.165.846.768	11.627.592.944
8. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης	8.	4.863.576.750	5.295.537.932
9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	9.	9.978.878.494	5.963.874.072
9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ	9.1	472.980.896	564.765.496
9.2 Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ	9.2	1.002.089.435	1.178.260.606
9.3 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ	9.3	8.455.772.990	4.133.564.050
9.4 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	9.4	0	0
9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	9.5	48.035.173	87.283.920
10. Στοιχεία ενεργητικού υπό τακτοποίηση		0	0
11. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11.	2.110.926.323	2.101.918.610
11.1 Κέρματα ζώνης ευρώ	11.1	51.696.946	56.780.853
11.2 Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού	11.2	548.599.990	561.412.923
11.3 Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	11.3	104.632.067	101.614.906
11.4 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	11.4	2.040.409	62.905
11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα	11.5	826.922.126	819.046.810
11.6 Λοιπά στοιχεία	11.6	577.034.785	563.000.213
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		109.154.917.216	109.163.190.093

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31.12.2019	31.12.2018
1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	1.	29.539.154.700	32.717.386.050
2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	2.	9.108.199.191	6.942.079.203
2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)	2.1	9.108.199.191	2.819.079.203
2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	2.2	0	4.030.000.000
2.3 Καταθέσεις προθεσμίας		0	0
2.4 Αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας		0	0
2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων	2.5	0	93.000.000
3. Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ		0	0
4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	4.	27.421.848.711	24.953.984.561
4.1 Γενική κυβέρνηση	4.1	25.930.712.804	23.518.798.954
4.2 Λοιπές υποχρεώσεις	4.2	1.491.135.907	1.435.185.607
5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	5.	2.466.433.379	2.395.528.696
6. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	6.	741.439.347	714.999.931
7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	7.	2.578	2.529
7.1 Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις	7.1	2.578	2.529
7.2 Υποχρεώσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ II		0	0
8. Λογαριασμός ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ		0	0
9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	9.	25.658.087.094	28.596.286.346
9.1 Υποχρεώσεις συνδεόμενες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ		0	0
9.2 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	9.2	0	0
9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	9.3	25.658.087.094	28.596.286.346
9.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	9.4	0	0
10. Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση	10.	548.823	1.985.586
11. Λοιπές υποχρεώσεις	11.	931.257.299	770.434.515
11.1 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού		0	37.766
11.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα	11.2	66.916.406	47.212.839
11.3 Λοιπά στοιχεία	11.3	864.340.893	723.183.910
12. Προβλέψεις	12.	7.797.365.401	7.805.756.379
13. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	13.	4.847.400.108	3.671.010.783
14. Μετοχικό Κεφάλαιο και Αποθεματικά	14.	643.180.585	593.735.514
14.1 Μετοχικό κεφάλαιο	14.1	111.243.362	111.243.362
14.2 Τακτικό αποθεματικό	14.2	111.243.362	111.243.362
14.3 Έκτακτο αποθεματικό	14.3	134.500.000	84.500.000
14.4 Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων	14.4	284.890.789	285.443.789
14.5 Λοιπά ειδικά αποθεματικά	14.5	1.303.072	1.305.001

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

109.154.917.216 109.163.190.093

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

(Ποσά σε ευρώ)

	Σημείωση	2 0 1 9	2 0 1 8
1. Καθαροί τόκοι - έσοδα	1.	835.656.387	961.179.432
1.1 Τόκοι - έσοδα	1.1	851.121.956	961.277.610
1.2 Τόκοι - έξοδα	1.2	-15.465.569	-98.178
2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους	2.	56.819.536	29.524.438
2.1 Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	2.1	56.819.536	29.524.438
2.2 Ζημίες αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων	2.2	-1.963.703	-7.346.535
2.3 Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων	2.3	1.963.703	7.346.535
3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	3.	103.550.649	88.075.677
3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	3.1	107.203.411	91.810.322
3.2 Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	3.2	-3.652.762	-3.734.645
4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	4.	134.754.766	56.812.050
5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	5.	14.563.443	50.209.184
6. Λοιπά έσοδα	6.	20.678.060	13.621.675
Σύνολο καθαρών εσόδων		1.166.022.841	1.199.422.456
7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών	7.	-824.338.330	-264.085.640
8. Λοιπές δαπάνες διαχείρισης	8.	-53.848.358	-67.838.799
9. Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού	9.	-11.858.174	-12.541.221
10. Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος	10.	-1.720.177	-784.390
11. Προβλέψεις	11.	568.055.696	-196.570.926
Σύνολο εξόδων		-323.709.343	-541.820.976
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ		842.313.498	657.601.480

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

Άρθρο 71 του Καταστατικού

(Ποσά σε ευρώ)

	2 0 1 9	2 0 1 8
Κέρδη χρήσεως	842.313.498	657.601.480
Μέρισμα προς καταβολή χρήσεως 2019 (0,6720 ευρώ ανά μετοχή σε 19.864.886 μετοχές)	-13.349.203	-9.477.934
Φόρος μερισμάτων (συντελεστής 29%, άρθρα 47 και 58 του ν. 4172/2013, όπως ισχύουν)	0	-3.871.269
Έκτακτο αποθεματικό	-50.000.000	0
Υπόλοιπο περιεχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	-778.964.295	-644.252.277
	0	0
Επιστροφή φόρου (*)	18.955.869	-
Ποσό προς καταβολή χρήσεως 2018	-3.871.269	-
Ποσό προς καταβολή χρήσεων 2014-2017	-15.084.600	-
	0	-

* Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 116/2019 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β'), η οποία έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (σχετική Εγκύκλιος Ε.2107/12.06.2019), τα διανεμηθέντα μερίσματα συγκεκριμένων νομικών προσώπων, μεταξύ των οποίων και η Τράπεζα της Ελλάδος, παύουν να φορολογούνται ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167) αναδρομικά από 1.1.2014. Κατόπιν τούτου, τα ποσά που, κατά συμμόρφωση προς προηγούμενες οδηγίες της Φορολογικής Διοίκησης (σχετική Εγκύκλιος ΠΟΛ 1059/2015), είχαν καταβληθεί για φόρους κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013) χρήσεων 2014-2018, θα αποδοθούν στους δικαιούχους μετόχους.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2020

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

I. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 54Α του Καταστατικού της, με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που ισχύουν κάθε φορά για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), όπως καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε ευρέως αποδεκτές λογιστικές αρχές και έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτουν με το βέλτιστο τρόπο τις ανάγκες των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος, στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας τους. Για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες και τις οδηγίες της ΕΚΤ ή που η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική αλλά συνιστώμενη, ακολουθούνται είτε οι συστάσεις της ΕΚΤ είτε οι διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας σε συνδυασμό με τον ν. 4548/2018 “Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιριών” και τον ν. 4308/2014 “Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις”, στο μέτρο που δεν αντιβαίνουν τις διατάξεις του Καταστατικού.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τον Πίνακα Διάθεσης Κερδών της χρήσης που έληξε την 31.12.2019, καθώς και από περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες (Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων). Δεδομένου του ειδικού ρόλου που επιτελεί η Τράπεζα της Ελλάδος ως κεντρική τράπεζα της χώρας, η δημοσίευση κατάστασης ταμειακών ροών δεν θα παρείχε στους αναγνώστες των οικονομικών καταστάσεων χρήσιμες πρόσθετες πληροφορίες.

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Οι βασικές λογιστικές αρχές και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που διέπουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στο Ευρωσύστημα (ΕΚΤ και ΕθνΚΤ των χωρών της ζώνης του ευρώ), και κατά συνέπεια εφαρμόζονται και από την Τράπεζα της Ελλάδος, είναι οι εξής:

- πραγματική οικονομική κατάσταση και διαφάνεια,
- συντηρητικότητα,
- ουσιώδες των λογιστικών γεγονότων,
- συνέπεια και συγκρισιμότητα,
- συνεχιζόμενη δραστηριότητα,
- πραγματοποίηση εσόδων/εξόδων (αρχή του δεδουλευμένου),
- αναγνώριση γεγονότων που επήλθαν μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

III. ΣΥΝΟΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

α. Αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού

Ένα στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού αναγνωρίζεται στον ισολογισμό όταν:

- οποιοδήποτε μελλοντικό οικονομικό όφελος που συνδέεται με αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε εισροή ή εκροή για την Τράπεζα της Ελλάδος,

- όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που συνδέονται με το εν λόγω στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού έχουν μεταβιβαστεί στην Τράπεζα της Ελλάδος και
- η αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού είναι δυνατόν να μετρηθεί με αξιόπιστο τρόπο.

β. Λογιστική καταγραφή των συναλλαγών

Οι λογαριασμοί τηρούνται με τη μέθοδο του ιστορικού κόστους (κτήσης), εκτός των εμπορεύσιμων χρεογράφων (πλην των χαρτοφυλακίων που έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και των υφιστάμενων χαρτοφυλακίων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής), του χρυσού και όλων των στοιχείων εντός και εκτός ισολογισμού εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα, που αποτιμώνται στις αγοραίες τιμές.

Οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού καταγράφονται στους λογαριασμούς την ημερομηνία διακανονισμού τους.

Οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοοικονομικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα, εκτός των άμεσων (spot) συναλλαγών επί τίτλων, καταγράφονται με βάση τη μέθοδο της οικονομικής προσέγγισης, σύμφωνα με την οποία:

- Την ημερομηνία συμφωνίας της συναλλαγής (transaction/trade date) γίνεται καταχώρηση του ποσού της συναλλαγής σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως).
- Την ημερομηνία διακανονισμού της συναλλαγής (settlement/value date) αντιλογίζονται οι εγγραφές στους λογαριασμούς τάξεως και γίνονται εγγραφές σε λογαριασμούς του ισολογισμού.

Σημειώνεται ότι η θέση κάθε ξένου νομίσματος, τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις καθαρές πωλήσεις, καθώς και το μέσο κόστος, υπολογίζονται την ημερομηνία συμφωνίας της συναλλαγής. Οι δεδουλευμένοι τόκοι των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, καθώς και οι σχετικές διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο υπολογίζονται και λογιστικοποιούνται σε ημερήσια βάση επηρεάζοντας αντίστοιχα τη συναλλαγματική θέση.

γ. Αποτίμηση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα και χρυσό

Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και χρυσό αποτιμώνται με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού όπως καθορίζονται από την ΕΚΤ. Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται σε ευρώ με την ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο της συναλλαγής. Η αναπροσαρμογή της αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα γίνεται χωριστά κατά νόμισμα, συμπεριλαμβανομένων των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων.

Η αναπροσαρμογή της αξίας με βάση την αγοραία τιμή, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε συνάλλαγμα, παρουσιάζεται χωριστά από την αναπροσαρμογή της αξίας τους λόγω μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Για τον χρυσό δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφορών από αναπροσαρμογή της τιμής και της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Λογιστικοποιείται μία και μόνη αποτίμηση της αξίας του χρυσού με βάση την τιμή του σε ευρώ ανά ουγγιά καθαρού χρυσού, όπως αυτή καθορίζεται από την ΕΚΤ.

Χρεόγραφα

- Τα χρεόγραφα που περιλαμβάνονται στο υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο που διακρατείται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις αποσβεσθείσες υπέρ ή υπό το άρτιο διαφορές) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.
- Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα αποτιμώνται στις μέσες αγοραίες τιμές της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού, χωριστά για κάθε τίτλο (ανά ISIN), εφόσον δεν έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και δεν διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής. Τυχόν δικαιώματα προαίρεσης ενσωματωμένα στα χρεόγραφα δεν διαχωρίζονται για σκοπούς αποτίμησης.
- Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και οι μη εμπορεύσιμοι τίτλοι αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.

- Οι μη ρευστοποιήσιμες μετοχές καθώς και συμμετοχικοί τίτλοι που διακρατούνται ως μόνιμες επενδύσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

Στα πάγια στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνονται τα ακίνητα (οικόπεδα, κτίρια και εγκαταστάσεις κτιρίων, κτίρια υπό κατασκευή), τα έπιπλα, τα έργα τέχνης, τα μηχανήματα, ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός και οι ασώματες ακινητοποιήσεις. Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός και οι ασώματες ακινητοποιήσεις εμφανίζονται στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένα με τις αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις. Τα οικόπεδα, τα κτίρια υπό κατασκευή και τα έργα τέχνης δεν αποσβένονται.

Σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική της Τράπεζας, τυχόν απομειώσεις στα ακίνητά της (οικόπεδα και κτίρια) γίνονται σε βάρος του ειδικού αποθεματικού από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων, που είχε δημιουργηθεί στο παρελθόν.

Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης για όλη τη διάρκεια της προσδοκώμενης ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου.

Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των πάγιων στοιχείων ανά κατηγορία έχει ως εξής:

Κτίρια – εγκαταστάσεις κτιρίων	40 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	4-12 έτη
Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	4-5 έτη

δ. Αναγνώριση εσόδων

- Τα έσοδα και τα έξοδα αναγνωρίζονται στο οικονομικό έτος το οποίο αφορούν, ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους.
- Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και οι πραγματοποιηθείσες ζημίες από πράξεις επί συναλλάγματος, χρυσού και χρεογράφων μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως. Τα εν λόγω κέρδη και ζημίες υπολογίζονται με βάση το μέσο κόστος των αντίστοιχων στοιχείων κατά την ημερομηνία πραγματοποίησής τους.
- Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη (κέρδη από αποτίμηση) δεν αναγνωρίζονται ως έσοδα, αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (revaluation accounts).
- Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες (ζημίες από αποτίμηση), κατά το ποσό που υπερβαίνουν προηγούμενα κέρδη από αποτίμηση, τα οποία έχουν καταγραφεί στον αντίστοιχο λογαριασμό αναπροσαρμογής, μεταφέρονται στο τέλος της χρήσης στα αποτελέσματα και δεν αντιλογίζονται έναντι νέων εξ αποτιμήσεως κερδών επόμενων χρήσεων. Επίσης, μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που αφορούν οποιοδήποτε χρεόγραφο ή νόμισμα ή διαθέσιμα σε χρυσό δεν συμψηφίζονται με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από άλλα χρεόγραφα ή νομίσματα ή χρυσό. Το μέσο κόστος του χρηματοοικονομικού στοιχείου από το οποίο θα προκύψουν μη πραγματοποιηθείσες ζημίες στο τέλος της χρήσης προσαρμόζεται στη συναλλαγματική ισοτιμία ή στην αγοραία τιμή που ίσχυε στο τέλος του έτους.
- Οι διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο που προκύπτουν από αγορασθέντες τίτλους υπολογίζονται και εμφανίζονται ως τμήμα των εσόδων από τόκους και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα συμβατική διάρκεια ζωής των χρεογράφων σύμφωνα με τη μέθοδο του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR-internal rate of return).
- Οι ζημίες από απομείωση μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως και δεν αντιλογίζονται τα επόμενα έτη, εκτός εάν η απομείωση ελαττώνεται και η μεταβολή αυτή μπορεί να συσχετιστεί με παρατηρήσιμο γεγονός που επήλθε μετά την καταγραφή της αρχικής απομείωσης.

ε. Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Οι τίτλοι και τα περιουσιακά στοιχεία σε ευρώ που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως) αποτυπώνονται στην ονομαστική τους αξία.

Οι εκτός ισολογισμού πράξεις επί χρηματοοικονομικών μέσων σε συνάλλαγμα (προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος, τα προθεσμιακά σκέλη των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και άλλες πράξεις επί νομισμάτων που συνεπάγονται

την ανταλλαγή ορισμένου νομίσματος έναντι άλλου σε μελλοντική ημερομηνία) περιλαμβάνονται στην καθαρή συναλλαγματική θέση για τον υπολογισμό του μέσου κόστους αγοράς και των συναλλαγματικών κερδών και ζημιών.

στ. Παροχές προς ασφαλισμένους

Η Τράπεζα διατηρεί προγράμματα παροχών σε ασφαλισμένους (εν ενεργεία και συνταξιούχους), τα οποία διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Τα προγράμματα καθορισμένων παροχών σχετίζονται με την αποζημίωση εν ενεργεία προσωπικού λόγω αποχώρησης, καθώς και την παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης για το σύνολο των ασφαλισμένων. Οι σχετικές υποχρεώσεις προσδιορίζονται βάσει αναλογιστικής μελέτης που εκπονείται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method). Η σχετική υποχρέωση εμφανίζεται στις “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους”. Η διαφορά που προκύπτει από την επιμέτρηση της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καταχωρείται εξ ολοκλήρου στα αποτελέσματα χρήσεως.

Ως προγράμματα καθορισμένων εισφορών προς τους ασφαλισμένους, η Τράπεζα διατηρεί το πρόγραμμα γονικής παροχής και το πρόγραμμα μετεργασιακών παροχών. Οι εισφορές προς τα προγράμματα αυτά καταχωρούνται στο στοιχείο “Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών” της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως και δεν υφίσταται άλλη υποχρέωση για την Τράπεζα σχετικά με αυτά τα προγράμματα.

Συγχρόνως η Τράπεζα διαχειρίζεται, σε διακριτά χαρτοφυλάκια, τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών, τα δε περιουσιακά αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της Τράπεζας.

ζ. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία

Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ, οι οποίες συναποτελούν το Ευρωσύστημα, εκδίδουν τραπεζογραμμάτια ευρώ.⁸ Η συνολική αξία των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ κατανέμεται στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων.⁹

Από τη συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία, το 8% θεωρείται ότι εκδίδεται από την ΕΚΤ, ενώ το υπόλοιπο 92% κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα. Το μερίδιο των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ που αναλογεί στην Τράπεζα της Ελλάδος απεικονίζεται στον ισολογισμό στο στοιχείο 1 του παθητικού “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”.

Η διαφορά μεταξύ της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που κατανέμεται σε κάθε ΕθνΚΤ, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων, και της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που αυτή πράγματι θέτει σε κυκλοφορία, δημιουργεί έντοκα υπόλοιπα,¹⁰ απαιτήσεων ή υποχρεώσεων εντός του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω απαιτήσεις ή υποχρεώσεις απεικονίζονται αντίστοιχα στα στοιχεία του ισολογισμού “Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”.

Για την αποφυγή σημαντικών μεταβολών στο νομισματικό εισόδημα των ΕθνΚΤ σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, κάθε φορά που ένα κράτος-μέλος της ΕΕ υιοθετεί το ευρώ και η ΕθνΚΤ του εντάσσεται ως νέο μέλος στο Ευρωσύστημα, προβλέπεται ότι κατά το έτος ένταξης και για τα επόμενα πέντε έτη προσαρμόζονται τα υπόλοιπα που δημιουργούνται από την κατανομή των τραπεζογραμμάτων ευρώ.

Τα ποσά των προσαρμογών υπολογίζονται αφού ληφθούν υπόψη οι διαφορές μεταξύ του μέσου όρου της αξίας των τραπεζογραμμάτων σε κυκλοφορία που αναλογούν σε κάθε ΕθνΚΤ κατά την περίοδο αναφοράς (δηλ. διάστημα 24 μηνών που αρχίζει 30 μήνες πριν από την ένταξη στο ευρώ) και του μέσου όρου της αξίας των τραπεζογραμμάτων που θα της αναλογούσαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής της

8 Απόφαση της ΕΚΤ της 13ης Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με την έκδοση τραπεζογραμμάτων ευρώ (αναδιατύπωση) (ΕΚΤ/2010/29), ΕΕ L35, 9.2.2011, σελ. 26, με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

9 Με τον όρο “κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων” νοείται το 92% του μεριδίου συμμετοχής κάθε ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος στο συνολικά καταβεβλημένο (από όλες τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος) κεφάλαιο της ΕΚΤ.

10 Απόφαση της ΕΚΤ της 3ης Νοεμβρίου 2016 σχετικά με την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών-μελών με νόμισμα το ευρώ (αναδιατύπωση) (ΕΚΤ/2016/36).

στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Στην κλειόμενη χρήση οι προσαρμογές προέρχονται από την ένταξη των ΕθνΚΤ της Λετονίας (1.1.2014) και της Λιθουανίας (1.1.2015), και θα πάψουν να εφαρμόζονται το 2020 και 2021 αντίστοιχα.

Οι τόκοι-έσοδα και οι τόκοι-έξοδα που απορρέουν από τις εν λόγω απαιτήσεις/υποχρεώσεις εκκαθαρίζονται μέσω των λογαριασμών της ΕΚΤ και απεικονίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως στο στοιχείο “Καθαροί τόκοι-έσοδα”.

η. Υπόλοιπα εντός του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών/Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος

Τα υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ προκύπτουν από διασυνοριακές συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με εντολέα και αποδέκτη κυρίως ιδιωτικές επιχειρήσεις). Οι συναλλαγές αυτές κατά κύριο λόγο πραγματοποιούνται μέσω του TARGET2¹¹ δημιουργώντας διμερή υπόλοιπα σε λογαριασμούς τηρούμενους μεταξύ των ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτά τα διμερή υπόλοιπα συμψηφίζονται καθημερινά με την ΕΚΤ, ώστε κάθε ΕθνΚΤ να εμφανίζεται με μία καθαρή διμερή θέση έναντι της ΕΚΤ και μόνο. Τα εκφρασμένα σε ευρώ υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι της ΕΚΤ που συνδέονται με το TARGET2 εμφανίζονται στον ισολογισμό ως μία καθαρή απαίτηση ή υποχρέωση στο στοιχείο του ενεργητικού ή παθητικού “Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”.

Υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ έναντι ΕθνΚΤ εκτός ζώνης ευρώ που δεν πραγματοποιούνται μέσω TARGET2 εμφανίζονται είτε στο στοιχείο του ενεργητικού “Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ” είτε στο στοιχείο του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”.

Διάφορα άλλα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος εκφρασμένα σε ευρώ (όπως η ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ προς τις ΕθνΚΤ και η αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος) εμφανίζονται στον ισολογισμό της Τράπεζας της Ελλάδος ως μία καθαρή απαίτηση ή υποχρέωση στο στοιχείο του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)” ή στο στοιχείο του παθητικού “Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”.

Οι απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στην ΕΚΤ περιλαμβάνονται στο στοιχείο του ενεργητικού “Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ”. Το συγκεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού περιλαμβάνει (α) το καταβεβλημένο ποσό συμμετοχής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, (β) οποιοδήποτε καθαρό ποσό έχει καταβληθεί από τις ΕθνΚΤ λόγω της αύξησης της συμμετοχής τους στα ίδια κεφάλαια¹² της ΕΚΤ ως αποτέλεσμα όλων των προηγούμενων αναθεωρήσεων στις κλείδες συμμετοχής της ΕΚΤ, και (γ) εισφορές σύμφωνα με το Άρθρο 48.2 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ σε σχέση με κεντρικές τράπεζες κρατών-μελών επί των οποίων καταργούνται οι παρεκκλίσεις.

Τα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος που προκύπτουν από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ από τις ΕθνΚΤ όταν αυτές γίνονται μέλη του Ευρωσυστήματος είναι εκφρασμένα σε ευρώ και περιλαμβάνονται στο στοιχείο του ενεργητικού “Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ”.

Τα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος, που προκύπτουν από την κατανομή των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ μεταξύ των ΕθνΚΤ, περιλαμβάνονται συμψηφιστικά σε ένα στοιχείο, είτε ενεργητικού είτε παθητικού, ως “Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ”.

θ. Διανομή των κερδών της ΕΚΤ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει αποφασίσει ότι τα έσοδα της ΕΚΤ από το εκδοτικό της δικαίωμα που απορρέουν από το 8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ, τα οποία της έχουν κατανεμηθεί, και τα έσοδα από τα χρεόγραφα που κατέχει για σκοπούς νομισματικής πολιτικής στο πλαίσιο του

11 TARGET2: Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer system (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

12 Ίδια κεφάλαια (όπως νοούνται με τη σημασία που χρησιμοποιούνται στο παρόν κείμενο) είναι το σύνολο των αποθεματικών, των λογαριασμών αναπροσαρμογής και των προβλέψεων που ισοδυναμούν με αποθεματικά, μείον οποιαδήποτε ζημία σε μεταφορά προηγούμενων χρήσεων της ΕΚΤ. Στην περίπτωση αναθεώρησης των κλειδών κατανομής κατά τη διάρκεια της χρήσης, τα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνουν επιπροσθέτως το σωρευμένο καθαρό κέρδος/ζημία της ΕΚΤ έως την ημερομηνία της αναθεώρησης.

Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme-SMP), του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme-CBPP3), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme-ABSPP), καθώς και του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme-PSPP), διανέμονται στις ΕθνΚΤ τον Ιανουάριο του επόμενου έτους, με τη μορφή ενδιάμεσης διανομής κερδών¹³, εκτός εάν το Διοικητικό της Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει διαφορετικά.

Τα έσοδα αυτά διανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ, εκτός αν αυτά υπερβαίνουν το καθαρό κέρδος της ΕΚΤ για το έτος και αν το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει να μεταφέρει ποσά για την ενίσχυση της πρόβλεψης της ΕΚΤ έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί ακόμη να αποφασίσει να χρεώσει τα κόστη που έχουν βαρύνει την ΕΚΤ και σχετίζονται με την έκδοση και διαχείριση των τραπεζογραμμάτων ευρώ έναντι των εσόδων από τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτια ευρώ.

Το ποσό που διανέμεται στις ΕθνΚΤ περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα χρήσεως, στο στοιχείο “Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές”.

ι. Γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προσαρμόζονται για γεγονότα που έλαβαν χώρα μεταξύ της ημερομηνίας τέλους της χρήσης και της ημερομηνίας έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων, εφόσον επηρεάζουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού. Στην περίπτωση γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και δεν επηρεάζουν τα μεγέθη του ισολογισμού, αλλά η σπουδαιότητά τους είναι τέτοια ώστε η μη γνωστοποίησή τους θα επηρέαζε τη δυνατότητα των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων να διαμορφώνουν ορθές εκτιμήσεις και να λαμβάνουν ορθές αποφάσεις, τα εν λόγω γεγονότα θα αναφέρονται στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

κ. Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Στη χρήση 2019 δεν υπήρξαν αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές που εφάρμοσε η Τράπεζα.

¹³ Απόφαση της ΕΚΤ της 15.12.2014 σχετικά με την ενδιάμεση διανομή του εισοδήματος της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2014/57) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L53, 25.2.2015, σελ. 24.

IV. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

1. Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό

Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Βάρος σε χιλιάδες ουγγιές	4.832,9	4.808,5	24,4
Βάρος σε τόνους	150,3	149,6	0,7
Αξία χρυσού σε εκατ. ευρώ	6.544,3	5.390,2	1.154,1

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται:

- τα διαθέσιμα της Τράπεζας σε χρυσό διεθνών προδιαγραφών και χρυσές λίρες Αγγλίας (3.649,4 χιλιάδες ουγγιές),
- οι απαιτήσεις σε χρυσό έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (985,6 χιλιάδες ουγγιές), οι οποίες απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ (καταβολή από την Τράπεζα στο ΔΝΤ για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου του μεριδίου συμμετοχής του σε χρυσό),
- ο χρυσός μη διεθνών προδιαγραφών και τα χρυσά νομίσματα (197,9 χιλιάδες ουγγιές).

Μέρος των διαθεσίμων σε χρυσό φυλάσσεται σε τράπεζες του εξωτερικού.

Τα διαθέσιμα και οι απαιτήσεις σε χρυσό σημείωσαν μικρή αύξηση 24,4 χιλιάδες ουγγιές ως αποτέλεσμα κυρίως της αγοραπωλησίας χρυσών λιρών Αγγλίας και χρυσών νομισμάτων. Η αύξηση της αξίας τους κατά 1.154,1 εκατ. ευρώ σε σχέση με την 31.12.2018 οφείλεται κυρίως στην αποτίμηση του χρυσού.

Στις 31.12.2019 η τιμή του χρυσού ανά ουγγιά ανήλθε σε 1.354,104 ευρώ, έναντι 1.120,961 ευρώ στις 31.12.2018, όπως αυτή καθορίζεται από την ΕΚΤ.

Το εξ αποτιμήσεως αποτέλεσμα που προέκυψε από τη σύγκριση της αξίας του χρυσού στις 31.12.2019 με το μέσο κόστος κτήσης ανέρχεται σε 4.666,0 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνεται στο στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”. Το ποσό αυτό αφορά μη πραγματοποιηθέν κέρδος και αποτελεί αποθεματικό ασφαλείας έναντι πιθανών δυσμενών εξελίξεων στη διακύμανση της τιμής του χρυσού.

2. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται απαιτήσεις σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDR) έναντι του ΔΝΤ, υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες του εξωτερικού (ανταποκριτές), προθεσμιακές καταθέσεις, τοποθετήσεις σε τίτλους, καθώς και η αξία των ξένων τραπεζογραμματίων που βρίσκονται στα ταμεία της Τράπεζας.

2.1 Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)

Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	31.12.2019		31.12.2018		Μεταβολή	
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	SDR	Ευρώ	SDR	Ευρώ	SDR	Ευρώ
Διαθέσιμα σε SDR	9,1	11,2	4,8	5,9	4,3	5,3
Μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ σε SDR (μέρος της quota)	575,0	709,5	573,0	696,4	2,0	13,1
Σύνολο	584,1	720,7	577,8	702,3	6,3	18,4

Οι απαιτήσεις αυτές απορρέουν από την εν γένει συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ και αντιστοιχίζονται στο παθητικό με ισόποσες υποχρεώσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (βλ. σημείωση 6 “Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ”).

- **Διαθέσιμα σε SDR**

Τα διαθέσιμα σε SDR προήλθαν από κατανομές SDR του ΔΝΤ προς τη χώρα μας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κυρίως το 2009 στο πλαίσιο της γενικής κατανομής SDR ύψους αντίστοιχου των 250 δισεκ. δολαρίων ΗΠΑ προς όλες τις χώρες-μέλη του ΔΝΤ, όπως αυτή εγκρίθηκε από το Συμβούλιο των Διοικητών του ΔΝΤ στις 7.8.2009 και τέθηκε σε ισχύ στις 28.8.2009.

Η εν λόγω κατανομή είχε ως σκοπό την παροχή ρευστότητας στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα με την ενίσχυση των συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών-μελών του ΔΝΤ. Η κατανομή πραγματοποιήθηκε κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα μερίδια συμμετοχής τους στο κεφάλαιο του ΔΝΤ.

- **Μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ (μέρος της quota) σε SDR**

Στο λογαριασμό αυτό εμφανίζεται το μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε SDR. Το μερίδιο συμμετοχής που είναι εκφρασμένο σε ευρώ (2.291,2 εκατ. ευρώ) εμφανίζεται στο στοιχείο 5 του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ” ως κατάθεση του ΔΝΤ στην Τράπεζα. Τα δύο παραπάνω στοιχεία συνθέτουν τη συνολική συμμετοχή της χώρας στο κεφάλαιο του ΔΝΤ (quota), η οποία δεν έχει μεταβληθεί συγκριτικά με το 2018.

Οι παραπάνω απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ αποτιμήθηκαν με την ισοτιμία του SDR έναντι του ευρώ της 31.12.2019, όπως αυτή καθορίζεται από την ΕΚΤ (1 SDR=1,2339 ευρώ, έναντι 1 SDR=1,2154 ευρώ στις 31.12.2018).

2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις

Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Προθεσμιικές καταθέσεις σε τράπεζες του εξωτερικού	515,1	513,5	1,6
Υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού	17,1	21,5	-4,4
Εμπορεύσιμοι τίτλοι (ομόλογα/έντοκα γραμμάτια) που δεν διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους	1.357,7	1.207,8	149,9
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	53,6	19,8	33,8
Ξένα τραπεζογραμμάτια στα ταμεία της Τράπεζας	36,1	18,8	17,3
Σύνολο	1.979,6	1.781,4	198,2

Στις 31.12.2019 το μεγαλύτερο μέρος των παραπάνω απαιτήσεων αφορούσε τοποθετήσεις σε δολάρια ΗΠΑ, κορώνες Νορβηγίας και δολάρια Αυστραλίας. Επιπλέον, η Τράπεζα έχει τοποθετήσεις σε αμοιβαία κεφάλαια της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS) σε γουάν Κίνας.

Οι εμπορεύσιμοι τίτλοι αποτιμήθηκαν με τις μέσες αγοραίες τιμές της 31.12.2019 ανά ISIN (International Security Identification Number) και προέκυψαν εξ αποτιμήσεως κέρδη ύψους 10,5 εκατ. ευρώ και εξ αποτιμήσεως ζημίες ύψους 1,2 εκατ. ευρώ (31.12.2018: 1,1 εκατ. ευρώ και 1,4 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα). Τα εξ αποτιμήσεως κέρδη μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”), ενώ οι εξ αποτιμήσεως ζημίες μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως και συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για το σκοπό αυτό (στοιχείο 2 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους”).

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 31.12.2019 και τα εξ αποτιμήσεως κέρδη που προέκυψαν, ύψους 1,7 εκατ. ευρώ (31.12.2018: 0,6 εκατ. ευρώ), μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”).

3. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Πρόκειται για απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου από χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων, υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες του εξωτερικού (ανταποκριτές), προθεσμιικές καταθέσεις και τοποθετήσεις σε τίτλους.

3.1 Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης

Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Δάνειο σε δολάρια ΗΠΑ	0,6	0,7	-0,1
Δάνειο με ρήτρα χρυσού	18,9	15,6	3,3
Σύνολο	19,5	16,3	3,2

Στις απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται τα δάνεια σε δολάρια ΗΠΑ και με ρήτρα χρυσού, τα οποία έχουν χορηγηθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του σε διεθνείς οργανισμούς (εκτός ΔΝΤ).

Το δάνειο με ρήτρα χρυσού αποτιμήθηκε με την τιμή του χρυσού ανά ουγγιά στις 31.12.2019, η οποία ανήλθε σε 1.354,104 ευρώ, και το εξ αποτιμήσεως κέρδος που προέκυψε, ύψους 13,5 εκατ. ευρώ (31.12.2018: 10,3 εκατ. ευρώ), περιλαμβάνεται στο στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”.

3.2 Λοιπές απαιτήσεις

Λοιπές απαιτήσεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Προθεσμιακές καταθέσεις	137,7	152,2	-14,5
Εμπορεύσιμοι τίτλοι που δεν διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους (ομόλογα/έντοκα γραμμάτια)	71,2	151,8	-80,6
Τρεχούμενοι λογαριασμοί ανταποκριτών κατοίκων εντός ζώνης ευρώ σε συνάλλαγμα	0,5	0,0	0,5
Σύνολο	209,4	304,0	-94,6

Από τις παραπάνω απαιτήσεις της 31.12.2019, ποσό ύψους 155,6 εκατ. ευρώ αφορά τοποθετήσεις σε δολάρια ΗΠΑ και ποσό ύψους 52,8 εκατ. ευρώ αφορά τοποθετήσεις σε λίρες Αγγλίας.

4. Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια

Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα έντοκων τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες εξωτερικού το σύνολο των οποίων είχε διαμορφωθεί στις 31.12.2019 σε 23,2 χιλ. ευρώ (31.12.2018: 521,7 χιλ. ευρώ).

5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	51,0	958,4	-907,4
Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	7.600,0	9.105,0	-1.505,0
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	0,0	60,0	-60,0
Σύνολο	7.651,0	10.123,4	-2.472,4

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών χορηγήσεων της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Η συνολική χρηματοδότηση σε επίπεδο Ευρωσυστήματος μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής διαμορφώθηκε στις 31.12.2019 σε 624,2 δισεκ. ευρώ, έναντι 734,4 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018. Στο πλαίσιο των πράξεων αυτών, η Τράπεζα της Ελλάδος χορήγησε στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα 7,7 δισεκ. ευρώ, έναντι 10,1 δισεκ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Η χορήγηση ρευστότητας, τόσο μέσω των πράξεων αναχρηματοδότησης (κύριας και πιο μακροπρόθεσμης) όσο και μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης, πραγματοποιείται έναντι επαρκών εξασφαλίσεων, τις οποίες

παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι. Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα και πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας που θέτει το Ευρωσύστημα.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ, που διενεργούν πράξεις στο πλαίσιο της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, συμμετέχουν από κοινού στα έσοδα και τις ζημίες σύμφωνα με τις ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Ζημίες από τις πράξεις αυτές μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνο εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος πτωχεύσει και τα διαθέσιμα που προκύπτουν από τη ρευστοποίηση του ενεχύρου δεν είναι επαρκή. Σημειώνεται ότι οι ΕθνΚΤ, κατά την κρίση τους, δύνανται να δέχονται ως εξασφάλιση κατηγορίες αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου τον κίνδυνο.

Ειδικότερα:

Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω αντιστρεπτών συναλλαγών παροχής ρευστότητας με συχνότητα και διάρκεια συνήθως μίας εβδομάδας, μέσω τακτικών δημοπρασιών, και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της εκάστοτε εφαρμοζόμενης νομισματικής πολιτικής. Από τον Οκτώβριο του 2008 οι πράξεις αυτές διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις αυτές έχουν ως στόχο την παροχή στους αντισυμβαλλομένους πρόσθετης αναχρηματοδότησης πιο μακροπρόθεσμης διάρκειας. Έχουν κατά κανόνα διάρκεια 3 μηνών και εντός του 2019 διενεργήθηκαν ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου και με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

Το 2016 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την εισαγωγή μιας νέας σειράς τεσσάρων στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO II). Οι πράξεις αυτές έχουν τετραετή διάρκεια, με δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης μετά την παρέλευση διετίας.

Επιπρόσθετα, το 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την εισαγωγή μιας νέας σειράς επτά στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III), που θα διενεργούνται σε τριμηνιαία βάση. Οι πράξεις αυτές έχουν τριετή διάρκεια, με δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης μετά την παρέλευση διετίας. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, το τελικό επιτόκιο που εφαρμόζεται σε κάθε πράξη TLTRO III δύναται να είναι τόσο χαμηλό όσο το μέσο επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, που ισχύει κατά τη διάρκεια της πράξης. Δεδομένου ότι το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού θα είναι γνωστό από το 2021 και επειδή προς το παρόν δεν είναι εφικτό να υπολογιστεί αξιόπιστα, αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων για τον υπολογισμό του τόκου των πράξεων TLTRO III για το 2019, καθώς αυτό κρίθηκε ως συντηρητική προσέγγιση.

Στις 31.12.2019 από το σύνολο των 7,6 δισεκ. ευρώ, τα 3,1 δισεκ. ευρώ προέρχονται από στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO II και τα υπόλοιπα 4,5 δισεκ. ευρώ από στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO III.

Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης

Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης έχει ως σκοπό την κάλυψη προσωρινών αναγκών των αντισυμβαλλομένων σε ρευστότητα. Έχει διάρκεια μίας ημέρας, προκαθορισμένο επιτόκιο και χορηγείται έναντι ασφαλειών με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ

Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού	1,8	0,5	1,3
Παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance - ELA)	0,0	947,0	-947,0
Σύνολο	1,8	947,5	-945,7

Στο στοιχείο αυτό απεικονίζονται απαιτήσεις έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ που δεν σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής. Ειδικότερα εκτός από τα υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού, απεικονίζεται και η παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance - ELA) προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα.

Μέσω των πράξεων ELA παρέχεται ρευστότητα, με τη μορφή δανείων, προς φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα ρευστότητας. Οι πράξεις αυτές είναι μεν εκτός ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, πλην όμως διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και εφόσον δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Η Τράπεζα αναλαμβάνει τους κινδύνους καθώς και τα οφέλη που συνδέονται με αυτές τις πράξεις.

Για την παροχή ELA προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφάλιση επαρκή περιουσιακά στοιχεία, ενώ παράλληλα το Ελληνικό Δημόσιο χορηγεί εγγύηση απευθείας στην Τράπεζα για το σύνολο των πράξεων αυτών.

Από τις 21 Μαρτίου 2019 τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα έχουν αποπληρώσει ολοσχερώς τις πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα.

7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

7.1 Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα χρεόγραφα που έχει αποκτήσει η Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο των Προγραμμάτων: Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programmes),¹⁴ Αγοράς Τίτλων (Securities Markets Programme),¹⁵ καθώς και Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP).¹⁶

Τα χρεόγραφα αυτά αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους (impairment tests).

Το αναπόσβεστο κόστος καθώς και η αγοραία αξία (η οποία δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό ή τα αποτελέσματα χρήσεως, αλλά παρουσιάζεται μόνο για λόγους συγκρισιμότητας) των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής παρατίθενται στο παρακάτω πίνακα:

14 Απόφαση της ΕΚΤ της 2.7.2009 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών - CBPP (ΕΚΤ/2009/16), ΕΕ L175, 4.7.2009, σελ.18, Απόφαση της ΕΚΤ της 3.11.2011 σχετικά με την εφαρμογή του δεύτερου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών - CBPP2 (ΕΚΤ/2011/17), ΕΕ L297, 16.11.2011, σελ.70 και Απόφαση της ΕΚΤ της 15.10.2014 σχετικά με την εφαρμογή του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών - CBPP3 (ΕΚΤ/2014/40) ΕΕ L335 22.10.2014, σελ. 22, με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

15 Απόφαση της ΕΚΤ της 14.5.2010 σχετικά με την υιοθέτηση του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme - SMP) (ΕΚΤ/2010/5), ΕΕ L124, 20.5.2010, σελ. 8.

16 Απόφαση της ΕΚΤ της 4.3.2015 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme - PSPP) (ΕΚΤ/2015/10) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L121, 14.5.2015, σελ. 20.

Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019		31.12.2018		Μεταβολή	
	Αναπό- σβεστο κόστος	Αγοραία Αξία	Αναπό- σβεστο κόστος	Αγοραία Αξία	Αναπό- σβεστο κόστος	Αγοραία Αξία
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	68,5	70,0	141,8	147,1	-73,3	-77,1
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	4.195,1	4.305,5	4.612,0	4.670,8	-416,9	-365,3
Πρόγραμμα του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	837,2	895,5	1.655,6	1.760,1	-818,4	-864,6
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	58.808,6	61.142,3	58.499,2	58.781,6	309,4	2.360,7
Σύνολα	63.909,4	66.413,3	64.908,6	65.359,6	-999,2	1.053,7

- Χρεόγραφα στο πλαίσιο του πρώτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP)

Οι αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος ολοκληρώθηκαν στις 30.6.2010.

- Χρεόγραφα στο πλαίσιο του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP3)

Στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος, η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος προβαίνουν σε αγορές καλυμμένων ομολογιών σε ευρώ με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας της πραγματικής οικονομίας.

- Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να σταματήσει τις αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος στις 6.9.2012.

- Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP)

Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος και η ΕΚΤ μπορούν να αγοράσουν στη δευτερογενή αγορά χρεόγραφα σε ευρώ που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις, άλλους αναγνωρισμένους εκδότες (agencies), καθώς και από υπερεθνικούς οργανισμούς και πολυμερείς αναπτυξιακές τράπεζες της ζώνης του ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στις 31.12.2019, κατείχε μόνο ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών (supranational securities) και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών.

Η μείωση του αναπόσβεστου κόστους των χαρτοφυλακίων του πρώτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP), του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3), καθώς και του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (SMP) που βρίσκονται στην κατοχή της Τράπεζας της Ελλάδος, οφείλεται σε λήξεις χρεογράφων. Η αύξηση του αναπόσβεστου κόστους του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP) κατά 309,4 εκατ. ευρώ το 2019, έναντι 5.395,7 εκατ. ευρώ το 2018, οφείλεται στο γεγονός ότι η Τράπεζα, στο διάστημα από τον Ιανουάριο του 2019 έως τον Οκτώβριο του 2019, επανεπένδυε πλήρως μόνο τα ποσά από την εξόφληση τίτλων αποκτηθέντων στο πλαίσιο Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP) κατά τη λήξη τους, ενώ από την 1η Νοεμβρίου 2019 ξεκίνησαν εκ νέου οι καθαρές αγορές.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η λογιστική αξία των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής για την 31.12.2019 και 31.12.2018, με βάση την εναπομένουσα διάρκειά τους:

31.12.2019

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	68,5	63,5	0,0	5,0	0,0
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	4.195,1	720,3	662,9	1.980,6	831,3
Πρόγραμμα του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	837,2	516,9	248,4	53,0	18,9
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	58.808,6	5.851,7	6.191,4	21.572,7	25.192,8
Σύνολο	63.909,4	7.152,4	7.102,7	23.611,3	26.043,0

31.12.2018

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	141,8	73,3	63,4	5,1	0,0
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	4.612,0	401,0	724,0	2.205,5	1.281,5
Πρόγραμμα του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	1.655,6	826,6	511,8	269,3	47,9
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	58.499,2	3.491,7	5.925,0	19.522,7	29.559,8
Σύνολο	64.908,6	4.792,6	7.224,2	22.002,6	30.889,2

Σημειώνεται ότι σε επίπεδο Ευρωσυστήματος έχει αποφασιστεί και η εφαρμογή των παρακάτω Προγραμμάτων, στα οποία όμως η Τράπεζα της Ελλάδος δεν συμμετέχει:

- Δεύτερο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP2)

Το εν λόγω πρόγραμμα ολοκληρώθηκε στις 31.10.2012.

- Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme – ABSPP)¹⁷

- Πρόγραμμα Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (Corporate Sector Purchase Programme – CSPP)¹⁸

Την 1η Νοεμβρίου 2019 το Ευρωσύστημα ξεκίνησε εκ νέου τη διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme – APP) με μέσο ύψος αγορών 20 δισεκ. ευρώ ανά μήνα. Προηγήθηκε περίοδος δέκα μηνών από το τέλος του 2018, κατά τη διάρκεια της οποίας το Ευρωσύστημα επανεπένδυε πλήρως μόνο τα ποσά κεφαλαίου από την εξόφληση τίτλων αποκτηθέντων μέσω του προγράμματος APP κατά τη λήξη τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναμένει ότι οι εν λόγω αγορές θα διενεργούνται για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαίο προκειμένου να ενισχυθεί η διευκολυντική επίδραση της νομισματικής πολιτικής και ότι θα παύσουν λίγο πριν αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ σκοπεύει επίσης να συνεχίσει την πολιτική επανεπένδυσης για παρατεταμένη χρονική περίοδο μετά την ημερομηνία κατά την οποία θα αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ και πάντως για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί για τη διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών ρευστότητας και ενός διευκολυντικού, σε μεγάλο βαθμό, χαρακτήρα της νομισματικής πολιτικής.

¹⁷ Απόφαση της ΕΚΤ της 19.11.2014 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme - ABSPP) (ΕΚΤ/2014/45), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

¹⁸ Απόφαση της ΕΚΤ της 1.6.2016 σχετικά με την υιοθέτηση του Προγράμματος για τις Αγορές Εταιρικών Τίτλων (Corporate Sector Purchase Programme - CSPP) (ΕΚΤ/2016/16) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L157, 15.6.2016, σελ. 28.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αξιολογεί σε τακτική βάση τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με τα χρεόγραφα χαρτοφυλακίων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής (CBPP, CBPP2, CBPP3, SMP, ABSPP, PSPP και CSPP). Έλεγχοι απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των παραπάνω χαρτοφυλακίων διενεργούνται σε ετήσια βάση, χρησιμοποιώντας δεδομένα τέλους έτους, και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Σε αυτούς τους ελέγχους, οι δείκτες απομείωσης αξιολογούνται χωριστά για κάθε πρόγραμμα.

Σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού της ΕΚΤ, οι ζημιές από τα χαρτοφυλάκια χρεογράφων στο πλαίσιο των προγραμμάτων SMP, CBPP3, PSPP (μόνο για τα χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών) και CSPP, εάν πραγματοποιηθούν, κατανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα. Το σύνολο της αξίας των χαρτοφυλακίων χρεογράφων που βρίσκονται στην κατοχή των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων, στις 31.12.2019, ανέρχεται σε 695,8 δισεκ. ευρώ, εκ των οποίων η Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει 63,8 δισεκ. ευρώ (31.12.2018: 710,9 δισεκ. ευρώ και 64,8 δισεκ. ευρώ, αντίστοιχα).

Ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων CSPP, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έκρινε απαραίτητο τη διατήρηση πρόβλεψης έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής (βλ. σημείωση 12 του παθητικού “Πρόβλεψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής”).

Επίσης, ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στο τέλος της χρήσης στο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων CBPP3, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναγνώρισε μια ένδειξη απομείωσης (impairment indicator) που σχετίζεται με χρεόγραφο του οποίου ο εκδότης αντιμετώπιζε σημαντικές χρηματοοικονομικές δυσκολίες κατά τη διάρκεια του 2019. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έκρινε ότι η συγκεκριμένη ένδειξη δεν επηρέασε τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές. Συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκαν ζημιές απομείωσης στο τέλος της χρήσης για το συγκεκριμένο χρεόγραφο του χαρτοφυλακίου CBPP3.

Κατά τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των λοιπών νομισματικών χαρτοφυλακίων που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσης 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε πως δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας κανενός από αυτά.

7.2 Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

Περιλαμβάνονται ομόλογα και έντοκα γραμμάτια σε ευρώ που έχουν εκδοθεί από κυβερνήσεις χωρών της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.), καθώς και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων. Πρόκειται για τα χαρτοφυλάκια που κατέχει η Τράπεζα για καθαρά επενδυτικούς σκοπούς.

Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη τους)			
Χρεόγραφα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.			
• Ομόλογα	400,7	600,4	-199,7
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	220,1	59,7	160,4
Χρεόγραφα Ε.Δ.			
• Ομόλογα	81,6	0,0	81,6
• Έντοκα γραμμάτια	1.011,8	1.336,4	-324,6
Σύνολο	1.714,2	1.996,5	-282,3
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη τους			
• Ομόλογα Ε.Δ.	3.578,5	3.396,1	182,4
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.867,6	6.231,0	-363,4
Σύνολο	9.446,1	9.627,1	-181,0
Γ. Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	5,5	4,0	1,5
Γενικό σύνολο	11.165,8	11.627,6	-461,8

Τα χρεόγραφα, εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται διακρατούμενα έως τη λήξη τους, αποτιμήθηκαν με τις μέσες αγοραίες τιμές της 31.12.2019 κατά ISIN (International Security Identification Number). Τα εξ αποτιμήσεως κέρδη ύψους 7,2 εκατ. ευρώ που προέκυψαν (31.12.2018: 3,8 εκατ. ευρώ), μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”), ενώ οι εξ αποτιμήσεως ζημιές ύψους 0,5 εκατ. ευρώ (31.12.2018: 3,2 εκατ. ευρώ) μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως και συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για το σκοπό αυτό (στοιχείο 2 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημιές αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους”).

Τα χρεόγραφα που διακρατούνται έως τη λήξη τους αποτιμήθηκαν στο αναπόσβεστο κόστος. Πρόκειται για χρεόγραφα σταθερών ή προκαθορισμένων πληρωμών και καθορισμένης διάρκειας, τα οποία η Τράπεζα προτίθεται να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Από τον σχετικό έλεγχο απομείωσης, που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσης 2019, διαπιστώθηκε ότι δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας τους.

Το 2019 η Τράπεζα της Ελλάδος πούλησε χρεόγραφα αξίας 28,2 εκατ. ευρώ από το χαρτοφυλάκιο διακράτησης έως τη λήξη, λόγω προσαρμογών στο πλαίσιο υπερβάσεων τεχνικών ορίων.

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 30.12.2019 και τα εξ αποτιμήσεως κέρδη που προέκυψαν, ύψους 3,7 εκατ. ευρώ (31.12.2018: 2,2 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”).

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η λογιστική αξία των λοιπών χρεογράφων σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ, (πλην των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων), για την 31.12.2019 και 31.12.2018 με βάση την εναπομένουσα διάρκεια τους:

31.12.2019

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός των διακρατούμενων έως τη λήξη)					
Χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.					
• Ομόλογα	400,7	110,5	96,2	144,9	49,1
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	220,1	95,1	125,0	0,0	0,0
Χρεόγραφα Ε.Δ.					
• Ομόλογα	81,6	0,0	0,0	81,6	0,0
• Έντοκα γραμμάτια	1.011,8	1.011,8	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.714,2	1.217,4	221,2	226,5	49,1
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη					
• Ομόλογα Ε.Δ.	3.578,5	232,0	0,0	1.660,4	1.686,1
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	5.867,6	827,1	246,5	305,8	4.488,2
Σύνολο	9.446,1	1.059,1	246,5	1.966,2	6.174,3
Γενικό σύνολο	11.160,3	2.276,5	467,7	2.192,7	6.223,4

31.12.2018

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	≤ 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	> 5 έτη
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός των διακρατούμενων έως τη λήξη)					
Χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.					
• Ομόλογα	600,4	90,2	140,2	284,9	85,1
• Ομόλογα χωρίς τοκομερίδιο	59,7	0,0	59,7	0,0	0,0
Χρεόγραφα Ε.Δ.					
• Έντοκα γραμμάτια	1.336,4	1.336,4	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.996,5	1.426,6	199,9	284,9	85,1
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη					
• Ομόλογα Ε.Δ.	3.396,1	900,7	227,7	1.199,2	1.068,5
• Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	6.231,0	695,5	858,1	524,3	4.153,1
Σύνολο	9.627,1	1.596,2	1.085,8	1.723,5	5.221,6
Γενικό σύνολο	11.623,6	3.022,8	1.285,7	2.008,4	5.306,7

8. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
A. Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ.			
Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ. μέχρι 31.12.1993	326,0	407,5	-81,5
Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ. από ρύθμιση οφειλών συναλλαγματικών διαφορών ν. 1083/80	1.562,5	1.953,1	-390,6
Σύνολο	1.888,5	2.360,6	-472,1
B. Άτοκα δάνεια προς το Ε.Δ. για συμμετοχή στο ΔΝΤ	2.975,1	2.934,9	40,2
Γενικό σύνολο	4.863,6	5.295,5	-431,9

Αφορούν μακροπρόθεσμα δάνεια σε ευρώ που έχει χορηγήσει η Τράπεζα στο Ελληνικό Δημόσιο.

- Η μείωση κατά 472,1 εκατ. ευρώ που παρατηρείται στα υπόλοιπα των εντόκων δανείων προς το Ελληνικό Δημόσιο οφείλεται στη σταδιακή αποπληρωμή τους. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω δάνεια λήγουν το 2023.
- Η αύξηση κατά 40,2 εκατ. ευρώ του υπολοίπου των άτοκων δανείων προς το Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του στο ΔΝΤ, οφείλεται στην ενσωμάτωση της διαφοράς από την προσαρμογή του λογαριασμού “Καταθέσεις ΔΝΤ σε ευρώ”, λόγω μεταβολής της ισοτιμίας (ανατίμηση) του SDR έναντι του ευρώ, όπως ορίζει η σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος (βλ. σημείωση 5 του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”).

Τα δάνεια για τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο ΔΝΤ θα επιστραφούν εξ ολοκλήρου όταν παύσει η λειτουργία του ΔΝΤ ή όταν παύσει η συμμετοχή της χώρας σε αυτό.

9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος

9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ είναι οι μόνοι εγγεγραμμένοι μεριδίουχοι του κεφαλαίου της ΕΚΤ.

Η εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ πραγματοποιείται σύμφωνα με την κλείδα κατανομής κάθε ΕθνΚΤ.

Σε κάθε ΕθνΚΤ αποδίδεται στάθμιση σε αυτή την κλείδα, η οποία ισούται με το άθροισμα:

- του 50% του μεριδίου συμμετοχής του οικείου κράτους-μέλους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τρέχουσες τιμές και
- του 50% του μεριδίου συμμετοχής του στον πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 29, παρ. 1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Με βάση το ίδιο άρθρο, παρ. 3 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, οι κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αναπροσαρμόζονται ανά πενταετία μετά την ίδρυση του ΕΣΚΤ.

Επίσης, οι κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αναπροσαρμόζονται με κάθε μεταβολή της σύνθεσης των εγγεγραμμένων μελών στο κεφάλαιό της.

Οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ έχουν καταβάλει πλήρως τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ σύμφωνα με τις κλείδες κατανομής τους και συμμετέχουν στα διανεμόμενα κέρδη (ή ζημιές) της.

Οι ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ συνεισφέρουν μόνο το 3,75% του συνολικού μεριδίου τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ για την κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 48.3 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, το εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξάνεται αυτομάτως όταν ένα νέο μέλος (κράτος) εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αντίστοιχη ΕθνΚΤ εντάσσεται στο

ΕΣΚΤ. Η αύξηση καθορίζεται πολλαπλασιάζοντας το υφιστάμενο ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της ΕΚΤ με το λόγο της κλειδας συμμετοχής της νεοεισερχόμενης ΕθνΚΤ στο ΕΣΚΤ προς το άθροισμα των κλειδών συμμετοχής των ΕθνΚΤ που είναι ήδη μέλη του ΕΣΚΤ.

Κλειδες κατανομής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες	2019	2018
	%	%
Banque Nationale de Belgique (Βέλγιο)	2,5280	2,4778
Deutsche Bundesbank (Γερμανία)	18,3670	17,9973
Eesti Pank (Εσθονία)	0,1968	0,1928
Central Bank of Ireland (Ιρλανδία)	1,1754	1,1607
Τράπεζα της Ελλάδος (Ελλάδα)	1,7292	2,0332
Banco de España (Ισπανία)	8,3391	8,8409
Banque de France (Γαλλία)	14,2061	14,1792
Banca d'Italia (Ιταλία)	11,8023	12,3108
Central Bank of Cyprus (Κύπρος)	0,1503	0,1513
Latvijas Banka (Λετονία)	0,2731	0,2821
Lietuvos bankas (Λιθουανία)	0,4059	0,4132
Banque centrale du Luxembourg (Λουξεμβούργο)	0,2270	0,2030
Central Bank of Malta (Μάλτα)	0,0732	0,0648
De Nederlandsche Bank (Ολλανδία)	4,0677	4,0035
Oesterreichische Nationalbank (Αυστρία)	2,0325	1,9631
Banco de Portugal (Πορτογαλία)	1,6367	1,7434
Banka Slovenije (Σλοβενία)	0,3361	0,3455
Národná banka Slovenska (Σλοβακία)	0,8004	0,7725
Suomen Pankki (Φινλανδία)	1,2708	1,2564
Σύνολο ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ	69,6176	70,3915
Българска народна банка (Βουλγαρία)	0,8511	0,8590
Česká národní banka (Τσεχία)	1,6172	1,6075
Danmarks Nationalbank (Δανία)	1,4986	1,4873
Hrvatska narodna banka (Κροατία)	0,5673	0,6023
Magyar Nemzeti Bank (Ουγγαρία)	1,3348	1,3798
Narodowy Bank Polski (Πολωνία)	5,2068	5,1230
Banca Națională a României (Ρουμανία)	2,4470	2,6024
Sveriges Riksbank (Σουηδία)	2,5222	2,2729
Bank of England (Ηνωμένο Βασίλειο)	14,3374	13,6743
Σύνολο ΕθνΚΤ εκτός της ζώνης του ευρώ	30,3824	29,6085
Σύνολο	100,0000	100,0000

Την 1.1.2019 έλαβε χώρα η πενταετής αναθεώρηση των κλειδών κατανομής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, με αποτέλεσμα η κλειδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος να διαμορφωθεί σε 1,7292% από 2,0332%.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ.

Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019		31.12.2018		Μεταβολή
	%	€	%	€	
Εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ (28 χώρες-μέλη της ΕΕ)		10.825,0		10.825,0	0,0
Κλείδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ	1,7292		2,0332		
Καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος		7.536,1		7.619,9	-83,8
Κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα	2,48385		2,88842		
Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο της ΕΚΤ		187,2		220,1	-32,9
Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ		285,8		344,7	-58,9
Συνολικό μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ		473,0		564,8	-91,8

Το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας στο κεφάλαιο της ΕΚΤ ανέρχεται σε 187,2 εκατ. ευρώ έναντι 220,1 εκατ. ευρώ το 2018 και είναι εξ ολοκλήρου καταβεβλημένο. Αντιστοιχεί στο 2,48385% (κλείδα συμμετοχής στο Ευρωσύστημα) του καταβεβλημένου από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος κεφαλαίου της ΕΚΤ, το οποίο ανέρχεται σε 7.536,1 εκατ. ευρώ.

Η συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ ανέρχεται σε 285,8 εκατ. ευρώ, έναντι 344,7 εκατ. ευρώ το 2018, μειωμένη κατά 58,9 εκατ. ευρώ, ως αποτέλεσμα της μεταβολής της κλείδας κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ.

9.2 Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ

Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019		31.12.2018		Μεταβολή
	%	€	%	€	
Συνολικά συναλλαγματικά διαθέσιμα που έχουν μεταβιβαστεί στην ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος		40.344,1		40.792,6	-448,5
Κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα	2,48385		2,88842		
Απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ		1.002,1		1.178,3	-176,2

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται οι απαιτήσεις της Τράπεζας που απορρέουν από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 30 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα μεταφέρθηκαν κατ' αναλογία του μεριδίου συμμετοχής της Τράπεζας στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ με την ένταξη της χώρας στην ζώνη του ευρώ και της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα αποτελούνταν κατά 85% από δολάρια ΗΠΑ και γιεν Ιαπωνίας και κατά 15% από χρυσό.

Έναντι των συναλλαγματικών διαθεσίμων που μεταφέρθηκαν, ενεγράφη απαίτηση εκφρασμένη σε ευρώ η οποία αποφέρει τόκο που υπολογίζεται με επιτόκιο ίσο με το 85% του εκάστοτε επιτοκίου των πράξεων κύριας αναχρημα-

τοδότησης του Ευρωσυστήματος (η διαφορά 15% αντιστοιχεί στο μέρος της απαίτησης που προήλθε από τη μεταφορά του χρυσού και θεωρείται ότι έχει μηδενική απόδοση).¹⁹

Οι προσαρμογές των κλειδών κατανομής στο κεφάλαιο της ΕΚΤ την 1.1.2019, οδήγησαν στην προσαρμογή της απαίτησης της Τράπεζας της Ελλάδος από τη μεταφορά συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ. Λόγω της μείωσης της κλειδας κατανομής, η απαίτηση της Τράπεζας της Ελλάδος μειώθηκε κατά 176,2 εκατ. ευρώ (από 1.178,3 εκατ. ευρώ σε 1.002,1 εκατ. ευρώ).

9.3 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι καθαρές απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ (βλ. ΙΙΙ Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία” και “Υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ/Υπόλοιπα εντός του ευρωσυστήματος” καθώς και σημείωση 1 του παθητικού “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	8.455,8	4.133,6	4.322,2

Από τη συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία, το 8% θεωρείται ότι εκδίδεται από την ΕΚΤ, ενώ το υπόλοιπο 92% κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα, σε μηνιαία βάση. Η διαφορά μεταξύ της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που κατανέμονται στην κάθε ΕθνΚΤ και της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που αυτή πράγματι θέτει σε κυκλοφορία, καταγράφεται ως “καθαρή απαίτηση/ υποχρέωση εντός του Ευρωσυστήματος που σχετίζεται με την κατανομή τραπεζογραμμάτων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος”.

Η αύξηση σε σύγκριση με το 2018 (4.322,2 εκατ. ευρώ) οφείλεται στη μείωση κατά 26,2% των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί πραγματικά σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος το 2019, καθώς και στην αύξηση κατά 5,0% της συνολικής αξίας των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από το Ευρωσύστημα. Το υπόλοιπο της θέσης αυτής εκτοκίζεται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο για όλη τη διάρκεια του 2019 ήταν μηδενικό.

9.4 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

Στις 31.12.2019 το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) ήταν πιστωτικό και απεικονίζεται στο στοιχείο 9.3 του παθητικού “Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”.

9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Από την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος έτους 2019	12,9	83,5	-70,6
Από διορθώσεις νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών	-0,4	-30,6	30,2
Από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ	35,5	34,4	1,1
Σύνολο	48,0	87,3	-39,3

19 Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ της 3ης Νοεμβρίου 1998, όπως τροποποιήθηκε από την κατευθυντήρια γραμμή της 16ης Νοεμβρίου 2000 σχετικά με τη σύνθεση και αποτίμηση των συναλλαγματικών διαθεσίμων και τις λεπτομέρειες της αρχικής μεταβίβασής τους, το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται οι ισοδύναμες απαιτήσεις και την απόδοσή τους (ΕΚΤ/2000/15), ΕΕ L336, 30.12.2000, σελ. 114.

Οι λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος, ύψους 48,0 εκατ. ευρώ, προέκυψαν από:

- Το αποτέλεσμα που προέκυψε για την Τράπεζα από την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος του οικονομικού έτους 2019, ύψους 12,9 εκατ. ευρώ (έσοδο). Το συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα ήταν μικρότερο του αναλογούντος με βάση την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα (βλ. σημείωση 5 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος”).
- Το ποσό 0,4 εκατ. ευρώ που κατέβαλε η Τράπεζα λόγω διορθώσεων στην αναδιανομή νομισματικού εισοδήματος των ετών 2017 και 2018 (βλ. σημείωση 5 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος”).
- Το έσοδο ύψους 35,5 εκατ. ευρώ από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ της χρήσης 2019 (βλ. σημείωση 4 των αποτελεσμάτων “Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές”).

11. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

11.1 Κέρματα ζώνης ευρώ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Κέρματα ζώνης ευρώ	51,7	56,8	-5,1

Το υπόλοιπο του εν λόγω στοιχείου απεικονίζει την αξία των κερμάτων ευρώ που υπάρχουν στα ταμεία της Τράπεζας, τα οποία έχουν εκδοθεί από τις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Τα κέρματα που τίθενται σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου καταχωρούνται σε ειδικό λογαριασμό του τελευταίου, ο οποίος περιλαμβάνεται στο στοιχείο 4.1 του παθητικού “Γενική Κυβέρνηση”.

11.2 Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	Οικόπεδα	Κτίρια	Εξοπλισμός	Λοιπά
Λογιστική αξία την 1.1.2019	561,4	362,7	167,2	13,7	17,8
Κινήσεις:					
• Προσθήκες	8,1	0,0	2,0	3,7	2,4
• Αποσβέσεις	-11,9	0,0	-5,0	-3,9	-3,0
• Αναταξινόμησης	0,0	0,0	0,0	0,6	-0,6
• Διαθέσεις- διαγραφές	-9,0	-9,0	0,0	0,0	0,0
Λογιστική αξία την 31.12.2019	548,6	353,7	164,2	14,1	16,6
Κόστος	794,7	353,7	204,9	166,3	69,8
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-246,1	0,0	-40,7	-152,2	-53,2
Λογιστική αξία την 31.12.2019	548,6	353,7	164,2	14,1	16,6

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο	Οικόπεδα	Κτίρια	Εξοπλισμός	Λοιπά
Λογιστική αξία την 1.1.2018	564,1	359,9	172,3	15,6	16,3
Κινήσεις:					
• Προσθήκες	9,8	0,0	2,8	1,5	5,5
• Αποσβέσεις	-12,5	0,0	-5,1	-4,2	-3,2
• Αναταξινόμησης	0,0	2,8	-2,8	0,8	-0,8
Λογιστική αξία την 31.12.2018	561,4	362,7	167,2	13,7	17,8
Κόστος	799,3	362,7	202,9	165,7	68,0
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-237,9	0,0	-35,7	-152,0	-50,2
Λογιστική αξία την 31.12.2018	561,4	362,7	167,2	13,7	17,8

Στην κατηγορία “Λοιπά” περιλαμβάνονται προκαταβολές κτήσεως λοιπού εξοπλισμού και λογισμικού υπό εγκατάσταση ύψους 13,5 εκατ. ευρώ καθώς και ασώματες ακινητοποιήσεις (κυρίως έξοδα λογισμικού) και έξοδα πολυετούς απόσβεσης ύψους 3,1 εκατ. ευρώ (11,8 εκατ. ευρώ και 6,0 εκατ. ευρώ αντίστοιχα την 31.12.2018).

Συνολικά, η αναπόσβεστη αξία των παγίων περιουσιακών στοιχείων μειώθηκε σε σχέση με το 2018 κατά 12,8 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι εντός του έτους 2019 πραγματοποιήθηκε πώληση οικοπέδου αξίας 8,5 εκατ. ευρώ.

Κατά τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των ακινήτων, που πραγματοποιήθηκε την 31.12.2018 και 31.12.2019, δεν παρουσιάστηκαν ενδείξεις απομείωσης.

11.3 Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Περιουσιακά στοιχεία προγράμματος ασφάλισης προσωπικού	74,1	71,1	3,0
Μετοχές της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών σε SDR	20,9	20,9	0,0
Συμμετοχή στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	5,3	5,3	0,0
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	4,3	4,3	0,0
Σύνολο	104,6	101,6	3,0

Στην κατηγορία “Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία” περιλαμβάνονται κυρίως η συμμετοχή στη “ΔΙΑΣ” (Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.), ύψους 4,1 εκατ. ευρώ (αμετάβλητη συγκριτικά με το 2018), καθώς και μετοχές της εταιρίας “Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.” και του οργανισμού “SWIFT”.

11.4 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	2,0	0,1	1,9

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από την αποτίμηση των εκκρεμών πράξεων σε συνάλλαγμα (spot) που παρακολουθούνται σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως), σύμφωνα με τη μέθοδο της οικονομικής προσέγγισης, καθώς και από την αποτίμηση τίτλων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου (warrants). Οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται σε λογαριασμούς τάξεως στην ονομαστική τους αξία. Τα ποσά αυτά καταχωρήθηκαν και σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”).

11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα

Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Δεδουλευμένοι τόκοι- έσοδα			
Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων			
• Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς Νομισματικής Πολιτικής	346,5	374,1	-27,6
• Χρεόγραφα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	152,6	154,1	-1,5
Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων - σύνολο	499,1	528,2	-29,1
Λοιποί τόκοι-έσοδα	36,9	7,8	29,1
Σύνολο	536,0	536,0	0,0
Λοιπά δεδουλευμένα έσοδα			
• Από προμήθειες	33,6	28,2	5,4
• Από πωλήσεις προϊόντων IETA σε τρίτους	3,7	3,2	0,5
• Από διανομή κερδών της ΕΚΤ	23,2	11,1	12,1
• Λοιπά	1,5	0,0	1,5
Σύνολο	62,0	42,5	19,5
Προπληρωθέντα έξοδα/ Προκαταβολές	228,9	240,5	-11,6
Γενικό Σύνολο	826,9	819,0	7,9

Το σύνολο των δεδουλευμένων εσόδων και προπληρωθέντων εξόδων ανήλθαν σε 826,9 εκατ. ευρώ την 31.12.2019 έναντι 819,0 εκατ. ευρώ την 31.12.2018.

Στην κατηγορία “Λοιποί τόκοι-έσοδα” περιλαμβάνονται δεδουλευμένοι τόκοι επί των καταθέσεων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίες περιλαμβάνονται στο στοιχείο 4.1 του παθητικού “Γενική Κυβέρνηση”.

11.6 Λοιπά στοιχεία

Λοιπά στοιχεία (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Δάνεια στο προσωπικό	402,4	405,2	-2,8
Λοιπά	174,6	157,8	16,8
Σύνολο	577,0	563,0	14,0

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού ανήλθαν την 31.12.2019 σε 577,0 εκατ. ευρώ, έναντι 563,0 εκατ. ευρώ την 31.12.2018.

Στην κατηγορία “Λοιπά” περιλαμβάνονται κυρίως τα εξής στοιχεία: απαίτηση δανείων από την παλαιά Τράπεζα Κρήτης, απαιτήσεις από ασφαλιστικούς οργανισμούς, πελάτες και αποθέματα Ι.Ε.Τ.Α., καθώς και αποθέματα εντύπων και γραφικής ύλης.

Για την απαίτηση δανείων από την παλαιά Τράπεζα Κρήτης, ύψους 61,0 εκατ. ευρώ, έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη, η οποία περιλαμβάνεται στο στοιχείο 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Ειδικές προβλέψεις”.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία

Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Αξία τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος	21.083,4	28.583,8	-7.500,4
Υποχρέωση που απορρέει από το μερίδιο που εκδίδεται για λογαριασμό της ΕΚΤ (8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ επί την κλείδα συμμετοχής στο Ευρωσύστημα)	-2.568,8	-2.844,8	276,0
Απαίτηση/Υποχρέωση που απορρέει από την κατανομή εντός του Ευρωσυστήματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	11.024,6	6.978,4	4.046,2
Καθαρή απαίτηση που απορρέει από την κατανομή εντός του Ευρωσυστήματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	8.455,8	4.133,6	4.322,2
Αξία τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων	29.539,2	32.717,4	-3.178,2

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζεται το μερίδιο που αναλογεί στην Τράπεζα της Ελλάδος επί του συνόλου των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ στο Ευρωσύστημα, και υπολογίζεται με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων της Τράπεζας (2,2850% στις 31.12.2019 έναντι 2,6575% στις 31.12.2018).

Κατά τη διάρκεια του 2019, η συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από το Ευρωσύστημα αυξήθηκε κατά 5,0% (1.292,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019, έναντι 1.231,1 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018). Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων ανέρχεται σε 29.539,2 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2019, έναντι 32.717,4 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2018 παρουσιάζοντας μείωση κατά 9,7%, κυρίως λόγω της μείωσης της κλείδας κατανομής τραπεζογραμμάτων της Τράπεζας. Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος μειώθηκε κατά 26,2%, από 28.583,8 εκατ. ευρώ το 2018 σε 21.083,4 εκατ. ευρώ το 2019. Καθώς η πραγματική κυκλοφορία είναι μικρότερη από αυτή που αναλογεί στην Τράπεζα, η διαφορά τους, ύψους 8.455,8 εκατ. ευρώ, εμφανίζεται στο στοιχείο 9.3 του ενεργητικού “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ” (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής

2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)	9.108,2	2.819,1	6.289,1

Οι λογαριασμοί αυτοί εμφανίζουν τις καταθέσεις των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους για τήρηση ελάχιστων αποθεματικών στο Ευρωσύστημα και για την τακτοποίηση των μεταξύ τους πληρωμών. Τα υπόλοιπα των ελάχιστων αποθεματικών, που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα, εκτοκίζονται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο κατά τη διάρκεια του 2019 ήταν μηδενικό.

Από τον Ιούνιο του 2014, τα πλεονάζοντα αποθεματικά των πιστωτικών ιδρυμάτων, δηλαδή τα ποσά ρευστότητας που τηρούν στους τρεχούμενους λογαριασμούς τους με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες καθ' υπέρβαση των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών, εκτοκίζονται με μηδενικό επιτόκιο ή, με το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, εφόσον είναι μικρότερο του μηδενός. Το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων κατά το 2019 ήταν αρνητικό (μέσος όρος -0,43%).

Από τις 30 Οκτωβρίου 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ θέσπισε σύστημα δύο βαθμίδων για τον εκτοκισμό των αποθεματικών, σύμφωνα με το οποίο μέρος από τα (ως άνω) πλεονάζοντα αποθεματικά των πιστωτικών ιδρυμάτων θα εξαιρείται από το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και θα εκτοκίζεται με ετήσιο επιτόκιο 0%. Το ποσό των εν λόγω πλεοναζόντων αποθεματικών το οποίο εξαιρείτο από το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων – η απαλλασσόμενη βαθμίδα (exempt tier) – καθορίστηκε ως το εξαπλάσιο των ελάχιστων αποθεματικών κάθε ιδρύματος²⁰. Η μη απαλλασσόμενη βαθμίδα (non-exempt tier) των πλεοναζόντων αποθεματικών εξακολουθεί να εκτοκίζεται με μηδενικό επιτόκιο ή με το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, τα πιστωτικά ιδρύματα αύξησαν το υπόλοιπο των καταθέσεων στους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Κατά τη διάρκεια του 2019 το μέσο υπόλοιπο των τρεχούμενων λογαριασμών των πιστωτικών ιδρυμάτων διαμορφώθηκε σε 2,9 δισεκ. ευρώ, έναντι μέσου υπολοίπου 2,0 δισεκ. ευρώ κατά το έτος 2018 (αύξηση 45,0%).

2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	0,0	4.030,0	-4.030,0

Αφορά την πάγια διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων που παρέχει το Ευρωσύστημα στα πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Ειδικότερα, πρόκειται για τις καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος διάρκειας μίας ημέρας (overnight) με προκαθορισμένο επιτόκιο, το οποίο για το 2019 ήταν αρνητικό (μέσος όρος -0,43%).

Το υπόλοιπο των καταθέσεων αυτών μεταβάλλεται σε ημερήσια βάση. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν είχαν πραγματοποιήσει καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας κατά την 31.12.2019.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του 2019 το μέσο υπόλοιπο των παραπάνω καταθέσεων διαμορφώθηκε σε 0,6 δισεκ. ευρώ, έναντι μέσου υπολοίπου 0,4 δισεκ. ευρώ κατά το έτος 2018.

2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει τις καταθέσεις από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη, για την κάλυψη της μείωσης της αγοραίας αξίας των περιουσιακών στοιχείων που έχουν χορηγηθεί στην Τράπεζα ως εγγύηση για πράξεις νομισματικής πολιτικής, όταν αυτή μειωθεί κάτω από το προκαθορισμένο περιθώριο ασφαλείας.

Στις 31.12.2019 οι εν λόγω καταθέσεις είχαν μηδενικό υπόλοιπο.

4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ

4.1 Γενική κυβέρνηση

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Γενική κυβέρνηση	25.930,7	23.518,8	2.411,9

²⁰ Ο πολλαπλασιαστής είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ, σύμφωνα με το εκάστοτε ύψος των πλεοναζόντων αποθεματικών.

Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου και των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

Κατά τη διάρκεια του 2019 το μέσο υπόλοιπο των παραπάνω κεφαλαίων διαμορφώθηκε σε 29,7 δισεκ. ευρώ, έναντι 19,1 δισεκ. ευρώ το 2018 (αύξηση 55,5%). Η αύξηση αυτή προέρχεται από την αύξηση των κεφαλαίων υπό τον Ενιαίο Λογαριασμό Θησαυροφυλακίου, ως επίσης και από τη μεταφορά διαθεσίμων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης στην Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο διαχείρισης της ρευστότητας του Συστήματος Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4270/2014, περί αρχών δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας, όπως ισχύει.

4.2 Λοιπές υποχρεώσεις

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Λοιπές υποχρεώσεις	1.491,1	1.435,2	55,9

Περιλαμβάνονται υπόλοιπα κυρίως λογαριασμών διαφόρων φορέων και οργανισμών, καθώς και υπόλοιπα λογαριασμών χρηματοπιστηριακών εταιριών.

5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Καταθέσεις ΔΝΤ	2.293,6	2.253,6	40,0
Λοιπές καταθέσεις	172,8	141,9	30,9
Σύνολο	2.466,4	2.395,5	70,9

Οι καταθέσεις ΔΝΤ αφορούν καταθέσεις ποσού 2.293,6 εκατ. ευρώ (2.253,6 εκατ. ευρώ στις 31.12.2018) και σχετίζονται κυρίως με το λογαριασμό σε ευρώ (No.1), ύψους 2.291,2 εκατ. ευρώ, που τηρεί το ΔΝΤ στην Τράπεζα και αντιστοιχεί στο μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε ευρώ (μέρος της quota, βλ. σημείωση 2.1 του ενεργητικού “Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)”).

Η αύξηση κατά 40,0 εκατ. ευρώ οφείλεται στην προσαρμογή τέλους έτους, λόγω της μεταβολής της ισοτιμίας του SDR έναντι του ευρώ, ώστε οι καταθέσεις να αντιστοιχούν στο ποσό των SDR που καθορίζεται από το ΔΝΤ. Η ισοτιμία έχει ληφθεί από το ΔΝΤ (1 ευρώ = 0,80914 SDR στις 30.12.2019, έναντι 1 ευρώ = 0,82356 SDR στις 28.12.2018). Βάσει της σύμβασης που υπογράφηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2016 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος, το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει το συναλλαγματικό κίνδυνο που προκύπτει από τις καταθέσεις του ΔΝΤ και γίνεται προσαρμογή αντίστοιχα στο υπόλοιπο των δανείων που έχουν δοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του στο ΔΝΤ.

Στις λοιπές καταθέσεις περιλαμβάνονται κυρίως τα κεφάλαια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

6. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο σε SDR από κατανομές του ΔΝΤ	11,2	5,9	5,3
Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο (μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ - μέρος quota - σε SDR)	709,5	696,4	13,1
Λοιπές υποχρεώσεις	20,7	12,7	8,0
Σύνολο	741,4	715,0	26,4

Οι παραπάνω υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο σε SDR αντιστοιχίζονται στο ενεργητικό με ισόποσες απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ (βλ. σημείωση 2.1 του ενεργητικού “Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)”).

7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

7.1 Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις

Πρόκειται για καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών ύψους 2,6 χιλ. ευρώ (31.12.2018: 2,5 χιλ. ευρώ).

9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος

9.2 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

Το ύψος της υποχρέωσης στις 31.12.2019 ήταν μηδενικό, καθώς η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά είχαν τεθεί σε κυκλοφορία ήταν μικρότερη από αυτή που αναλογούσε στην Τράπεζα. Επομένως η διαφορά τους εμφανίζεται ως απαίτηση στο στοιχείο 9.3 του ενεργητικού “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”.

9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	25.658,1	28.596,3	-2.938,2

Πρόκειται για τις καθαρές υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι της ΕΚΤ που απορρέουν από τις διευρωπαϊκές συναλλαγές των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και τις συναλλαγές της Τράπεζας της Ελλάδος με τις λοιπές ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, με την ΕΚΤ, καθώς και με τις κεντρικές τράπεζες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός Ευρωσυστήματος) που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

Το υπόλοιπο της θέσης αυτής εκτοκίζεται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο για όλη τη διάρκεια του 2019 ήταν μηδενικό.

9.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Στις 31.12.2019 το καθαρό αποτέλεσμα των λοιπών συναλλαγών της Τράπεζας της Ελλάδος με το Ευρωσύστημα ήταν χρεωστικό (απαίτηση) και απεικονίζεται στο στοιχείο 9.5 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”.

10. Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση	0,5	2,0	-1,5

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται διάφοροι λογαριασμοί, οι οποίοι την 31.12.2019 βρίσκονταν υπό διακανονισμό, όπως εισερχόμενες εντολές εν αναμονή εκτέλεσης.

Το υπόλοιπο την 31.12.2019 αφορά κυρίως επιταγές και εντολές πληρωτέες που δεν έχουν ακόμη διακανονιστεί, καθώς και υπό τακτοποίηση υπόλοιπα ενδιάμεσων λογαριασμών.

11. Λοιπές υποχρεώσεις

11.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα

Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Δεδουλευμένοι τόκοι πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO II (αρνητικό επιτόκιο)	38,8	28,6	10,2
Δεδουλευμένοι τόκοι πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO III (αρνητικό επιτόκιο)	1,9	0,0	1,9
Αμοιβές και έξοδα χρήσης πληρωτέα	22,8	15,0	7,8
Έσοδα επόμενων χρήσεων	0,9	0,9	0,0
Λοιποί δεδουλευμένοι τόκοι & προμήθειες	2,5	2,7	-0,2
Σύνολο	66,9	47,2	19,7

11.3 Λοιπά στοιχεία

Λοιπά στοιχεία παθητικού (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Ποσό μερισμάτων προς διανομή τρέχουσας χρήσεως	13,3	9,5	3,8
Φόρος μερισμάτων	0,0	3,9	-3,9
Ποσό μερισμάτων προς διανομή χρήσεων 2014-2018	19,0	0,0	19,0
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως περιερχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	779,0	644,3	134,7
Λοιπές υποχρεώσεις	53,0	65,5	-12,5
Σύνολο	864,3	723,2	141,1

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 116/2019 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β'), η οποία έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (σχετική Εγκύκλιος Ε.2107/12.06.2019), τα διανεμηθέντα μερίσματα συγκεκριμένων νομικών προσώπων, μεταξύ των οποίων και η Τράπεζα της Ελλάδος, παύουν να φορολογούνται ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167) αναδρομικά από 1.1.2014. Κατόπιν τούτου, τα ποσά που, κατά συμμόρφωση προς προηγούμενες οδηγίες της Φορολογικής Διοίκησης (σχετική Εγκύκλιος ΠΟΛ 1059/2015), είχαν καταβληθεί για φόρους κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4172/2013) χρήσεων 2014-2018, ύψους 19,0 εκατ. ευρώ, θα αποδοθούν στους δικαιούχους μετόχους.

Στην κατηγορία "Λοιπές υποχρεώσεις" περιλαμβάνονται λοιποί φόροι προς απόδοση, τα υπόλοιπα προσωρινών πιστωτικών λογαριασμών και διαφόρων λογαριασμών υπέρ τρίτων (προμηθευτές κ.λπ.), καθώς και λοιπές υποχρεώσεις.

12. Προβλέψεις

Προβλέψεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)					
	Σύνολο	Ειδικές (α)	Για παροχές προς ασφαλισμένους (β)	Έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων (γ)	Για πράξεις νομισματικής πολιτικής (δ)
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2019	7.805,8	325,3	2.168,8	5.307,0	4,7
Αύξηση	849,6	197,9	651,7	0,0	0,0
Απελευθέρωση	-768,1	0,0	0,0	-766,0	-2,1
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	-101,6	-2,2	-97,4	-2,0	0,0
Μεταβολή προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και λοιπών προβλέψεων	11,7	-0,4	12,1	0,0	0,0
Υποσύνολο	-8,4	195,3	566,4	-768,0	-2,1
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2019	7.797,4	520,6	2.735,2	4.539,0	2,6

Προβλέψεις

(ποσά σε εκατ. ευρώ)

	Σύνολο	Ειδικές (α)	Για παροχές προς ασφαλι- σμένους (β)	Έναντι χρηματο- οικονομικών και λειτουργικών κινδύνων (γ)	Για πράξεις νομισματικής πολιτικής (δ)
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018	7.600,3	135,5	2.155,8	5.307,0	2,0
Αύξηση	304,4	196,5	95,9	7,4	4,7
Απελευθέρωση	-9,3	-7,3	0,0	0,0	-2,0
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	-105,2	-1,9	-96,0	-7,4	0,0
Μεταβολή προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και λοιπών προβλέψεων	15,6	2,5	13,1	0,0	0,0
Υποσύνολο	205,5	189,8	13,0	0,0	2,7
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2018	7.805,8	325,3	2.168,8	5.307,0	4,7

Η Τράπεζα της Ελλάδος σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις, μέσω των οποίων ισχυροποιείται η οικονομική της θέση, ώστε να αντεπεξέρχεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στον ρόλο της και στους κινδύνους που αναλαμβάνει.

Η Τράπεζα επαναξιολογεί σε ετήσια βάση το σύνολο των προβλέψεων και επαναπροσδιορίζει το ύψος τους μετά από εκτίμηση των κινδύνων.

Αναλυτικά οι προβλέψεις έχουν ως εξής:

α. Ειδικές προβλέψεις

Ειδικές προβλέψεις (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Για επισφαλείς απαιτήσεις και διαχειριστικά ελλείμματα	116,3	116,3	0,0
Για εκκρεμείς αγωγές	404,3	209,0	195,3
Σύνολο	520,6	325,3	195,3

Οι ειδικές προβλέψεις περιλαμβάνουν προβλέψεις έναντι επισφαλών απαιτήσεων προκειμένου να καλύψουν τον κίνδυνο που ενδέχεται να επέλθει από τη μη είσπραξη αυτών, καθώς και πρόβλεψη για την κάλυψη εκκρεμών αγωγών κατά της Τράπεζας σε περίπτωση ευδοκίμησής τους, συναφών προς την κύρια και επικουρική σύνταξη, το ποσό των οποίων προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη.

β. Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

Η σχηματισθείσα πρόβλεψη συνολικού ύψους 2.735,2 εκατ. ευρώ, έναντι 2.168,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για αποζημίωση προσωπικού (ν. 2112/20, όπως ισχύει) ύψους 46,4 εκατ. ευρώ, έναντι 39,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση και για την παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης συνολικού ύψους 2.380,4 εκατ. ευρώ, έναντι 1.833,5 την προηγούμενη χρήση, καθώς η Τράπεζα έχει αναλάβει και ενεργεί, βάσει του ν. 3863/2010, άρθρο 64, την κοινωνική ασφάλιση του προσωπικού της, σύμφωνα με τον οποίο ο υπολογισμός των παροχών διέπεται από τις γενικές διατάξεις των νόμων, όπως ισχύουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των αντίστοιχων Καταστατικών των πρώην Ταμείων της Τράπεζας. Για την επιμέτρηση των υποχρεώσεων αυτών διενεργούνται ετησίως αναλογιστικές μελέτες από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρία και σχετική ανάλυση για τη χρήση 2019 παρατίθεται στον κάτωθι πίνακα.

Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών			Αποζημίωση v. 2112/1920
	Κύρια σύνταξη	Επικουρική σύνταξη	Σύνολο	
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2019	1.362,5	471,0	1.833,5	39,0
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	25,2	8,6	33,8	0,5
Τόκος επί παρούσας αξίας υποχρέωσης	25,8	8,5	34,3	0,6
Κόστος προϋπηρεσίας	140,2	0,0	140,2	0,0
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	135,9	77,0	212,9	3,8
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών σε δημογραφικές υποθέσεις	60,5	24,3	84,8	2,4
Αναλογιστική ζημία λόγω αλλαγών στην εμπειρία	108,1	28,0	136,1	2,3
Καταβολές παροχών	-71,9	-23,3	-95,2	-2,2
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2019	1.786,3	594,1	2.380,4	46,4

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα τηρεί προγράμματα καθορισμένων εισφορών για γονικές και μετεργασιακές παροχές συνολικού ύψους 308,4 εκατ. ευρώ, έναντι 296,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Σύμφωνα με απόφαση της Τράπεζας, οι παροχές αυτές δεν συνεπάγονται επιπλέον οικονομική επιβάρυνση της Τράπεζας πέραν της ήδη καταβαλλόμενης εργοδοτικής εισφοράς.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές ανά αναλογιστική μελέτη	Κύρια σύνταξη		Επικουρική σύνταξη		v. 2112/1920	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,01%	1,73%	1,04%	1,85%	0,77%	1,65%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Θνησιμότητα	ENVK2000					

Επίσης, έχει γίνει η παραδοχή ότι η μελλοντική αύξηση των αποδοχών και συντάξεων θα είναι τουλάχιστον ίση με τον πληθωρισμό.

γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων

Η Τράπεζα σχηματίζει και διατηρεί πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητές της.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί τους αναλαμβανόμενους κινδύνους κατόπιν σταθμίσεως και ενδελεχούς ελέγχου των δεδομένων, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους. Στο πλαίσιο αυτό σχηματίζει προβλέψεις ακολουθώντας την πρακτική της ΕΚΤ και των άλλων ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

Οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι είναι:

- Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος μείωσης της αγοραίας αξίας των αποκτηθέντων από την Τράπεζα χρηματοοικονομικών μέσων εξαιτίας μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες (συναλλαγματικός κίνδυνος) ή στα επιτόκια (επιτοκιακός κίνδυνος).

- Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στην κάλυψη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει έναντι της Τράπεζας. Συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να είναι δανειζόμενοι, εκδότες τίτλων καθώς και αποδέκτες καταθέσεων εκ μέρους της Τράπεζας.

- Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος επιπτώσεων στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα, των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Από τη διαδικασία επιμέτρησης και κατά την κρίση της Διοίκησης της Τράπεζας έχουν σχηματισθεί προβλέψεις που προορίζονται να καλύψουν τους ακόλουθους κινδύνους:

- τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο αγοράς που σχετίζεται με τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της Τράπεζας καθώς και με τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής νομισματικής πολιτικής,
- τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο αγοράς που σχετίζεται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, ήτοι τις πράξεις αναχρηματοδότησης των αντισυμβαλλομένων πιστωτικών ιδρυμάτων και την απόκτηση χρεογράφων στο πλαίσιο προγραμμάτων αγορών του Ευρωσυστήματος.

Η Τράπεζα επιμετρεί τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της καθώς και από τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής νομισματικής πολιτικής.

Στους παρακολουθούμενους χρηματοοικονομικούς κινδύνους συμπεριλαμβάνονται και οι κίνδυνοι που απορρέουν από την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω κίνδυνοι επιμετρούνται από την ΕΚΤ για κάθε ΕθνΚΤ. Οι επιμετρήσεις διενεργούνται με τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας εκάστου έτους.

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η Αξία σε Κίνδυνο (VaR), σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και με χρονικό ορίζοντα το ένα έτος.

Το ύψος της πρόβλεψης αυτής αφορά σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους και εξετάζεται σε ετήσια βάση. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνει το ύψος της πρόβλεψης που πρέπει να σχηματισθεί κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων.

Το συνολικό ύψος των επιμετρηθέντων χρηματοοικονομικών κινδύνων για τη χρήση 2019 ανήλθε σε 4.539,0 εκατ. ευρώ και καλύπτεται πλήρως από τη πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για το σκοπό αυτό.

δ. Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής

Η ΕΚΤ διεξάγει, σε συνεργασία με τις ΕθνΚΤ, έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων αποκτηθέντων στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής (SMP, CBPP, CBPP2, CBPP3, PSPP, CSPP και ABSPP).

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την κλειόμενη χρήση και ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων CSPP, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ επανεξέτασε το ύψος της πρόβλεψης έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής που είχε σχηματιστεί στις 31.12.2018 και αποφάσισε την προσαρμογή (μείωση) της συγκεκριμένης πρόβλεψης από 161,1 εκατ. ευρώ σε 89,4 εκατ. ευρώ την 31.12.2019.

Σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, η πρόβλεψη αυτή κατανέμεται σε όλες τις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών-μελών με βάση τις ισχύουσες κλειδές συμμετοχής στο Ευρωσύστημα στη χρονιά που πραγματοποιήθηκε η αρχική απομείωση (2018). Η συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στη συγκεκριμένη πρόβλεψη ανέρχεται σε 2,6 εκατ. ευρώ, η οποία ισοδυναμεί με το 2,8884% (κλειδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα) της συνολικής πρόβλεψης (2018:4,7 εκατ. ευρώ).

Οι αντίστοιχες προσαρμογές εμφανίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως της Τράπεζας. Στην περίπτωση της Τράπεζας της Ελλάδος το ποσό που προέκυψε από την μερική απελευθέρωση της πρόβλεψης ανήλθε σε 2,1 εκατ. ευρώ (βλ. σημείωση 5 των αποτελεσμάτων “Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος”).

13. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από την αποτίμηση (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
Χρυσού	4.678,4	3.550,8	1.127,6
Συναλλάγματος	145,7	112,3	33,4
Χρεογράφων	17,8	5,0	12,8
Μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων	5,4	2,8	2,6
Τίτλων warrants	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	4.847,4	3.671,0	1.176,4

Σύμφωνα με τους κανόνες και τις λογιστικές αρχές που έχει καθορίσει η ΕΚΤ για τις τράπεζες-μέλη του ΕΣΚΤ και ιδίως την αρχή της συντηρητικότητας, τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που προκύπτουν από την αποτίμηση του χρυσού, των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, των χρεογράφων και των χρηματοοικονομικών μέσων εντός και εκτός ισολογισμού δεν λογίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα, αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (λειτουργούν ως αποθεματικά μόνο για τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία). Αντιθέτως, οι ζημιές από αποτίμηση που προκύπτουν στο τέλος της χρήσης λογίζονται ως έξοδα και μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών “Αναγνώριση εσόδων”).

Από την αποτίμηση στο τέλος της χρήσης 2019 προέκυψαν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ύψους 4.847,4 εκατ. ευρώ, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων (4.678,4 εκατ. ευρώ) προέρχεται από τον χρυσό. Από τα εξ αποτιμήσεως κέρδη του συναλλάγματος, το μεγαλύτερο μέρος προέρχεται από τη θέση σε δολάρια ΗΠΑ.

14. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας ανέρχεται σε 643,2 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικά, το μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά έχουν ως εξής:

14.1 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, μετά τις αυξήσεις που έγιναν σύμφωνα με τα ν.δ. 413/70 και 889/71, τους ν. 542/77 και 1249/82, την Υπουργική Απόφαση Ε. 2665/88, το ν. 2065/92, την Υπουργική Απόφαση 1281/30.10.96 και τις Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου 8/4.2.2000, 32/23.5.2002, 17/4.7.2005 και 8/10.6.2008, ανέρχεται σε 111.243.362 ευρώ, διαιρούμενο σε 19.864.886 μετοχές ονομαστικής αξίας 5,60 ευρώ έκαστη.

14.2 Τακτικό αποθεματικό

Το τακτικό αποθεματικό ανέρχεται σε 111.243.362 ευρώ και είναι εξισωμένο με το μετοχικό κεφάλαιο.

14.3 Έκτακτο αποθεματικό

Το έκτακτο αποθεματικό ενισχύθηκε από τα κέρδη της χρήσης 2019 κατά 50,0 εκατ. ευρώ και ανέρχεται σε 134,5 εκατ. ευρώ.

14.4 Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων

Το ειδικό αυτό αποθεματικό σχηματίστηκε από την υπεραξία που προέκυψε από την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας των ακινήτων της Τράπεζας στην εύλογη (αγοραία) αξία τους, κατά τις χρήσεις 2004 και 2007, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ανεξάρτητων εκτιμητών.

Μέρος της υπεραξίας κεφαλαιοποιήθηκε κατά τις χρήσεις 2005 και 2008 με διανομή δωρεάν μετοχών στους μετόχους, ενώ μικρό μέρος, που προερχόταν από τα ακίνητα της Τράπεζας που πωλήθηκαν, μεταφέρθηκε στα κέρδη της Τράπεζας κατά τις χρήσεις 2008, 2009 και 2010.

Το 2017 ποσό ύψους 221,8 εκατ. ευρώ χρησιμοποιήθηκε για τη κάλυψη της ζημίας από την απομείωση των ακινήτων (οικοπέδων και κτιρίων) που διενεργήθηκε κατά τη χρήση αυτή.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού στις 31.12.2019 ανέρχεται σε 284,9 εκατ. ευρώ.

14.5 Λοιπά ειδικά αποθεματικά

Ανέρχονται σε 1,3 εκατ. ευρώ και αφορούν την αξία έργων τέχνης και πάγιων στοιχείων, τα οποία έχουν παραχωρηθεί δωρεάν στην Τράπεζα.

V. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τα **κέρδη της Τράπεζας** στη χρήση 2019 ανήλθαν σε 842,3 εκατ. ευρώ, έναντι 657,6 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

Ε Σ Ο Δ Α

Τα **συνολικά καθαρά έσοδα** από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, τους τόκους των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, τις προμήθειες και τα λοιπά έσοδα από τις εργασίες εσωτερικού και εξωτερικού διαμορφώθηκαν σε 1.166,0 εκατ. ευρώ, έναντι 1.199,4 εκατ. ευρώ στη χρήση 2018, σημειώνοντας μείωση κατά 2,8%.

Ειδικότερα:

- Τα **καθαρά έσοδα από τόκους, χρηματοοικονομικές πράξεις και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος** διαμορφώθηκαν σε 907,0 εκατ. ευρώ, έναντι 1.040,9 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 12,9%.
- Τα **καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες** διαμορφώθηκαν σε 103,5 εκατ. ευρώ, έναντι 88,1 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 17,5%.
- Τα **έσοδα από μετοχές και συμμετοχές** υπερδιπλασιάστηκαν και ανήλθαν σε 134,8 εκατ. ευρώ, έναντι 56,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.
- **Τέλος, τα λοιπά έσοδα** διαμορφώθηκαν σε 20,7 εκατ. ευρώ, έναντι 13,6 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 52,2%.

Ε Ξ Ο Δ Α

Τα **συνολικά έξοδα** διαμορφώθηκαν σε 323,7 εκατ. ευρώ, έναντι 541,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 40,3%.

Ειδικότερα:

- Τα **συνολικά έξοδα της Τράπεζας πλην προβλέψεων** διαμορφώθηκαν σε 891,8 εκατ. ευρώ, έναντι 345,2 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 546,6 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της αναλογιστικής αποτίμησης των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους.
- Στη χρήση 2019 απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες **προβλέψεις** για χρηματοοικονομικούς κινδύνους ύψους 766,0 εκατ. ευρώ, ενώ σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις ύψους 197,9 εκατ. ευρώ, κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας και για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις μείωσαν τα συνολικά έξοδα κατά 568,1 εκατ. ευρώ, έναντι αύξησης των εξόδων κατά 196,6 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2019.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

1. Καθαροί τόκοι - έσοδα

Οι καθαροί τόκοι - έσοδα (τόκοι - έσοδα μείον τόκοι - έξοδα) μειώθηκαν κατά 13,1% και ανήλθαν σε 835,6 εκατ. ευρώ, έναντι 961,2 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Για λόγους εναρμονισμένης παρουσίασης, οι τόκοι - έσοδα και οι τόκοι - έξοδα που προέρχονται από το ίδιο στοιχείο του ισολογισμού σχετιζόμενο με πράξεις νομισματικής πολιτικής, συμψηφίζονται είτε στους τόκους - έσοδα είτε στους τόκους - έξοδα, λαμβάνοντας υπόψη εάν το καθαρό ποσό είναι θετικό ή αρνητικό.

1.1 Τόκοι - έσοδα

Οι επιμέρους κατηγορίες των τόκων - εσόδων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι - έσοδα			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
α. από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	0,0	27,1	-27,1
β. από χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	281,9	284,7	-2,8
γ. από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα	0,4	97,7	-97,3
δ. από επενδυτικά χαρτοφυλάκια (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)	248,3	263,7	-15,4
ε. από επενδυτικά χαρτοφυλάκια σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου	207,4	233,0	-25,6
στ. από μακροπρόθεσμες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου	7,4	10,1	-2,7
ζ. από καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου	62,1	31,6	30,5
η. από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας	0,3	0,7	-0,4
θ. από καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών	37,0	5,4	31,6
ι. από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	4,9	4,3	0,6
κ. λοιποί τόκοι - έσοδα	1,4	3,0	-1,6
Σύνολο	851,1	961,3	-110,2

Οι τόκοι - έσοδα μειώθηκαν κατά 110,2 εκατ. ευρώ και ανήλθαν σε 851,1 εκατ. ευρώ, έναντι 961,3 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, κυρίως λόγω της μείωσης των εσόδων από ειδικές χορηγήσεις σε πιστωτικά ιδρύματα μέσω πράξεων παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA).

Ειδικότερα:

1.1.α. Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Οι τόκοι ανά κατηγορία πράξεων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
- από πράξεις TLTRO II	0,0	26,9	-26,9
- από τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	0,0	0,2	-0,2
Σύνολο	0,0	27,1	-27,1

Κατά την τρέχουσα χρήση αναγνωρίστηκαν τόκοι - έσοδα από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, όπως αναλύονται στη σημείωση 1.2.α "Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής".

Στη χρήση 2018, οι τόκοι - έσοδα ύψους 27,1 εκατ. ευρώ προέρχονταν από δάνεια της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα μέσω των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO II) και της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης που διενεργούνται από το Ευρωσύστημα για τη χορήγηση ρευστότητας, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Ειδικότερα, οι στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO II εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το έτος 2016 με τετραετή διάρκεια και δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης μετά την παρέλευση διετίας. Το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού των πράξεων TLTRO II για κάθε πιστωτικό ίδρυμα οριστικοποιήθηκε εντός του 2018. Έως τότε οι τόκοι των εν λόγω πράξεων υπολογίζονταν με βάση το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων,

καθώς αυτό είχε θεωρηθεί ότι αντανakλούσε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την αρχή της συντηρητικότητας που διέπει τους λογιστικούς κανόνες του Ευρωσυστήματος. Ως εκ τούτου στη χρήση 2018, πραγματοποιήθηκε επανυπολογισμός του ποσού των τόκων ανά Π.Ι. για τα έτη 2016 και 2017 και αναγνωρίστηκαν τόκοι - έσοδα ύψους 11,4 εκατ. ευρώ για το 2016 και ύψους 29,3 εκατ. ευρώ για το 2017, ενώ για το 2018 οι τόκοι - έξοδα ανήλθαν σε 13,8 εκατ. ευρώ. Επομένως, το συνολικό ποσό των τόκων – εσόδων από πράξεις TLTRO II για το έτος του 2018 ανήλθε σε 26,9 εκατ. ευρώ.

1.1.β. Τόκοι χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

Οι τόκοι ανά χαρτοφυλάκιο αναλύονται ως εξής:

Τόκοι χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	2019	2018	Μεταβολή
- Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	3,7	6,3	-2,6
- Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	28,7	29,6	-0,9
- Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	72,3	107,5	-35,2
- Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	177,2	141,3	35,9
Σύνολο	281,9	284,7	-2,8

Πρόκειται για τους τόκους των χρεογράφων που αποκτήθηκαν από την Τράπεζα στο πλαίσιο του πρώτου Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για την αγορά Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme - CBPP), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme - SMP), του τρίτου Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για την Αγορά Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3), καθώς και του προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP).

Το 2019 οι τόκοι ανήλθαν σε 281,9 εκατ. ευρώ, έναντι 284,7 εκατ. ευρώ το 2018. Παρατηρείται μείωση των τόκων των χαρτοφυλακίων CBPP και SMP, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση του μέσου ύψους των χαρτοφυλακίων λόγω λήξεων. Παράλληλα αυξήθηκαν οι τόκοι του χαρτοφυλακίου PSPP, λόγω αύξησης της θέσης και της μέσης απόδοσής του.

1.1.γ. Τόκοι από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα

Οι τόκοι των ειδικών χορηγήσεων προς τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω πράξεων παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) ανήλθαν σε 0,4 εκατ. ευρώ, έναντι 97,7 εκατ. ευρώ το 2018. Η σημαντική μείωση οφείλεται στο γεγονός ότι από τις 21 Μαρτίου 2019 τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα έχουν αποπληρώσει ολοσχερώς τις πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (βλ. σημείωση 6 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ”).

1.1.δ. Τόκοι επενδυτικών χαρτοφυλακίων (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)

Οι τόκοι επενδυτικών χαρτοφυλακίων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι επενδυτικών χαρτοφυλακίων ανά κατηγορία επενδύσεων (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	2019	2018	Μεταβολή
- από χρεόγραφα σε ευρώ	203,5	224,9	-21,4
- από χρεόγραφα σε συνάλλαγμα	32,2	25,3	6,9
- από προθεσμιακές καταθέσεις και τρεχούμενους λογαριασμούς	12,6	13,5	-0,9
Σύνολο	248,3	263,7	-15,4

Η μείωση κατά 15,4 εκατ. ευρώ έναντι της προηγούμενης χρήσης, οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση της θέσης σε χρεόγραφα σε ευρώ, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από την αύξηση της θέσης και της μέσης απόδοσης των χρεογράφων σε συνάλλαγμα.

1.1.ε. Τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου

Οι τόκοι του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου σημείωσαν μείωση κατά 25,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (2019: 207,4 εκατ. ευρώ, 2018: 233,0 εκατ. ευρώ), κυρίως λόγω της μείωσης της μέσης απόδοσης των χρεογράφων.

1.1.στ. Τόκοι μακροπρόθεσμων απαιτήσεων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Η κατηγορία αυτή αφορά τους τόκους επί των δανείων που έχει χορηγήσει η Τράπεζα προς το Ελληνικό Δημόσιο μέχρι τις 31.12.1993.

Το 2019 οι τόκοι αυτοί ανήλθαν συνολικά σε 7,4 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση κατά 2,7 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2018: 10,1 εκατ. ευρώ). Η μείωση αυτή προήλθε αφενός από τη μείωση των επιτοκίων αναφοράς βάσει των οποίων εκτοκίζονται τα δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο και αφετέρου από τη μείωση του κεφαλαίου των δανείων, λόγω της σταδιακής αποπληρωμής τους.

1.1.ζ. Τόκοι από καταθέσεις του Ε.Δ.

Στη χρήση 2019 έχουν αναγνωριστεί τόκοι - έσοδα επί των καταθέσεων του Ε.Δ. λόγω της επιβολής αρνητικών επιτοκίων, ύψους 62,1 εκατ. ευρώ (2018: 31,6 εκατ. ευρώ). Η αύξησή τους κατά 30,5 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του μέσου ύψους των καταθέσεων αυτών.

1.1.η. Τόκοι από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας

Οι τόκοι από δάνεια που έχουν χορηγηθεί στο προσωπικό της Τράπεζας (στεγαστικά και οικονομικών αναγκών) ανήλθαν σε 0,3 εκατ. ευρώ.

1.1.θ. Τόκοι καταθέσεων διαφόρων φορέων και οργανισμών

Οι τόκοι καταθέσεων διαφόρων φορέων και οργανισμών ανήλθαν σε 37,0 εκατ. ευρώ (2018: 5,4 εκατ. ευρώ) και αποτελούν έσοδα λόγω επιβολής αρνητικών επιτοκίων. Η αύξησή τους κατά 31,6 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως στην επιβολή αρνητικών επιτοκίων σε καταθέσεις πρόσθετων φορέων και οργανισμών σε σχέση με το 2018.

1.1.ι. Τόκοι από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Οι τόκοι ανά υποχρέωση αναλύονται ως εξής:

Τόκοι - έσοδα από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι Π.Ι. ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
- από λογαριασμούς υποχρεωτικών καταθέσεων Π.Ι. και από τρεχούμενους λογαριασμούς Π.Ι. πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων	2,1	2,1	0,0
- από τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	2,7	1,8	0,9
- από καταθέσεις για κάλυψη περιθωρίων	0,1	0,4	-0,3
Σύνολο	4,9	4,3	0,6

Τα υπόλοιπα των ελάχιστων αποθεματικών, που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα, εκτοκίζονται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate). Το συγκεκριμένο επιτόκιο διατηρήθηκε σε μηδενικό επίπεδο το 2019.

Με βάση απόφαση της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2014/23), από τις 11 Ιουνίου 2014 εφαρμόζεται αρνητικό επιτόκιο στο τμήμα των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων που υπερβαίνει το μέσο επίπεδο υποχρεωτικών καταθέσεων (ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά).

Ως αποτέλεσμα, το σύνολο των εσόδων από τόκους επί των υποχρεωτικών καταθέσεων και των τρεχούμενων λογαριασμών πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων ανήλθε σε 2,1 εκατ. ευρώ (βλ. σημείωση 2.1 του παθητικού "Τρεχούμενοι λογαριασμοί - περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων").

Λόγω της επιβολής αρνητικών επιτοκίων προέκυψαν επίσης, έσοδα από τόκους ύψους 2,7 εκατ. ευρώ από τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων και ύψους 0,1 εκατ. ευρώ από τις καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων.

1.1.κ. Λοιποί τόκοι - έσοδα

Οι λοιποί τόκοι - έσοδα ανήλθαν σε 1,4 εκατ. ευρώ έναντι 3,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Περιλαμβάνονται κυρίως τόκοι - έσοδα από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος σε προγράμματα δανεισμού χρεογράφων χαρτοφυλακίων ιδίων διαθεσίμων και νομισματικής πολιτικής.

1.2 Τόκοι - έξοδα

Οι επιμέρους κατηγορίες των τόκων - εξόδων αναλύονται ως εξής:

Τόκοι - έξοδα (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
α. Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	15,4	0,0	15,4
β. Λοιποί τόκοι - έξοδα	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	15,5	0,1	15,4

Οι τόκοι - έξοδα αυξήθηκαν κατά 15,4 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 15,5 εκατ. ευρώ, έναντι 0,1 εκατ. ευρώ το 2018.

Συγκεκριμένα, κατά την τρέχουσα χρήση αναγνωρίστηκαν τόκοι - έξοδα ύψους 15,4 εκατ. ευρώ από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, όπως αναλύονται στη σημείωση 1.1.α "Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής".

Ειδικότερα:

1.2.α. Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Οι τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής ύψους 15,4 εκατ. ευρώ αφορούν πράξεις TLTRO II ύψους 13,5 εκατ. ευρώ και πράξεις TLTRO III ύψους 1,9 εκατ. ευρώ.

Οι τόκοι από πράξεις TLTRO II ύψους 13,5 εκατ. ευρώ έχουν υπολογιστεί με βάση το οριστικοποιημένο επιτόκιο εκτοκισμού για κάθε πιστωτικό ίδρυμα, ενώ οι τόκοι - έξοδα από πράξεις TLTRO III ύψους 1,9 εκατ. ευρώ έχουν υπολογιστεί με βάση το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, δεδομένου ότι το τελικό ύψους του επιτοκίου εκτοκισμού θα είναι γνωστό από το 2021 (βλ. σημείωση 5 του ενεργητικού "Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής" και συγκεκριμένα στην κατηγορία "Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης").

2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους

Το καθαρό αποτέλεσμα αναλύεται ως εξής:

Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
2.1 Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις			
- από πράξεις επί συναλλάγματος	13,4	24,6	-11,2
- από πράξεις επί χρεογράφων	43,0	3,9	39,1
- από αγοραπωλησίες χρυσών νομισμάτων	0,4	1,0	-0,6
Σύνολο	56,8	29,5	27,3
2.2 Ζημίες αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων			
- από την αποτίμηση συναλλάγματος	-0,3	-2,8	2,5
- από την αποτίμηση χρεογράφων	-1,7	-4,6	2,9
Σύνολο	-2,0	-7,4	5,4
2.3 Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων	2,0	7,4	-5,4
Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, ζημίες αποτίμησης και προβλέψεις για κινδύνους	56,8	29,5	27,3

Το καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις αυξήθηκε κατά 27,3 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκε σε 56,8 εκατ. ευρώ, έναντι 29,5 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Η αύξηση κατά 27,3 εκατ. ευρώ του καθαρού αποτελέσματος από χρηματοοικονομικές πράξεις οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κερδών από πράξεις επί χρεογράφων, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από τη μείωση των κερ-

δών από πράξεις επί συναλλάγματος. Στα πραγματοποιηθέντα κέρδη από πράξεις επί χρεογράφων περιλαμβάνεται το αποτέλεσμα από πωλήσεις χρεογράφων διακρατούμενων έως τη λήξη, λόγω προσαρμογών στο πλαίσιο υπερβάσεων τεχνικών ορίων.

Επίσης, τα αποτελέσματα του 2019 επιβαρύνθηκαν με ζημίες από την αποτίμηση των χρεογράφων και του συναλλάγματος στο τέλος του έτους, ύψους 2,0 εκατ. ευρώ, έναντι 7,4 εκατ. ευρώ το 2018. Οι ζημίες αυτές συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για τον σκοπό αυτό (βλ. σημείωση 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων”).

3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Οι επιμέρους κατηγορίες των εσόδων από αμοιβές και προμήθειες αναλύονται ως εξής:

Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	2019	2018	Μεταβολή
3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες			
Αμοιβή από τη διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου ΝΠΔΔ & Ασφαλιστικών Φορέων - ν. 2469/97	62,0	52,0	10,0
Προμήθειες από τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου	23,2	22,6	0,6
Αμοιβή διαχείρισης τίτλων Ελληνικού Δημοσίου	14,6	10,0	4,6
Εισφορές ασφαλιστικών επιχειρήσεων για τις υπηρεσίες εποπτείας	3,8	3,7	0,1
Έσοδα συμμετοχής στην ΗΔΑΤ	1,9	1,9	0,0
Λοιπές αμοιβές και προμήθειες	1,7	1,6	0,1
Σύνολο	107,2	91,8	15,4
3.2 Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	-3,7	-3,7	0,0
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	103,5	88,1	15,4

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες αυξήθηκαν κατά 17,5% και διαμορφώθηκαν σε 103,5 εκατ. ευρώ, έναντι 88,1 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Το 2019 έγινε αναταξινόμηση ποσού 1,1 εκατ. ευρώ από τα “Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες” στα “Λοιπά έσοδα”, όπως είχαν δημοσιευθεί την προηγούμενη χρήση, ώστε να καταστούν συγκρίσιμα με την τρέχουσα χρήση. Το εν λόγω ποσό αφορά εισπραττόμενες προμήθειες από τα Π.Ι. μέλη των συστημάτων TARGET2 και T2S.

4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές (ποσά σε εκατ. ευρώ)			
	2019	2018	Μεταβολή
Έσοδα από την ΕΚΤ:			
α. Μερίδιο από ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ	35,5	34,4	1,1
β. Μερίδιο από την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ	23,2	19,4	3,8
γ. Έσοδα από τη μείωση της συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στην Καθαρή Θέση της ΕΚΤ	72,8	0,0	72,8
Λοιπά έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	3,3	3,0	0,3
Σύνολο	134,8	56,8	78,0

Τα έσοδα από μετοχές και συμμετοχές της Τράπεζας στη χρήση 2019 διαμορφώθηκαν σε 134,8 εκατ. ευρώ, έναντι 56,8 εκατ. ευρώ το 2018.

Ειδικότερα:

Έσοδα από την ΕΚΤ

Έσοδο ποσού 72,8 εκατ. ευρώ από την ΕΚΤ οφείλεται στη μείωση της συμμετοχής της Τράπεζας στην Καθαρή Θέση της ΕΚΤ, λόγω της αναπροσαρμογής της κλείδας κατανομής στο κεφάλαιο της ΕΚΤ (5ετής αναπροσαρμογή) (βλ. σημείωση 9.1 του ενεργητικού “*Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ*”).

Παράλληλα, από την ενδιάμεση και την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ της χρήσης 2019, στην Τράπεζα αναλογούν ποσά 35,5 εκατ. ευρώ και 23,2 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα της χρήσης.

Λοιπά έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Τα εν λόγω έσοδα ανήλθαν σε 3,3 εκατ. ευρώ και αφορούν εισπραχθέντα μερίσματα για τη χρήση 2018 από τις συμμετοχές της Τράπεζας στις εταιρίες: BIS (Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών), ΔΙΑΣ (Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.), ΕΧΑΕ (Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.) και SWIFT.

5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος

Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
- Συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα	267,8	269,1	-1,3
- Αναλογούν με βάση την κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας στο Ευρωσύστημα	280,7	352,6	-71,9
α. Αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	12,9	83,5	-70,6
β. Διορθώσεις νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών	-0,4	-30,6	30,2
γ. Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος	2,1	-2,7	4,8
Σύνολο	14,6	50,2	-35,6

Στη χρήση 2019 το συνολικό αποτέλεσμα της αναδιανομής ήταν θετικό για την Τράπεζα της Ελλάδος.

Νομισματικό εισόδημα είναι το εισόδημα που συγκεντρώνουν οι ΕθνΚΤ στο πλαίσιο εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Το ποσό του νομισματικού εισοδήματος για κάθε ΕθνΚΤ προκύπτει από τον υπολογισμό των πραγματικών και τεκμαρτών ετήσιων εσόδων, τα οποία απορρέουν από τα στοιχεία του ενεργητικού που έχει στην κατοχή του το Ευρωσύστημα έναντι της νομισματικής βάσης. Από τα έσοδα αφαιρούνται οι τόκοι που καταβάλλονται στα στοιχεία της νομισματικής βάσης και το καθαρό αποτέλεσμα κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση τις ισχύουσες κλείδες.

Η νομισματική βάση αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία του παθητικού:

- τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία,
- υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- υποχρεώσεις συνδεδεμένες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ,
- καθαρές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- δεδουλευμένοι τόκοι στο τέλος κάθε τριμήνου από στοιχεία του παθητικού που σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής διάρκειας πέραν του ενός έτους,
- υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ που σχετίζονται με συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (swap) που αποφέρουν καθαρό έσοδο για το Ευρωσύστημα,
- καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ.

Ποσά τόκων που έχουν πληρωθεί επί των παραπάνω υποχρεώσεων, οι οποίες αποτελούν τη νομισματική βάση, αφαιρούνται από το νομισματικό εισόδημα της κάθε ΕθνΚΤ.

Τα ταυτοποιημένα στοιχεία του ενεργητικού, των οποίων οι αποδόσεις λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του νομισματικού εισοδήματος, είναι τα ακόλουθα:

- δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής. Πρόκειται για χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων χωρών της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP, CBPP2 και CBPP3), χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (SMP), του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων Δημόσιου Τομέα (PSPP) και του Προγράμματος Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (CSPP). Η απόδοση των καλυμμένων ομολογιών του CBPP, του CBPP2 και του PSPP (χρεόγραφα που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις και άλλους αναγνωρισμένους εκδότες) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση με το τελευταίο διαθέσιμο επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, ενώ για τα χρεόγραφα των προγραμμάτων SMP, CBPP3, PSPP (μόνο για τα υπερεθνικά χρεόγραφα) και CSPP υπολογίζεται η πραγματική τους απόδοση,
- απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ,
- καθαρές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ,
- απαιτήσεις έναντι αντισυμβαλλομένων της ζώνης του ευρώ που σχετίζονται με συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (swap) μεταξύ της ΕΚΤ και κεντρικών τραπεζών εκτός Ευρωσυστήματος που αποφέρουν καθαρό έσοδο για το Ευρωσύστημα,
- δεδουλευμένοι τόκοι στο τέλος κάθε τριμήνου από στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής διάρκειας πέραν του ενός έτους,
- ένα ελάχιστο ποσό διαθεσίμων χρυσού για κάθε ΕθνΚΤ, κατ' αναλογία της κλειδας κατανομής της. Ο χρυσός θεωρείται ότι δεν παράγει εισόδημα.

Όταν η αξία των ταυτοποιημένων στοιχείων του ενεργητικού μιας ΕθνΚΤ υπολείπεται ή υπερβαίνει την αξία της νομισματικής βάσης, η απόδοση της διαφοράς (gap), ως έσοδο ή έξοδο, υπολογίζεται σε ημερήσια βάση με το εκάστοτε ισχύον οριακό επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους το νομισματικό εισόδημα του Ευρωσυστήματος κατανέμεται μεταξύ των ΕθνΚΤ, σύμφωνα με τις ισχύουσες κλείδες τους στο Ευρωσύστημα. Η συγκέντρωση και η αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος επιφέρει καθαρά αναδιανεμητικά αποτελέσματα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τόσο το ύψος της νομισματικής βάσης και των ταυτοποιημένων στοιχείων ενεργητικού κάθε ΕθνΚΤ όσο και τα έσοδα/έξοδα που προέρχονται από αυτά αποκλίνουν από αυτό που τους αναλογεί με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Ο παραπάνω τρόπος κατανομής του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος καθιερώθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2016/36).

Το ποσό προς είσπραξη ύψους 12,9 εκατ. ευρώ, που προέκυψε για την Τράπεζα το 2019, οφείλεται στο γεγονός ότι το συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα, ύψους 267,8 εκατ. ευρώ, ήταν μικρότερο του αναλογούντος με βάση την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα, το οποίο υπολογίστηκε σε 280,7 εκατ. ευρώ (βλ. σημείωση 9.5 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”).

Η διόρθωση του νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών, ύψους 0,4 εκατ. ευρώ, αφορά τον επανυπολογισμό και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος για τα έτη 2018 και 2017.

Επίσης, στο καθαρό αποτέλεσμα περιλαμβάνεται ποσό ύψους 2,1 εκατ. ευρώ που αναλογεί στην Τράπεζα από τη μερική απελευθέρωση ποσού πρόβλεψης έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής για χρεόγραφο του χαρτοφυλακίου CSPP που κατείχε μια ΕθνΚΤ στη χρήση 2019 (βλ. σημείωση 12 του παθητικού “Προβλέψεις” και συγκεκριμένα στην κατηγορία “Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής”).

6. Λοιπά έσοδα

Λοιπά έσοδα			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
Έσοδα από την παραγωγή προϊόντων	11,1	9,0	2,1
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	9,6	4,6	5,0
Σύνολο	20,7	13,6	7,1

Στα λοιπά έσοδα περιλαμβάνονται έσοδα ύψους 11,1 εκατ. ευρώ (2018: 9,0 εκατ. ευρώ) που προέρχονται από την παραγωγή προϊόντων κυρίως για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (κέρματα, διαβατήρια, έντυπα), καθώς επίσης και λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης ύψους 9,6 εκατ. ευρώ, που προέρχονται από τη χορήγηση πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας, από τη διαχείριση ακινήτων, από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος σε έργα του Ευρωσυστήματος κ.λπ.

Το 2019 έγινε αναταξινόμηση ποσού 1,1 εκατ. ευρώ από τα “Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες” στα “Λοιπά έσοδα”, σε σχέση με τη δημοσίευση της προηγούμενης χρήσης, ώστε να καταστούν συγκρίσιμα με την τρέχουσα χρήση (βλ. σημείωση 3 των αποτελεσμάτων “Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες”).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών

Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
Αμοιβές προσωπικού και οι λοιπές παροχές	172,6	168,2	4,4
Πρόβλεψη για συνταξιοδοτικές παροχές	651,7	95,9	555,8
Σύνολο	824,3	264,1	560,2

Οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών διαμορφώθηκαν σε 824,3 εκατ. ευρώ, έναντι 264,1 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, εμφανίζοντας αύξηση κατά 560,2 εκατ. ευρώ.

Στη χρήση 2019 σχηματίστηκαν προβλέψεις για συνταξιοδοτικές παροχές ύψους 651,7 εκατ. ευρώ, οι οποίες οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη σημαντική μείωση των επιτοκίων προεξόφλησης που εφαρμόστηκαν κατά την αναλογιστική αποτίμηση των υποχρεώσεων της Τράπεζας για παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους.

8. Λοιπές δαπάνες διαχείρισης

Λοιπές δαπάνες διαχείρισης			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	Μεταβολή
Αναλώσεις εντύπων και υλικών	8,9	11,4	-2,5
Δικαιώματα χρήσης λογισμικού - Κόστη μηχανογραφικών συστημάτων	11,4	14,3	-2,9
Αμοιβές τρίτων	8,7	7,7	1,0
Δημοσιεύσεις και συνδρομές	4,5	4,3	0,2
Δαπάνες ενοικίων, συντήρησης/ επισκευής ακινήτων και εξοπλισμού	5,5	5,6	-0,1
Λοιπά διοικητικά έξοδα	14,9	24,5	-9,6
Σύνολο	53,9	67,8	-13,9

Οι λοιπές δαπάνες διαχείρισης μειώθηκαν κατά 13,9 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 53,9 εκατ. ευρώ, έναντι 67,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Η μεταβολή οφείλεται κυρίως στη μείωση των λοιπών διοικητικών εξόδων κατά 9,6 εκατ. ευρώ, καθώς κατά την προηγούμενη χρήση είχε πραγματοποιηθεί εφάπαξ δωρεά ποσού 5,0 εκατ. ευρώ για κοινωφελή σκοπό και είχαν λογιστικοποιηθεί φόροι-τέλη προηγούμενων χρήσεων ποσού 2,5 εκατ. ευρώ.

Η μείωση των δικαιωμάτων χρήσης λογισμικού - κόστη μηχανογραφικών συστημάτων κατά ποσό 2,9 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως στη μείωση των εξόδων από τη συμμετοχή της Τράπεζας στο κόστος ανάπτυξης και λειτουργίας συστημάτων του Ευρωσυστήματος.

9. Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού

Οι αποσβέσεις διαμορφώθηκαν σε 11,9 εκατ. ευρώ, έναντι 12,5 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 0,6 εκατ. ευρώ και. Το έξοδο των αποσβέσεων ανά κατηγορία παγίου παρουσιάζεται στη σημείωση 11.2 του ενεργητικού *“Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού”*.

10. Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Οι δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος που απαιτήθηκαν στη χρήση 2019 ανήλθαν σε 1,7 εκατ. ευρώ, έναντι 0,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

11. Προβλέψεις

Στη χρήση 2019 απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες προβλέψεις για χρηματοοικονομικούς κινδύνους προηγούμενων ετών ύψους 766,0 εκατ. ευρώ, ενώ σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις ύψους 197,9 εκατ. ευρώ, κυρίως για την κάλυψη υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας και για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης. Η εν λόγω εκτίμηση προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις μείωσαν τα συνολικά έξοδα κατά 568,1 εκατ. ευρώ, έναντι αύξησης των εξόδων κατά 196,6 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2019.

Το 2019 έγινε αναταξινόμηση ποσού 1,8 εκατ. ευρώ από τις *“Προβλέψεις”* στις *“Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών”*, όπως είχαν δημοσιευθεί την προηγούμενη χρήση, ώστε να καταστούν συγκρίσιμα με την τρέχουσα χρήση.

Οι προβλέψεις για τη χρήση 2019 παρουσιάζονται στη σημείωση 12 του παθητικού *“Προβλέψεις”*.

Το σύνολο του προσωπικού κατά την 31.12.2019 ανέρχεται σε 1.894 άτομα, έναντι 1.844 άτομα στις 31.12.2018.

VI. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Λογαριασμοί εκτός Ισολογισμού (Τάξεως)

Λογαριασμοί εκτός Ισολογισμού (Τάξεως) (ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή
1. Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου από τη διαχείριση του “Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων” σύμφωνα με τον ν. 2469/97	42.949,6	42.000,1	949,5
2. Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου και λοιπά χρεόγραφα από τη διαχείριση και θεματοφύλαξη κεφαλαίων δημόσιων οργανισμών, ασφαλιστικών φορέων και ιδιωτών	4.488,9	4.340,6	148,3
3. Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από το Ευρωσύστημα ως εξασφάλιση για πράξεις νομισματικής πολιτικής και παροχή ενδοημερήσιας ρευστότητας	17.332,2	13.766,5	3.565,7
4. Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από την Τράπεζα της Ελλάδος ως εξασφάλιση για πράξεις έκτακτης παροχής ρευστότητας προς τα πιστωτικά ιδρύματα	0,0	11.788,8	-11.788,8
5. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	10.405,9	15.328,7	-4.922,8
Σύνολο	75.176,6	87.224,7	-12.048,1

Στους λοιπούς λογαριασμούς τάξεως περιλαμβάνονται κυρίως:

- Η υποσχετική επιστολή (promissory note) ύψους 4,6 δισεκ. SDR (5,6 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2019) με δικαιούχο το ΔΝΤ, που έχει εκδοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο για το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που έχει λάβει από το ΔΝΤ μέχρι την 31.12.2019, στο πλαίσιο της συμφωνίας στήριξης της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΔΝΤ. Η υποσχετική επιστολή δεν δημιουργεί τόκους και είναι μη διαπραγματεύσιμη. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει την αποκλειστική υποχρέωση αποπληρωμής του εν λόγω δανείου. Η υποσχετική επιστολή φυλάσσεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ενεργεί ως θεματοφύλακας (Depository) και ως δημοσιονομικός αντιπρόσωπος (Fiscal Agent) της Ελλάδος έναντι του ΔΝΤ.
- Η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου προς το ΔΝΤ από κατανομές ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων ύψους 782,4 εκατ. SDR (966,9 εκατ. ευρώ).
- Εντολές ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση, εγγυητικές επιστολές τρίτων για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης έργων ή συμβάσεων προμηθειών, κέρματα ευρώ στην αποθήκη της Τράπεζας, τίτλοι εκδόσεως του Ε.Δ., τίτλοι κυριότητας του Ε.Δ. προς φύλαξη, καθώς και τίτλοι σε ενέχυρο υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος από συμμετοχή σε προγράμματα δανεισμού χρεογράφων.
- Πράξεις σε συνάλλαγμα (spot) από την ημερομηνία συναλλαγής μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού (εφαρμογή της οικονομικής προσέγγισης στην απεικόνιση των πράξεων αυτών στον ισολογισμό).

2. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, υπήρχαν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Τράπεζας της Ελλάδος σε σχέση με τις εν γένει δραστηριότητές της ύψους 1,3 δισεκ. ευρώ. Κατόπιν αξιολόγησης του ισχύοντος νομικού πλαισίου και των επιμέρους επίδικων πραγματικών περιστατικών, η Διοίκηση κρίνει με βάση τις υφιστάμενες πιθανότητες ευδοκίμησης των αγωγών αυτών ότι δεν συντρέχει λόγος σχηματισμού πρόβλεψης κατά την 31.12.2019.

3. Γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

Προσαρμογή της κλείδας κατανομής της ΕΚΤ

Λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνακόλουθης αποχώρησης της Τράπεζας της Αγγλίας από το ΕΣΚΤ, οι κλείδες κατανομής των υπόλοιπων ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ σταθμίστηκαν με ισχύ από την 1η Φεβρουαρίου 2020, ως εξής:

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες	Έως 31.01.2020 %	Από 01.02.2020 %
Banque Nationale de Belgique (Βέλγιο)	2,5280	2,9630
Deutsche Bundesbank (Γερμανία)	18,3670	21,4394
Eesti Pank (Εσθονία)	0,1968	0,2291
Central Bank of Ireland (Ιρλανδία)	1,1754	1,3772
Τράπεζα της Ελλάδος (Ελλάδα)	1,7292	2,0117
Banco de España (Ισπανία)	8,3391	9,6981
Banque de France (Γαλλία)	14,2061	16,6108
Banca d'Italia (Ιταλία)	11,8023	13,8165
Central Bank of Cyprus (Κύπρος)	0,1503	0,1750
Latvijas Banka (Λετονία)	0,2731	0,3169
Lietuvos bankas (Λιθουανία)	0,4059	0,4707
Banque centrale du Luxembourg (Λουξεμβούργο)	0,2270	0,2679
Central Bank of Malta (Μάλτα)	0,0732	0,0853
De Nederlandsche Bank (Ολλανδία)	4,0677	4,7662
Oesterreichische Nationalbank (Αυστρία)	2,0325	2,3804
Banco de Portugal (Πορτογαλία)	1,6367	1,9035
Banka Slovenije (Σλοβενία)	0,3361	0,3916
Národná banka Slovenska (Σλοβακία)	0,8004	0,9314
Suomen Pankki (Φινλανδία)	1,2708	1,4939
Σύνολο ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ	69,6176	81,3286
Българска народна банка (Βουλγαρία)	0,8511	0,9832
Česká národní banka (Τσεχία)	1,6172	1,8794
Danmarks Nationalbank (Δανία)	1,4986	1,7591
Hrvatska narodna banka (Κροατία)	0,5673	0,6595
Magyar Nemzeti Bank (Ουγγαρία)	1,3348	1,5488
Narodowy Bank Polski (Πολωνία)	5,2068	6,0335
Banca Națională a României (Ρουμανία)	2,4470	2,8289
Sveriges Riksbank (Σουηδία)	2,5222	2,9790
Bank of England (Ηνωμένο Βασίλειο)	14,3374	0,0000
Σύνολο ΕθνΚΤ εκτός της ζώνης του ευρώ	30,3824	18,6714
Σύνολο	100,0000	100,0000

Επίπτωση στη συμμετοχή στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Η ΕΚΤ διατήρησε το εγγεγραμμένο της κεφάλαιο αμετάβλητο στα 10.825 εκατ. ευρώ μετά την αποχώρηση της Τράπεζας της Αγγλίας από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Αγγλίας στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, το οποίο ανερχόταν σε 14,3374%, ανακατανεμήθηκε στις εναπομένουσες ΕθνΚΤ εντός και εκτός της ζώνης του ευρώ. Ως εκ τούτου, το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξήθηκε κατά 16,3%, από 1,7292% σε 2,0117%.

Το καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ θα παραμείνει επίσης αμετάβλητο στα 7.659 εκατ. ευρώ, ως έχει κατά το έτος αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ (2020), καθώς οι εναπομένουσες ΕθνΚΤ θα καλύψουν το ποσό του κεφαλαίου που είχε καταβληθεί από την Τράπεζα της Αγγλίας, ύψους 58 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ θα κληθούν να καταβάλουν στη συνέχεια πλήρως την αυξημένη (μετά την αποχώρηση της Τράπεζας της Αγγλίας από το ΕΣΚΤ) συμμετοχή τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ σε δύο ετήσιες δόσεις. Ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα της Ελλάδος μεταβίβασε στην ΕΚΤ ποσό 0,4 εκατ. ευρώ στις 3 Φεβρουαρίου 2020 και θα μεταβιβάσει 15,1 εκατ. ευρώ το 2021 και 15,1 εκατ. ευρώ το 2022.

Επίπτωση στις απαιτήσεις των ΕθνΚΤ από τη μεταβίβαση των συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ

Σύμφωνα με το άρθρο 30.2 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, οι εισφορές των ΕθνΚΤ στα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΕΚΤ καθορίζονται κατ' αναλογία της συμμετοχής τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Μετά από (α) την αύξηση της στάθμισης των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ (που έχουν μεταβιβάσει συναλλαγματικά διαθέσιμα στην ΕΚΤ) στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, ως αποτέλεσμα της αποχώρησης της Τράπεζας της Αγγλίας από το

ΕΣΚΤ, και (β) την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ να μειωθεί το ποσοστό των εισφορών των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ, ώστε το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαθεσίμων που έχουν ήδη μεταβιβαστεί από τις ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ να παραμείνει στο σημερινό επίπεδο, η απαίτηση από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων προσαρμόστηκε οριακά. Ειδικότερα για την Τράπεζα της Ελλάδος, αυτή η προσαρμογή συνίστατο σε μικρή μείωση της απαίτησής της κατά 4,2 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο επιστράφηκε από την ΕΚΤ στις 3 Φεβρουαρίου 2020.

4. Λοιπές πληροφορίες

Η Τράπεζα της Ελλάδος διαχειρίζεται μέρος των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ που έχουν εκχωρηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, βάσει σύμβασης μεταξύ των δύο ΕθνΚΤ για κοινή διαχείριση («pooling»). Η διαχείριση διενεργείται στην Τράπεζα σύμφωνα με το πλαίσιο και τις οδηγίες της ΕΚΤ.

5. Υπηρεσίες ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή

Η ελεγκτική εταιρία Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (“Deloitte”) ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31η Δεκεμβρίου 2019. Οι ορκωτοί ελεγκτές πέραν των υπηρεσιών του υποχρεωτικού ελέγχου επί των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2019, παρείχαν και επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (προσυμφωνημένες διαδικασίες). Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις συνολικές αμοιβές για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές υπηρεσίες για τις χρήσεις 2019 και 2018.

Αμοιβές ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή - Λογιστή

(ποσά σε ευρώ)	2019	2018
Αμοιβές ελεγκτικών υπηρεσιών	235.000	235.000
Αμοιβές μη ελεγκτικών υπηρεσιών	285.250	28.000
Σύνολο	520.250	263.000

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2020

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

ISSN 2732-9887 (print)
ISSN 2732-9895 (online)